

YÖNETMELİK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında:

MADEN YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin hüküm ve tasarrufu altında olan ve içerisinde buldukları arzın mülkiyetine tabi olmayıp Devletin mülkiyetinde olan maden kaynaklarının, milli menfaatlere uygun olarak aranması, işletilmesi, geliştirilmesi ve üretilmesi amacıyla gerçek ve tüzel kişilere Bakanlık tarafından belli bir süreyle hak verilmesi için 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun uygulanması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticarî değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü madde maden sayılır.

(2) Bu Yönetmelik;

a) Ruhsat ve sertifika verme, maden arama, işletme dönemleri işlemlerine, ruhsat alanlarının değiştirilmesine, faaliyetlerin denetim ve kontrolüne, buluculuk hakkına, terk, iptal, devir ve intikal işlerine, arama ile işletme ruhsatı aşamalarında maden arama ve üretim esaslarına, Genel Müdürlüğe ibraz edilecek rapor, proje ve belgelere, ödenecek bedellere, faaliyette bulunmak için alınacak izinlere, maden siciline, kamu yararı ve kamulaştırma işlemlerine,

b) Maden arama ve işletme faaliyeti ile kamu yararı niteliği taşıyan kamu veya gerçek/tüzel kişilere ait yatırımların birbirlerini engellemesi, kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarından dolayı maden arama ve işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, kamu veya gerçek/tüzel kişilere ait yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda yapılacak işlemlere,

c) Kamu kurum ve kuruluşlarınca veya yap-işlet-devret modeli ile yapılan kamu yatırımları için görevli şirketçe projelerde kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için izin verilmesine, ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Altyapı tesisi: Madencilik faaliyetleri için zorunlu ve temdit dahil ruhsat süresi ile sınırlı olan yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant konveyör, havai hat, kuyu tesisleri, şantiye binası, yemekhane, atölye, kantar tesisleri, maden stok alanı, pasa döküm alanı, atık barajı, trafo, patlayıcı madde ve müştemilatı deposu gibi geçici yapı ve binaları,

b) Arama dönemi: Arama ruhsatının düzenlenmesinden başlayarak maden kaynağının tespiti ve ekonomik olarak işletilebilirliğinin belirlendiği, maden gruplarına göre ön, genel ve/veya detay arama ile uygun bulunması halinde fizibilite dönemlerinden oluşan dönemi,

c) Arama ruhsatı: Belirli bir alanda, belli bir süreyle maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesini,

ç) Ariyet malzemesi: Kayaçların doğal ve jeolojik etkenler sonucu kırılması, ufalanması, alterasyonu, taşınması ve/veya yerinde çökelişi ile oluşan; çakıl, kum, silt ve mil içeren gevşek malzeme ile yamaç molozu niteliğinde olan ve yapılarda dolgu olarak kullanılan malzemeyi,

d) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

e) Banka: Bakanlıkça belirlenen bankayı,

f) Beklenmeyen hal: Tenör, jeoloji, pazarlama, ulaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumlarını,

g) Beyan: İlgililerin resmî kuruluşlara herhangi bir durumu belirlemek veya açıklamak maksadı ile vermiş oldukları yazılı belgeyi,

ğ) Buluculuk: Herhangi bir ruhsat döneminde bu Yönetmelikte belirtildiği şekilde bir maden varlığının ortaya çıkartılmasını,

h) Buluculuk hakkı: Ruhsat sahibinin, arama veya işletme ruhsatı süresince ulusal/uluslararası standartlarda hazırlanan teknik raporlar ile birlikte kanıtlanan görünür rezerv olarak bildirilen ve Genel Müdürlük tarafından uygun bulunan miktar ile sınırlı madenden doğan hakkı,

ı) ÇED: Çevresel etki değerlendirmesini,

i) Çevre ile uyum planı: Madencilik faaliyetinde bulunulan alanın faaliyet süresince ve sonrasında projesine uygun olarak, can ve mal emniyetinin sağlanarak arazinin ıslah edilmesi ve doğaya yeniden kazandırılması faaliyetlerini gösteren planı,

j) Daimi nezaretçi: İşletmede daimi olarak istihdam edilmek üzere ataması talep edilen ve Genel Müdürlük tarafından ataması onaylanan maden mühendisini,

k) Daimi nezaretçi defteri: Noter tarafından onaylanmış olan, daimi nezaretçi/nezaretçilerinin proje faaliyetlerine ilişkin eksiklik, aksaklık ve önerilerinin yazıldığı, vardiyalı çalışan işletmelerde ise teknik elemanın da ilgili bölümlerini doldurduğu, istihdam edenler ile birlikte imzaladığı Ek-4'de yer alan formata uygun olarak düzenlenen defteri,

l) Detay arama faaliyet raporu: Detay arama döneminde madene yönelik maden arama projesinde belirtilen yöntem ve uygulamalar ile sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi arama faaliyetlerine ilişkin bilgileri ve diğer belgeleri kapsayan Ek-13'te yer alan kaynak raporunu,

m) Devlet hakkı: Maden üretiminden sağlanan gelirden ve/veya üretim yapılmayan ruhsat sahalarından ruhsat taban bedelinden az olmamak üzere alınan Devlet payına düşen kısmı,

n) Faaliyeti gerçekleştiren: Hammadde üretim izin sahibi adına hammadde üretim izin sahasında madencilik faaliyeti yürüten gerçek veya tüzel kişiyi,

o) Fizibilite dönemi: Detay arama faaliyetleri sonunda belirlenen maden kaynağının ekonomik değer olarak işletilebilirliğini göstermek amacıyla yapılacak çalışmaların gerçekleştiği dönemi,

ö) Fizibilite raporu: Bir maden kaynağının ekonomik olarak işletilebilirliğini göstermek amacıyla jeolojik, madencilik, metalürjik, ekonomik, pazarlama, yasal, çevresel, sosyal ve mali etkenlerin önerilen maden projesinde yeterli ayrıntıda incelendiği Ek-25'te yer alan raporu,

p) Geçici tesisler: Maden ruhsatının süresine bağlı olarak yapılan tesis ve altyapı tesislerini,

r) Genel arama faaliyet raporu: Genel arama döneminde madene yönelik maden arama projesinde belirtilen yöntem ve uygulamalar ile detay arama dönemine ilişkin öngörülen sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi arama faaliyetlerine ait bilgileri içeren Ek-12'de yer alan kaynak raporunu,

s) Genel Müdürlük: Maden İşleri Genel Müdürlüğünü,

ş) Görünür rezerv: Kaynağın üç boyutu ile belirlenmiş olan ve bu boyutlar içerisinde sürekliliği konusunda en az risk taşıyan, jeolojik, madencilik, metalürjik, ekonomik, pazarlama, hukuki, çevresel, sosyal, mali etkenlerin altında ve günün şartlarında işletilebilir kısmını,

t) Hammadde üretim izni: Kamu kurum ve kuruluşlarınca veya yap-işlet-devret modeli ile yapılan kamu yatırımları için görevli şirketçe projelerde kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için verilen izni,

u) Haritacı: Harita ve kadastro mühendisi, harita teknikeri, harita teknisyeni ve topografi,

ü) İhtisaslaşmış Devlet kuruluşu: Bakanlıklar, Bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar ile üniversiteleri,

v) İmalât haritası: İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları, yapılış şeklini ve bir sonraki yılın üretim programını, depolanan pasa yerlerini gösterir, uygun ölçekli ve üç boyutlu beyan niteliğindeki haritayı,

y) İşletme dönemi: İşletme ruhsatının düzenlenmesinden başlayarak ruhsat hukukunun herhangi bir nedenle hükümden düşmesine kadar madencilik faaliyetlerinin yapıldığı dönemi,

z) İşletme faaliyet raporu: Yıllık işletme faaliyetlerinin projeye uygunluk, üretim, satış tutarı ve miktarı, stok ve bunun gibi bilgiler ile toplam gelir ve tahakkuk eden Devlet hakkı gibi mali durumu gösteren ve şekli Ek-27 ve Ek-28'de gösterilen belgeyi,

aa) İşletme izni: Bir madenin işletmeye alınabilmesi için ruhsat sahasında belirli bir alanda, belirli bir süreyle verilen Ek-16'da yer alan belgeyi,

bb) İşletme projesi uygulama raporu: Üretim faaliyetine geçilinceye kadar işletme projesinin uygulanmasına ilişkin olarak her yıl Nisan ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe sunulması gereken Ek-32'de yer alan raporu,

cc) İşletme ruhsatı: Belirli bir alanda, belirli bir süreyle maden işletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen Ek-15'te yer alan yetki belgesini,

çç) Kamulaştırma: İşletme ruhsat süresi boyunca ruhsat alanında kalan özel mülkiyet arazilerinde yapılacak madencilik faaliyeti için alınan kamu yararı kararı ve 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu gereğince işlemlerin sonuçlandırılmasını,

dd) Kantar fişi: Sevk edilen madenin ağırlığını gösterir tartı makbuzunu,

ee) Kanun: Maden Kanununu,

ff) Kaynak: Yerkabuğunda veya derinliklerinde; biçim, nitelik ve nicelik olarak muhtemel ekonomik beklentileri karşılayacak katı, sıvı ve gaz birikimlerini,

gg) Kaynak raporu: Yerkabuğunda veya derinliklerinde; biçim, nitelik ve nicelik olarak muhtemel ekonomik beklentileri karşılayacak katı, sıvı ve gaz birikimlerine ilişkin bilgileri içeren raporu,

ğğ) Kurul: Kanunun 7 nci maddesinin on yedinci fıkrası uyarınca Kalkınma Bakanının başkanlığında oluşturulan, maden işletme faaliyetleri ile diğer yatırımların kamu yararı açısından önceliğini ve önemini tespit ederek karar veren kurulu,

hh) Maden arama faaliyetleri: Jeolojik prospeksiyon, jeoloji haritası yapımı, numune alma, jeofizik araştırma, jeokimya, hidrojeolojik ve jeoteknik etütler ile üretime yönelik olmayan sondaj, galeri sürme, yarma ve kuyu açma gibi faaliyetleri,

ıı) Maden arama projesi: Arama ruhsat sahasında bir termin planı dahilinde, ekonomik olarak işletilebilecek bir maden yatağı bulabilmek için arama süresi boyunca yapılacak olan arama faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik yatırım bilgilerinin ve mali yeterliliği içeren Ek-8'de yer alan projeyi,

ii) Maden hakları: Madenlerin aranması, bulunması ve işletilebilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan maddi imkânları,

jj) Maden işletme faaliyetleri: Üretime yönelik hazırlık çalışmaları ve üretim yapılması için gerekli faaliyetleri,

kk) Maden işletme projesi: Rezervi üç boyutlu olarak belirlenen bir maden yatağındaki madeni, bir termin planı dahilinde, teknolojik ve ekonomik olarak işletilmesi ile çevresel önlemleri ararak madenin kapanma sonrası rehabilitasyon planlamasını içeren Ek-14'de yer alan temel ve detay mühendislik projesini,

ll) Maden sicili: Ruhsat hukuku ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yeri,

mm) Madencilik faaliyetleri: Madenlerin aranması, üretime yönelik hazırlık çalışmaları, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafı, ruhsat sahasındaki stoklama/depolama işlemleri, maden işletmelerinin kapatılması ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik tesislerin yapılmasını,

nn) MTA Genel Müdürlüğü: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünü,

oo) Muhtemel Rezerv: Sürekliliği görünür rezervde olduğu kadar tarif edilemeyen, ekonomik işletilebilirliği jeolojik, madencilik, metalürjik, ekonomik, pazarlama, hukuki, çevresel, sosyal ve mali etkenler ile ilgili belirsizlikler içeren cevher miktarını,

öö) Mücbir sebep: Sel, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan gibi halleri,

pp) Oda sicil belgesi: Mühendislerin bağlı oldukları odaya üyeliklerinin devam ettiğine dair yılda bir kez alınan belgeyi,

rr) Ön arama faaliyet raporu: Ön arama döneminde maden arama projesinde belirtilen madene yönelik elde edilen veriler doğrultusunda hazırlanan tenör/kalite tahminini içeren Ek-11'de yer alan kaynak raporu,

ss) Ön görünüm alanı: Bulunulan yerden ufuk çizgisine kadar olan bölgedeki görünen alanı,

şş) Ön inceleme raporu: Hedef sahayı seçmenin gerekçeleri, nedenleri ve aranacak maden/madenlerin belirtildiği; mevcut bilgiler doğrultusunda hazırlanmış yorum ve değerlendirmeleri içeren Ek-7'de yer alan raporu,

tt) Öncelik hakkı: Maden hakkı için ilk müracaat edene tanınan hakkı,

uu) Pasa: Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan, ancak işletme gereği istihsal edilen maddeyi,

üü) Prospeksiyon: Maden arama faaliyetlerine dayanak teşkil edecek jeolojik, mineralojik, jeokimyasal araştırmalar temelinde ön bilgilerin toplanması işini,

vv) Rezerv: Kaynağın, boyutları ve tenörü/kalitesi belirlenmiş ve günün şartlarında ekonomik olarak üretilebilir ve işlenebilir kısmını,

yy) Rezerv raporu: Bir veya birden çok boyutu ve tenörü/kalitesi belirlenmiş maden miktarına ilişkin bilgileri içeren raporu,

zz) Rödövansçı: Ruhsat sahalarındaki madenlerin üretilerek değerlendirilmesi amacıyla ruhsat sahiplerinin rödövans sözleşmesi imzaladığı gerçek ve tüzel kişiler, kamu kurum ve kuruluşları ile bunların iştiraklerini,

aaa) Rödövans sözleşmesi: Ruhsat sahalarındaki madenlerin işletilerek değerlendirilmesi amacıyla üçüncü kişilere veya kuruluşlara tasarruf hakkı sağlamak üzere ruhsat sahasının tamamı ya da bir kısmı için ruhsat sahiplerinin, bu kişilerle yapmış oldukları sözleşmeleri,

bbb) Ruhsat hukuku: Ruhsat sahiplerinin ruhsattan doğan hak ve yükümlülüklerini,

ccc) Ruhsat bedeli: Taban bedelinin, maden grubu ve alan büyüklüklerine göre belirlenen katsayılarla çarpılarak Kanunun ekli (1) ve (2) sayılı tablolarında gösterildiği şekilde hesaplanarak her yıl ocak ayının sonuna kadar; arama ruhsatlarında tamamı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına, işletme ruhsatlarında ise %70'i genel bütçeye gelir kaydedilmesi için ilgili muhasebe birimi hesabına, %30'u da çevre ile uyum planı çalışmalarını temin etmek üzere maden gruplarına göre teminat olarak ruhsatı veren idarenin muhasebe birimi hesabına yatırılması gereken tutarı,

ççç) Sertifika: V. Grup madenlerin aranması ve işletilmesi için belirli bir alanda, belirli bir süreyle verilen Ek-17'de yer alan belgeyi,

ddd) Sevki fişi: 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 240 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan sevki irsaliyelerindeki bilgileri ihtiva eden beyan niteliğindeki belgeyi,

eee) Taksir: Ruhsat alanlarının Kanun ve bu Yönetmelik gereğince küçültülmesini,

fff) Teknik belge: Maden arama ve işletme faaliyetleri ile Kanunda belirtilen diğer işler için ilgili mühendis ve diğer teknik elemanlar tarafından hazırlanan arama faaliyet raporları, arama/işletme projeleri, işletme faaliyet raporları, imalât haritası, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik etüt, harita, kesitler, laboratuvar analizleri, sondaj verileri, çevre ile uyum planı, raporlar ve bunun gibi teknik içerikli belgeyi,

ggg) Teknik eleman: İşletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak, Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında istihdam edilen maden, jeoloji, jeofizik ve ihtiyaç halinde harita ve kadaströ mühendisleri ile diğer mühendisleri,

ğğğ) Teminat: Madencilik faaliyetlerinde Kanun hükümlerine ve tekniğe uygun çalışmayı temin amacı ile alınan nakit para, banka ve özel finans kurumları tarafından verilen süresiz teminat mektupları, Hazine bonusu ve devlet tahvilini olarak alınan değerleri,

hhh) Tenör/Kalite: Tetkik, gözlem, analiz, teknolojik test, ölçüm sonucunda ortaya konulan kalorifik değer, bome, konsantrasyon, karat/ayar, denklik, reçeteye uygunluk gibi fiziksel, kimyasal ve jeokimyasal özelliklerine göre piyasa koşullarında değişik amaçlı değerlendirilebilme kistaslarını/oranlarını,

ııı) Tesis: Madencilik faaliyetleri için zorunlu olan her türlü kırma, eleme, öğütme, kesme ve sayalama tesisleri ile işleme tesisi kapsamında asfalt üretim, hazır beton, yapı elemanı tesisleri, sallantılı masa, jig, konsantratör, flotasyon, liç, kalsinasyon, bioksidasyon ve benzeri cevher hazırlama ve zenginleştirme tesisleri, karıştırma, depolama, stoklama, atık kazanma ve atık bertaraf tesisleri gibi geçici üniteleri,

ii) TPAO: Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı,

jjj) Vardiya: 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununda yer alan çalışma süresine uygun olarak yirmi dört saat içerisinde çalışmanın yapıldığı zaman dilimini,

kkk) Yatırım gideri: Bir projenin işletmeye geçmesine yönelik bu Yönetmelikte belirlenen varlık ve hizmetler için harcanan toplam tutarı,

lll) Yerli kömür: Yurt içinde üretilen turba, leonardit, linyit, taşkömürü, antrasit, asfaltit, bitümlü şist ve bitümlü şeyli,

mmm) Yetkilendirilmiş tüzel kişiler (YTK): Genel Müdürlükçe yetkilendirilen, Kanun kapsamında Genel Müdürlüğe verilmesi gereken rapor, proje ve her türlü teknik belgeyi hazırlamaya yetkili, şirket hisselerinin yarısından fazlasının sahibinin mühendis olduğu ya da bünyesinde nitelik ve nicelikleri 3/6/2016 tarihli ve 29731 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler ile İlgili Yönetmelik ile belirlenen mühendisler çalıştırılan maden arama ruhsat sahibi veya işletmesi olan tüzel kişileri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Madenlerin Gruplandırılması

Madenlerin gruplandırılması

MADDE 5 – (1) I. Grup madenler:

a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiatta doğal olarak bulunan kum ve çakıl, %80'in altında SiO₂ içeren kum, ariyet malzemesi ve SiO₂ oranına bakılmaksızın denizlerdeki ve akarsu yataklarındaki kum ve çakıllar,

b) Tuğla-kiremit kili, çimento kili, baraj, gölet ve benzeri yapılarda kullanılan killer, marn, puzolanik kayaç (tras), çimento ve seramik sanayilerinde kullanılan ve diğer gruplarda yer almayan kayaçlar ile;

1) %25'den az Al₂O₃ içeren killer,

2) %50'den az montmorillonit minerali içeren killer,

3) %50'den az illit minerali içeren killer,

4) %50'den az zeolit minerali içeren kayaçlar,

5) Na₂O ve K₂O toplamı %5'den az olan ve II. Grupta yer almayan kayaçlar,

6) Kil grubunda ağırlıkça birinci sırada kaolinit minerali bulunmayan ve kaolinit minerali oranı %20'den az olan, %2'den fazla Fe₂O₃ ve K₂O, %1'den fazla Na₂O içeren ve %44'den az SiO₂ içeren killer.

(2) II. Grup madenler:

a) Kalsit, dolomit, kalker, granit, andezit, bazalt gibi kayaçlardan agrega, mıcır, geometrik şekil verilmeden yol, baraj, gölet ve liman gibi alanlarda kullanılan taşlar, dolgu, istinat ve diğer yapı duvarı gibi yerlerde kullanılan yapı taşları (dekoratif amaçlı kullanılan taşlar hariç), hazır beton ve asfalt üretiminde kullanılan kayaçlar,

b) Mermer, traverten, oniks mermeri, granit, andezit, bazalt, diyabaz gibi blok olarak üretilen taşlar, boyutlandırılarak geometrik şekil verilen taşlar ile kayraktaşı, arduvaz, tuf, ignimbirit ve benzeri dekoratif amaçla kullanılan doğal taşlar,

c) Kalsit, dolomit, kalker, granit, andezit, bazalt gibi kayaçlardan entegre çimento, kireç ve kalsit öğütme, demir çelik tesisleri, enerji santrali ile metal üretimine yönelik tesislerde hammadde olarak kullanılan kayaçlar.

(3) III. Grup madenler:

a) Deniz, göl ve kaynak sularında eriyik halde bulunan tuzlar, jeotermal, doğal gaz ve petrol alanlarının dışında bulunan karbondioksit (CO₂) gazı, hidrojen sülfür (30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla), IV. Grup madenleri eriyik olarak içeren ve 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu kapsamına girmeyen çeşitli amaçlarla kullanılan gaz ve sular.

(4) IV. Grup madenler:

a) Endüstriyel hammaddeler; kaolen, dikit, nakrit, halloysit, endellit, anaksit, bentonit, montmorillonit (%50'den fazla montmorillonit minerali), baydilit, nontronit, saponit, hektorit, illit (%50'den fazla illit minerali), vermikülit, alfofan, imalogit, klorit, sepiyolit, paligorskite (atapuljit), loglinit ve bunların karışımı killer, refrakter killer, şiferton, alçıtaşı (jips, anhidrit), alünit (şap), halit, sodyum, potasyum, lityum, kalsiyum, magnezyum, klor, nitrat, iyot, flor, brom ve diğer tuzlar, bor tuzları (kolemanit, uleksit, borasit, tinkal, pandermite veya bünyesinde en az %10 B₂O₃ içeren diğer bor mineralleri), stronsiyum tuzları (selestin, stronsiyanit), barit, vollaistonit, talk, steattit, pirofillit, diatomit, olivin, dunit, sillimanit, andaluzit, dumortiorit, disten (kyanit), fosfat, apatit, asbest (amyant), manyezit, huntit, tabii soda mineralleri (trona, nakolit, davsonit), zeolit (%50'den fazla zeolit minerali), pomza, pekştayn, perlit, obsidyen, grafit, kükürt, flüorit, kriyolit, zımpara taşı, korundum, diyasporit, kuvars, kuvarsit ve bileşiminde en az %80 SiO₂ ihtiva eden kuvars kumu, feldispat (feldispat ve feldispatoid grubu mineraller), mika (biyotit, muskovit, serisit, lepidolit, flogopit), nefelinli siyenit, kalsedon (sileks, çört), harzburgit, radyolarit,

b) Enerji hammaddeleri; turba, leonardit, linyit, taşkömürü, antrasit, asfaltit, bitümlü şist, bitümlü şeyli, kokolit-sapropel (Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla),

c) Metalik madenler; altın, gümüş, platin, osmiyum, bakır, kurşun, çinko, demir, pirit, manganez, krom, civa, antimuan, kalay, vanadyum, arsenik, molibden, tungsten (volframit, şelit), kobalt, kadmiyum, bizmut, titan (ilmenit, rutil), alüminyum (boksit, gipsit, böhmit), nadir toprak elementleri (seryum grubu, yitriyum grubu) ve nadir toprak mineralleri (bastnazit, monazit, ksenotim, serit, oyksenit, samarskit, fergusonit), sezyum, rubidyum, berilyum, indiyum, galyum, talyum, zirkonyum, hafniyum, niobyum, tantalum, selenyum, telluryum, renyum,

ç) Uranyum, toryum, radyum gibi elementleri içeren radyoaktif mineraller ve diğer radyoaktif maddeler.

(5) V. Grup madenler: Kıymetli ve yarı kıymetli mineraller; Elmas, safir, yakut, beril, zümrüt, morganit, akuvamarin, heliodor, aleksandirit, agat, silis kökenli oniks, sardoniks, jasp, karnolin, heliotrop, kantaşı, krizopras,

opal (irize opal, kırmızı opal, siyah opal, ağaç opal), kuvars kristalleri (ametist, sitrin, neceftaşı (dağ kristali), dumanlı kuvars, kedigözü, avanturin, venüstaşı, gül kuvars), turmalin (rubellit, vardelit, indigolit), topaz, aytaşı, turkuaz (firuze), spodümen, kehribar, lazurit (lapislazuli), oltutaşı, diopsit, amozonit, lületaşı, labrodorit, epidot (zeosit, tanzonit), spinel, jadeit, yeşim veya jad, rodonit, rodokrozit, granat minarelleri (spesartin, grosüller hessanit, dermontoit, uvarovit, pirop, almandin), diaspor kristalleri, kemererit, krizoberil, fenakit, taaffeit, oyklas, krizolit, zebercet, uvit, siberit, akroait, safirin, praziolit, sarder, karneol, jaspis, moldavit, enstatit, aktinolit, ateş opal, brazilianit, vezüvyan (idokras), kordiyerit, sfen kristalleri, dioplas, apofillit, prehnit, petalit, fibrolit, benitoid, sanidin, bitovnit, andezin, adularya, skapolit, natrolit, hayün, pektolit, polusit (polluks), datolit, korerupin, danburit, sinhalit, kurnokovit, lazulit, ambligonit, sodalit, krizokol, vardit, nefrit, sedef, operkül.

Madenlerin grubunun tespiti

MADDE 6 – (1) Kanunda sayılan ve bu Yönetmelikte belirtilen madenler dışında yeni bir madenin tespit edilmesi durumunda bu madenin grubu; mineralojik, fiziksel ve kimyasal özellikleri, kullanım alanları göz önünde bulundurularak bu Yönetmelikte gerekli değişiklik yapılarak belirlenir.

(2) 5 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan IV. Grup madenlerden enerji hammaddeleri başlığı altındaki kokolit ve sapropel hariç madenler yerli kömür olarak adlandırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Maden Hakkı, Ruhsat Müracaatları

Maden hakkı

MADDE 7 – (1) Maden hakları, medeni hakları kullanmaya ehil Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına, madencilik yapabileceği statüsünde yazılı Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiliği haiz şirketlere, kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine, gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.

(2) Madenler 5 inci maddede belirtilen gruplara göre ruhsatlandırılır.

(3) Kanuna göre verilen ruhsatlar başka amaçla kullanılmaz.

(4) Madenler üzerinde tesis olunan ilk müracaat, arama ruhsatı, buluculuk hakkı ve işletme ruhsatı haklarının hiç birisi hisselerle bölünemez. Her biri bir bütün halinde muameleye tabi tutulur. Ancak kamu kurum ve kuruluşlarına ait IV. Grup (b) bendi madenlere ilişkin ruhsatlar, rezerv kaybına sebep olmayacak şekilde, elektrik üretimine yönelik olmak üzere Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlanabilir.

Genel müracaat

MADDE 8 – (1) Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen nitelikleri taşıyan gerçek veya tüzel kişiler, maden hakkı için I. Grup (a) bendi madenlerde büyükşehir belediyesi olan illerde valiliklere diğer illerde il özel idarelerine, diğer grup madenlerde Genel Müdürlüğe müracaat yapılır.

(2) I. Grup (a) bendi madenlerde büyükşehir belediyesi olan illerde valilikler diğer illerde il özel idareleri, Genel Müdürlüğün uygun görüşünü alır. Genel Müdürlük, talep edilen alanın niteliği, talep alanında diğer grup ruhsatların bulunup bulunmadığı, ruhsat bulunması halinde yapılan nazari ve/veya mahalli inceleme sonucu dikkate alınarak görüşünü bildirir. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının olumlu görüşünün alınmasını takiben valiliklerce/il özel idaresince ihale yolu ile işletme ruhsatı verilir. Bu madenlerin ihale bedeli büyükşehir belediyesi olan illerde ilgili muhasebe birimi hesabına, diğer illerde il özel idarelerinin hesabına yatırılır.

(3) I. Grup (b) bendi, II. Grup (a) ve (c) bendi madenler için işletme ruhsatı, III. Grup madenler için arama ruhsatı, V. Grup madenler için arama sertifikası ihale ile verilir. II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için arama ruhsatı ise ilk müracaat yoluyla verilir.

(4) I. Grup (b) bendi, II. Grup (a) ve (c) bendi madenlere işletme ruhsatı, III. Grup madenlere arama ruhsatı, V. Grup madenlere arama sertifikası, II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenlerde arama ruhsatı almak için Genel Müdürlüğe müracaat yapılır.

(5) II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için yapılan müracaatlarda öncelik hakkı esastır. Yapılan müracaatlar, müracaat numarası, gün, saat ve dakika esas alınarak değerlendirilir. Müracaata esas olan bilgileri ve sonucunu içeren belgeler müracaat sahibine verilir.

Arama ruhsatı/sertifikası müracaatı ve değerlendirilmesi

MADDE 9 – (1) II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için arama ruhsat müracaatı, işletme ruhsat taban bedeli yatırılarak Ek-6'da yer alan taahhütname ve Ek-5'te örneği verilmiş dilekçe ile üç nüsha halinde Genel Müdürlüğe doğrudan veya Genel Müdürlük internet sayfasında yayımlanan müracaat formu ile internet ortamında yapılır.

(2) II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenlerde, arama ruhsatı almak için müracaat edilen alan, altındaki mevcut haklar dikkate alınarak değerlendirilir. Talep edilen alanın hak sağlamaya müsait olan kısmına ait bilgileri içeren belge müracaat tarihinde müracaat edene verilir. Ayrıca sonuçlar, Genel Müdürlük ilan panosunda ve internet sayfasında müracaatı takip eden günden başlayarak iki ay süre ile ilan edilir. Sonuç ile ilgili olarak müracaat sahibine ayrıca yazılı bir tebligat yapılmaz.

Ruhsat müracaat esasları

MADDE 10 – (1) Müracaatlar aşağıdaki esaslar doğrultusunda yapılır;

a) Müracaatlar, müracaat alanı düzlemsel olarak II. Grup (b) bendi madenlerde 100 hektarı ve IV. Grup madenlerde 2000 hektarı, tamamı denizlere yapılan IV. Grup ruhsat müracaatları ise 50000 hektarı geçmeyecek şekilde yapılır.

b) Müracaat edilen alanın koordinatları, saat ibresi dönüş yönünde sağa (Y), yukarı (X) olarak verilir. Müracaatlar tek poligon olarak yapılır.

c) Müracaatlar; UTM Projeksiyon ED 50 Datum 6 derecelik dilim esas alınarak, on noktayı geçmeyecek şekilde, Y koordinatı altı basamaklı, X koordinatı yedi basamaklı olarak 1/25000 ölçekli pafta adı yazılarak yapılır. Pafta sayısı dördü, ancak tamamı denizlere yapılan IV. Grup ruhsat müracaatlarında ise pafta sayısı sekizi geçemez. Talep edilen alanla ilgili en az bir pafta adının belirtilmesi zorunludur.

(2) Bu maddedeki esaslara aykırı müracaatlar geçersiz sayılır. Müracaat için yatırılan işletme ruhsat taban bedeli iade edilmez.

Müracaatların ruhsatlandırılması/sertifikalandırılması için gerekli belgeler

MADDE 11 – (1) İlk müracaat yoluyla hak sağlayan müracaatların ruhsatlandırılması veya ihale yoluyla arama ruhsatı/sertifikası almaya hak sağlayan müracaatların ihale bedelinin yatırılmasına müteakip arama ruhsatının düzenlenebilmesi için müracaat gününden itibaren iki ay içinde talep sahibinin aşağıdaki belgeleri tamamlayarak Genel Müdürlüğe vermesi zorunludur.

a) Gerçek kişiler;

- 1) T.C. kimlik numarası beyanı,
- 2) Onaylı imza beyanı,
- 3) Ruhsat bedelinin yatırıldığına dair belge,
- 4) Ek-7’de yer alan ön inceleme raporu,
- 5) Ek-8’de yer alan maden arama projesi,
- 6) Mali yeterlilik belgeleri,
- 7) KEP adresi.

b) Tüzel kişiler;

- 1) Müracaatçı tüzel kişiye ait güncel şirket ana sözleşmesini, yönetim kurulunu ve şirketin ortaklarının pay oranlarını içeren Ticaret Sicil Müdürlüğünden onaylı Ticaret Sicil Gazetesi örneği,
- 2) Tüzel kişinin bağlı olduğu vergi dairesi, ili ve vergi numarasını gösterir belge,
- 3) Tüzel kişiyi temsil ve ilzama yetkili kişilerin onaylı imza sirküleri,
- 4) Ruhsat bedelinin yatırıldığına dair belge,
- 5) Ek-7’de yer alan ön inceleme raporu,
- 6) Ek-8’de yer alan maden arama projesi,
- 7) Mali yeterlilik belgeleri,
- 8) KEP adresi.

(2) Ancak, II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için talep edilen alanın hak sağlamaya müsait olan kısmının ilgili kurumlar tarafından Genel Müdürlüğe bildirilen; özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, muhafaza ormanları, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa göre korunması gerekli alanlar, 1 inci derece askeri yasak bölgeler, 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanlar, 1 inci derece sit alanları, 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunda belirtilen alanlar ile madencilik amacı dışında tahsis edilen ve Genel Müdürlük tarafından uygun görüş verilen elektrik santralleri, organize sanayi bölgeleri, petrol, doğal gaz ve jeotermal boru hatları gibi yatırım alanları içinde hak sağlaması halinde, iki ay içinde ruhsat bedelinin yatırılmasından sonra bu alanlara ilişkin ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine bir yıl süre verilir. İki aylık süre içerisinde ruhsat bedelinin tam olarak yatırılmaması halinde bu alan müracaatlara açık hale gelir. Bu süre içinde izin alınması durumunda Ek-6’daki diğer belgeler ile ön inceleme raporu, mali yeterliliği içeren maden arama projesi ve izin alındığına dair belgenin eksiksiz olarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi takdirde, ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine verilen bir yıllık sürenin sonunda müracaat reddedilir ve bu alan müracaatlara açık hale gelir.

(3) Müracaat edilen alanın bir kısmının ikinci fıkradaki bahse konu alanlarla çakışması halinde, çakışan alan dışındaki serbest alana ilişkin olarak birinci fıkrada yer alan hükümlere göre işlem yapılır. Aksi halde, çakışan alan dışındaki serbest alan iki aylık süre sonunda müracaatlara açık hale gelir. Çakışan alanla ilgili olarak iki aylık süre içinde ruhsat bedelinin yatırılmasını müteakip gerekli izinlerin alınması için müracaat sahibine bir yıl süre verilir. Bu alan için gerekli iznin alınması halinde bu müracaat ile alınan ruhsata ilave edilir. Aynı bir ruhsat yoksa yeni ruhsat düzenlenir. Aksi takdirde, ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine verilen bir yıllık sürenin sonunda, müracaatın çakışan alanla ilgili kısmı reddedilir ve bu alan müracaatlara açık hale gelir. Müracaat sahibi ile yatırımcının aynı kişi veya kurum olması halinde izin alınmasına gerek duyulmaksızın hak sağlanan alana ruhsat düzenlenir.

(4) Denizlerde yapılan kokolit ve sapropel ile ilgili arama ruhsatı müracaatları maden ismi belirtilerek yapılır. Maden ismi belirtilmeyen müracaatlar kokolit ve sapropele hak sağlamaz. Müracaatta öncelik hakkı esastır. Diğer madenlerle ilgili müracaatlar neticesinde verilmiş işletme izni bulunan alanlar, bu madenler için hak sağlamaz. Adaları kapsayacak şekilde yapılan müracaatlarda, adalara isabet eden alanlar taksir edilir. Bu madenlerin üretimi sırasında işletme faaliyetinin zaruri neticesi olarak çıkarılan diğer grup madenler için Kanunun 16 ncı maddesi uygulanır.

(5) Denizlerde alınan kokolit, sapropel ve hidrojen sülfür ruhsatı sahipleri, arama ruhsat yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde, TPAO veya TPAO’ya bağlı bir şirketi en az bir yönetim kurulu üyeliği ile bir denetçi üye vererek, sermaye koyma şartı aramaksızın en az yüzde on hisse vermek kaydıyla şirketine ortak olmak zorundadır. Ancak, TPAO veya TPAO’ya bağlı şirketin, hisse oranının %10’dan fazla artırılması talebi tarafların anlaşmasına bağlıdır. Ruhsat sahibinin, bir yıllık süre içinde TPAO veya TPAO’ya bağlı bir şirketine başvurmaması halinde ruhsat iptal edilir. Ortaklık işlemleri, TPAO veya TPAO’ya bağlı şirketi tarafından yürütülür.

(6) Ruhsat sahibinin gerçek kişi olması halinde bir yıllık süre içerisinde bir sermaye şirketi kurarak ruhsatı bu şirkete devretmesi ve TPAO veya TPAO’ya bağlı şirketine hisse devri için müracaat etmesi zorunludur.

(7) Ruhsat sahibinin sermaye şirketi olması halinde TPAO veya TPAO'ya bağlı şirketi, bu şirkete ortak alabileceği gibi yeni bir sermaye şirketi kurup ruhsatı bu şirkete devrederek hisse devri yapabilir. Süresi içerisinde yapılan müracaatlara ait işlemlerin, TPAO tarafından tamamlanması gerekir.

(8) Kanun ve 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olarak ruhsat sahibi tarafından yapılan ortaklık müracaatının, TPAO tarafından sonuçlandırılmamasından TPAO sorumludur.

(9) Ruhsat sahibi ile TPAO veya TPAO'ya bağlı bir şirket ortaklığı ile kurulan şirket, bu kapsamda daha sonra yapılan ruhsat müracaatları için ortaklık şartını sağlamış sayılır. Ayrıca ortaklık için TPAO'ya yeniden müracaat şartı aranmaksızın mevcut şirket ile ruhsat işlemleri yürütülür.

Ön inceleme raporu

MADDE 12 – (1) Ek-7'de yer alan ön inceleme raporunda, hedef sahayı seçmenin gerekçeleri ve grubu içinde aranacak maden/madenlerin belirtilmesi, öncelikle bölgesel jeolojik etütler, bölgesel jeoloji haritaları gibi mevcut bilgi ve belgelerin yer alması gereklidir. Bu bilgi ve belgeler kullanılarak, jeolojik çıkarsamalar ve öngörülere dayanılarak hedef madenlere yönelik bilgiler belirlenir.

(2) Deniz ve göllere yapılan müracaatlarda ise araması hedeflenen madenin cinsi, yapısı ve arama gerekçelerini içeren ön inceleme raporu verilir. Bu alanlarda varsa yapılmış ilgili haritalar verilir.

Maden arama projesi

MADDE 13 – (1) Maden arama projesinin aşağıdaki hususları içermesi zorunludur:

a) Maden arama projesinin içeriği: Ek-8'de yer alan maden arama projesinde, projenin amacı açık bir şekilde ifade edilerek müracaat sahibinin beklentisi ortaya konulur. Arama yapılacak sahanın seçiminden başlayıp, kaynağın belirlenmesi, değerlendirilip sınıflandırılması, raporlama aşamasının sonuna kadar geçen tüm maden arama süreci (ön arama, genel arama, detay arama) bir termin planı kapsamında belirtilir. Bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik yatırım ve mali yeterlilik bilgileri belgelenir. Maden arama faaliyetleri kapsamında gerekli görülen çalışmalar; yöntem, içerik ve uygulama biçimi ile açıklanır ve bunlar sıraya konularak takvime bağlanır. Gerekli ekip/ekipman belirlenerek tüm bu işlerin maliyeti hesaplanır ve finansman kaynakları gösterilir. Maden arama projesi, arama faaliyet dönemleri kapsamında yapılan çalışmalardan elde edilecek verilere göre, gerektiğinde ilgili döneme başlamadan veya dönem içerisinde revize edilerek Genel Müdürlüğe verilir.

b) Maden arama projesi faaliyet yeterliliği: Maden arama projesinin yeterli sayılabilmesi için, arama dönemleri ile ilgili ön, genel ve detay arama ile fizibilite dönemleri sonunda verilen faaliyet raporlarında yer alan asgari faaliyetleri içermesi zorunludur. Genel Müdürlükçe gerek görülmesi halinde ek arama faaliyetlerinin yapılması istenebilir.

c) Maden arama projesi yatırım tutarı yeterliliği: Maden arama projesinin yeterli sayılabilmesi için, ön, genel ve detay arama dönemlerinde yapılması öngörülen faaliyetlere ait toplam harcama tutarına ilişkin açıklamaların yer alması zorunludur.

ç) Termin planı ve yeterliliği: Arama dönemleri itibariyle yapılacak faaliyetlerin dönemleri ve süreleri bu plan kapsamında belirtilmek zorundadır. Maden arama projesi kapsamında dönemler itibariyle toplam yatırım tutarını oluşturacak harcama kalemlerinin ayrı ayrı belirlenmesi gerekir.

d) Mali Yeterlilik:

1) Gerçek veya tüzel kişiler Ek-2'de belirtilen mali yeterlilik tutarındaki kullanılabilir nakdi kredi limiti ve/veya vadeli/vadesiz mevduat miktarını gösterir banka referans mektubunu ibraz etmek zorundadır. Tüzel kişiler, maden gruplarına göre mali yeterlilik tutarlarının %30'unu sermayeleriyle, %70'ini banka referans mektubuyla, gerçek kişiler ise banka referans mektubuyla ibraz etmek zorundadır.

2) Kamu kurum ve kuruluşlarının ruhsat alma işlemlerinde mali yeterlilik aranmaz.

3) Ruhsat talep sahipleri, her bir ruhsat talebi için ayrı ayrı Ek-2'de belirtilen mali yeterliliğini belgelemek zorundadır. Bir ruhsat için verilen mali yeterlilik belgesinde yer alan miktarın, bu ruhsat için mali yeterlilikte aranan kısmı dışında kalan miktar yeterli olduğu takdirde başka bir ruhsat için kullanılabilir.

4) Her yıl Aralık ayının sonuna kadar bir sonraki yıl içinde yapılacak müracaatlarla ilgili geçerli olacak Ek-2'de yer alan mali yeterlilik tutarları, yeniden değerlendirilerek oranlarında artırılarak Genel Müdürlüğün internet sitesinde ilan edilir.

Arama ruhsatı veya sertifikası verilmesi

MADDE 14 – (1) Müracaat sahibi; ruhsat bedelinin yatırıldığına dair belgeyi ve Ek-6'daki diğer belgeler ile ön inceleme raporu, maden arama projesi ile mali yeterlilik belgelerini müracaat gününden itibaren iki ay içinde Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Belgelerin verilmesini müteakip Ek-9'da yer alan arama ruhsatı veya Ek-10'da yer alan arama sertifikası düzenlenip sicile işlenerek yürürlüğe girer. Aksi takdirde, bu alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

(2) Yapılan müracaatın birden fazla alana hak sağlaması durumunda, müracaat sahibinin talebi halinde her alan için iki ay içinde ayrı ayrı ruhsat bedelinin yatırılması ve Ek-6'daki diğer belgeler ile ön inceleme raporu, maden arama projesi ile mali yeterlilik belgelerinin tamamlanması durumunda ayrı olarak ruhsatlandırılır. Müracaat sahibinin ruhsatını almak istemediği alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın bu süre sonunda yeni müracaatlara açık hale gelir.

(3) Müracaat sahibinin Genel Müdürlükte başka bir işlem için onaylı belgelerinin (imza beyanı/sirküleri, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi, oda sicil belgesi) bulunması, müracaat sahibinin bu hususu dilekçesinde beyan etmesi ve yapılan kontrolde teyit edilmesi durumunda bu belgelerin örneklerinin verilmesi yeterlidir.

(4) Ruhsat bedelinin yatırıldığına gösteren belge, Ek-6'daki diğer belgeler, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge, ön inceleme raporu, maden arama projesi ve mali yeterlilik belgelerinin Genel

Müdürlüğe süresi içinde ve eksiksiz olarak verilmesi zorunludur. Bu bilgi ve belgelerin eksiksiz ve tam olarak verilmemesi durumunda, bu alanlar müracaatı takip eden günden itibaren ikinci ayın son gününü takip eden ilk iş günü herhangi bir işleme gerek kalmaksızın yeni müracaatlara açık hale gelir. Bu durumda işletme ruhsat taban bedeli dışındaki ruhsat bedeli iade edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Arama Dönemleri ve Faaliyetleri

Arama ruhsatı/sertifikası

MADDE 15 – (1) Arama faaliyetleri, II (b), III. ve IV. Grup madenler için arama ruhsatı, V. Grup madenler için arama sertifikası alınarak yapılır.

Arama dönemi ve faaliyetleri

MADDE 16 – (1) Arama faaliyet dönemi; sırasıyla ön arama, genel arama, detay arama ve uygun bulunması halinde fizibilite dönemlerinden oluşur.

(2) Arama ruhsatı/sertifikası sahipleri, her bir arama dönemine ait faaliyet raporunu hazırlayarak Genel Müdürlüğe süresi içerisinde vermek zorundadır.

(3) Ön arama döneminden genel aramaya, genel arama döneminden detay arama dönemine geçişlerde, yeni dönem önceki dönemin bittiği günün ertesi günden itibaren başlar. Detay arama dönemi içerisinde fizibilite dönemi talebi yapılması ve Genel Müdürlükçe uygun bulunması halinde arama ruhsatları, detay arama döneminin bittiği günün ertesi günden itibaren fizibilite dönemine hak sağlar.

(4) Arama ruhsat sahiplerinin arama dönemlerindeki yükümlülüklerini süresinden önce tamamlamaları halinde, dönem süre sonu beklenmeden bir sonraki döneme ve/veya işletme aşamasına geçilebilir.

(5) II. Grup (b) bendi, III. ve V. Grup madenlerde genel arama dönemi, IV. Grup madenlerde detay arama dönemi, IV. Grup (b), (c) ve (ç) bendi madenlerde talep edilmesi ve Genel Müdürlükçe uygun bulunması halinde fizibilite dönemine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeksizin işletme projesi verilemez ve işletme dönemine geçilemez.

(6) İşletme projesi verildiği tarihe kadar arama döneminde yapılan harcamaları içeren listenin ekinde; fatura, gider pusulası, maaş ödemesi ve diğer harcamalara ilişkin belgelerin ayrı ayrı verilmesi, gerek duyulması halinde ise Genel Müdürlüğün istediği ek bilgi, belge ve açıklamaların verilmesi zorunludur.

Ön arama dönemi

MADDE 17 – (1) Arama ruhsatının düzenlendiği tarihten itibaren bir yıllık süre, ön arama dönemidir. Ön arama döneminde; ön inceleme raporunda belirtilen sistematik arama yöntemleri uygulanabilir. Arama yöntemleri; mostra (yüzlek) tanımlama ve örnek alımı, jeolojik harita alımı ile jeokimya, jeofizik gibi çalışmaları kapsar.

(2) Ön arama dönemi sonuna kadar, Ek-11'de yer alan ön arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Ön arama dönemi faaliyet raporunun uygun olarak verilmesi halinde genel arama dönemine hak sağlar.

(3) Ön arama faaliyet raporunun veya yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde tespit edilen eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden itibaren eksikliklerin bu sürede tamamlanmaması veya verilen raporların ya da yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır ve genel arama dönemine hak sağlar.

(4) Ön arama faaliyet raporunun süresi içinde verilmemesi hâlinde Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır ve faaliyet raporu aranmaksızın genel arama dönemine hak sağlar.

(5) Genel arama dönemine geçmeye hak sağlayan ruhsat sahaları Genel Müdürlük internet sayfasında ilan edilir.

Genel arama dönemi

MADDE 18 – (1) Genel arama dönemi, ön arama döneminin sonundan itibaren başlamak üzere IV. Grup madenlerde iki yıl, diğer grup madenlerde bir yıldır.

(2) Bu dönem, madenin genel özellikleriyle belirlenmesine yönelik arama dönemidir. Amaç, kaynağın boyut, biçim, yapı, tenör/kalite ve muhtemel ekonomik beklentiler açısından kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyinde tahmin edilebilmesini sağlayarak bir cevherleşme ya da maden yatağının temel jeolojik özelliklerini belirlemektir. Cevherleşme ya da maden yatağının sınırları ve sözü edilen özellikleri; mostra, yarma ve sondaj gibi lokasyonlardan örnekleme yapılarak, alınan örneklerin analiz ve test edilmesi suretiyle elde edilen verilere dayalı olarak tahmin edilir.

(3) Genel arama dönemi süresi sonuna kadar Ek-12'de yer alan genel arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Genel arama faaliyet raporunun uygun bulunması halinde IV. Grup ruhsatlarda detay arama dönemine hak sağlar. II. Grup (b) bendi, III. ve V. Grup ruhsatlarda ise genel arama dönemi sonuna kadar kaynak ve rezerv bilgilerini içeren işletme projesi verilerek işletme ruhsat talebinde bulunulmaması halinde arama ruhsatı iptal edilir.

(4) Genel arama faaliyet raporunun veya yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde tespit edilen eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden itibaren eksikliklerin bu sürede tamamlanmaması veya verilen raporların ya da yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır ve arama ruhsat süresi sona ermiş ise ruhsat iptal edilir.

(5) Genel arama faaliyet raporunun süresi içinde verilmemesi hâlinde Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır ve faaliyet raporu aranmaksızın IV. Grup ruhsatlarda detay arama dönemine hak sağlar. II. Grup (b) bendi, III. ve V. Grup ruhsatlarda, arama süresi sona ermiş ise ruhsat iptal edilir.

(6) Detay arama dönemine geçmeye hak sağlayan ruhsat sahaları Genel Müdürlük internet sayfasında ilan edilir.

Detay arama dönemi

MADDE 19 – (1) Detay arama dönemi, genel arama döneminin sonundan itibaren başlamak üzere IV. Grup madenlerde dört yıldır.

(2) Miktar, yoğunluk, şekil, fiziksel özellikler, tenör/kalite ve mineral içeriğinin yüksek bir güvenilirlik düzeyinde hesap edilmesi amacıyla yapılan çalışmaları kapsar. Dört yıl süreli olan bu dönemde, maden yatağını üç boyutlu olarak ortaya koymak ve yüksek bir güvenilirlik düzeyinde hesaplama yapabilmek amacıyla yeter sayı ve sıklıkta mostra, kuyu, yarma, sondaj ve galeri açma çalışmaları yapılması gerekir. Buralardan yeterli sayı ve sıklıkta örnekleme yapılır. Maden yatağının sınırları ve sözü edilen özellikleri, örneklerin test ve analiz edilmesi suretiyle elde edilen verilere dayalı olarak ortaya konulur, kaynak hesaplanır ve maden yatağının işletilmesine yönelik özellikler de belirlenir.

(3) Detay arama dönemi süresi sonuna kadar Ek-13'te yer alan detay arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Detay arama faaliyet raporunun uygun bulunması halinde IV. Grup (b), (c) ve (ç) bendi maden arama ruhsatlarında detay arama dönemini takiben fizibilite çalışmalarına ihtiyaç duyularak gerekçesi ile birlikte Genel Müdürlüğe müracaatta bulunmaları ve talebin uygun bulunması hâlinde, detay arama dönemi sonrasında iki yıllık bir fizibilite dönemine hak sağlar. IV. Grup (a) bendi maden arama ruhsatlarında ise detay arama dönemi sonuna kadar kaynak ve rezerv bilgilerini içeren işletme projesi verilerek işletme ruhsat talebinde bulunulmaması halinde arama ruhsatı iptal edilir.

(4) Detay arama faaliyet raporunun veya yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde tespit edilen eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden itibaren eksikliklerin bu sürede tamamlanmaması veya verilen raporların ya da yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde arama ruhsat süresi sona ermiş ise ruhsat iptal edilir.

(5) Detay arama faaliyet raporunun süresi içinde verilmemesi hâlinde arama süresi sona ermiş ise ruhsat iptal edilir.

Fizibilite döneminde yapılacak işlemler

MADDE 20 – (1) Fizibilite dönemi talebinin uygun bulunması için detay arama döneminde yapılması zorunlu faaliyetlerin yapılmış olması ve kaynağın ortaya çıkarılmış olması zorunludur. İki yıllık süre sonuna kadar Ek-25'te yer alan fizibilite raporunun verilmesi zorunludur. Fizibilite döneminin sonuna kadar Genel Müdürlüğe verilen fizibilite raporunun uygun bulunmaması hâlinde eksikliklerinin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden sonra eksikliklerin verilen sürede tamamlanmaması hâlinde ya da arama ruhsat süresi sonuna kadar fizibilite raporu ile birlikte işletme ruhsat talebinde bulunulmaması durumunda ruhsat iptal edilir. Ayrıca fizibilite döneminde fizibilite raporunda yer alan asgari faaliyetlerin yapılması zorunludur. Aksi takdirde fizibilite raporu uygun bulunmayarak ruhsat iptal edilir.

(2) Fizibilite döneminde detay arama dönemi ruhsat bedelinin iki katı tutarında ruhsat bedeli alınır.

Arama dönemleri ile ilgili genel hükümler

MADDE 21 – (1) Süresi tamamlanmadan önce verilen arama faaliyet raporlarının kabul edilmemesi durumunda en geç ilgili süre sonuna kadar çalışmalara devam edilir ve yeni bir faaliyet raporu verilir.

(2) Arama ruhsatı dönemlerinde süresinden önce, sonraki arama dönemlerine ait faaliyet raporlarının Genel Müdürlüğe verilmesi durumunda verilen faaliyet raporlarının yetersiz bulunması halinde bu rapor, bir önceki dönemin arama faaliyet raporu yerine geçer.

(3) Arama dönemi içinde işletme projesi verilmesi durumunda ilgili faaliyet raporunda yer alan asgari faaliyetlerin yerine getirilmesi ve kaynak/rezerv raporu verilmesi zorunludur. (4) Ruhsat sahasında arama faaliyet dönemlerinde el sondajı makinesi ile karotlu veya kırıntılı sondaj yapılabilir.

(5) Arama dönemlerinde ilgili harcamaların hazırlanan liste ekinde fatura, gider pusulası, maaş ödemesi ve diğer harcamalara ilişkin belgelerin ayrı ayrı verilmesi zorunludur. Faaliyetler ile ilgili harcama beyanlarında herhangi bir uyumsuzluk tespit edilmesi durumunda harcamaların belgelendirilmesi zorunludur. Tespit edilen eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi istenir. Aksi takdirde Kanunun 17 nci maddesi gereğince işlem tesis edilir.

Arama ruhsatı döneminde sevk izni

MADDE 22 – (1) Arama ruhsatı döneminde arama faaliyetlerinin zaruri neticesi olarak ortaya çıkartılan madenin, teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere, sevk gerekçesinin ve miktarının da yer aldığı Ek-24'e göre hazırlanan arama faaliyet raporu, ÇED belgesi ve mülkiyet izni ile birlikte müracaat eden ruhsat sahibine, Genel Müdürlükçe uygun bulunan miktarda numunenin sevk edilmesine izin verilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşletme Ruhsatları ve İşletme İzinleri

İşletme ruhsat taleplerinde mali yeterlilik

MADDE 23 – (1) Mali yeterlilik, projede belirtilen toplam yatırım tutarının en az yüzde yirmisi kadardır. Ancak bu miktar Ek-2'de yer alan maden gruplarına göre belirlenen işletme ruhsatları minimum mali yeterlilik tutarları tablosundaki miktarlardan az olamaz.

(2) Genel Müdürlüğe verilen maden işletme projesi ekindeki mali yeterlilik ile ilgili ruhsat sahibi gerçek ve tüzel kişiler, kullanılabilir nakdi kredi limiti ve/veya vadeli/vadesiz mevduat miktarını gösterir banka referans mektubunu ibraz etmek zorundadır. Tüzel kişiler, maden gruplarına göre mali yeterlilik tutarlarının %30'unu sermayeleriyle, %70'ini banka referans mektubuyla, gerçek kişiler ise banka referans mektubuyla ibraz etmek zorundadır.

(3) İşletme ruhsatlarında toplam yatırım tutarının azaltılması durumunda mali yeterlilik belgeleri aynen devam eder. Projelerde revizyon yapılması durumunda mali yeterliliğin, yeni projede belirtilen yatırım tutarına göre revize edilmesi gerekir.

(4) Bir ruhsat için verilen mali yeterlilik rayiç tutarı diğer ruhsatlar için geçerli değildir. Birden fazla proje verilmesi durumunda ruhsat talep sahipleri, her bir ruhsat talebi için ayrı ayrı mali yeterliliğini belgelemek zorundadır.

(5) Kamu kurum ve kuruluşlarının ruhsat taleplerinde mali yeterlilik aranmaz.

İşletme ruhsat müracaatları

MADDE 24 – (1) Yetkilendirilmiş tüzel kişilerce maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış Ek-14'e uygun çevre ile uyum planını veya taahhüdünü içeren işletme projesi, ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilir. Proje ile birlikte projenin uygulanabilmesi için gerekli olan mali yeterliliğine ilişkin belge ve genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına işletme ruhsat taban bedelinin yatırıldığına dair belgenin Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi hâlde talep reddedilir.

(2) Genel Müdürlük; madenin cinsi, rezerv miktarı, tenörü/kalitesi, üretimin yapıldığı bölge, işletme izin alanı gibi kıstasları dikkate alarak projede yer alan minimum yıllık üretim miktarlarını belirleyebilir.

(3) Proje ekinde verilen 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge, verildiği işlem ve cari yıl için geçerlidir.

I. Grup (b) bendi, II. Grup (a) ve (c) bendi maden işletme ruhsat taleplerinin değerlendirilmesi

MADDE 25 – (1) I. Grup (b) bendi, II. Grup (a) ve (c) bendi madenlerde işletme ruhsatı verilebilmesi için; YTK'larca maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış Ek-14'e uygun çevre ile uyum planını veya taahhüdünü içeren işletme projesinin incelenmesine müteakip varsa projedeki teknik eksiklikler, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge ve işletme ruhsat bedeli, yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayanlara Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanarak süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve yatırılan işletme ruhsat bedeli iade edilir. Taleplerin ruhsatlandırılması ve işletilmesi ile ilgili genel ilkeler çerçevesinde uygun bulunan alana bir ay içinde işletme ruhsatı düzenlenir.

(2) II. Grup (c) bendi maden işletme ruhsat taleplerinde 250 km. mesafe dahilinde en az 5 milyon TL değerinde tesis olması veya kurulacağına beyan edilmesi zorunludur. II. Grup (c) bendi maden ruhsatlarında üretilen madenler sadece kendi tesislerinde kullanılabilir, dışarıya satış yapılamaz. Ancak, tesisteki prosese uygun olmayan nitelikteki malzemenin satışına izin verilebilir. Satışına izin verilen miktar, ruhsat sahasından tesise sevki edilen yıllık üretim miktarını geçemez. Aksi takdirde verilen satış izni iptal edilerek Kanunun 10 uncu maddesinin sekizinci fıkrasına göre işlem yapılır.

(3) II. Grup (c) bendi maden ruhsatlarının II. Grup (a) bendi maden ruhsatına intibakı yapılmaz.

(4) II. Grup (b) bendi maden ruhsatlarının II. Grup (a) ve (c) bendi maden ruhsatına intibakı yapılmaz.

(5) II. Grup (a) bendi maden ruhsatları bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan şartların yerine getirilmesi halinde II. Grup (c) bendi maden ruhsatına intibakı yapılabilir.

(6) II. Grup (a) ve (c) bendi maden ruhsatlarının talep edilmesi halinde, II. Grup (b) bendi maden ruhsatına intibakı yapılabilir.

II. Grup (a), (c) bendi ve patlatma yapılarak üretim yapılan I. Grup (b) bendi madenlerin ruhsatlandırılması, izin verilmesi ve işletilmesi ile ilgili genel ilkeler

MADDE 26 – (1) II. Grup (a) ve (c) bendi ve patlatma yapılarak üretim yapılan I. Grup (b) bendi madenlerin projesinde talep edilen izin alanına ve kırma-eleme tesis yerlerine, Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğunda olan yollara, 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanlara, organize hale gelmiş tarım ve hayvancılık bölgelerine, denizlere, göllere, birinci derece sit alanlarında fiziki olarak ortaya çıkarılmış kültürel varlıkların ön görünüm alanında yatay olarak en az 500 metre mesafede, ön görünüm alanı dışında ise en az 150 metre mesafe dahilinde izin verilmez. Ancak Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğunda olan yol kenarlarında, alternatif alan bulunamaması veya coğrafik ve bölgesel şartlar dikkate alınarak, Karayolları Genel Müdürlüğünden izin alınması durumunda izin verilebilir. Temdit talepleri kazanılmış haklar dikkate alınarak değerlendirilir. Bu fıkradaki mesafeler, ihtiyaç halinde faaliyetlerin boyutu, işletme yöntemi, emniyet tedbirleri ile arazinin topoğrafik ve jeolojik yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça artırılabilir. Mesafeler yatay olarak hesaplanır.

(2) Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlerden yatay olarak en az 500 metre mesafe dahilinde izin düzenlenmez.

(3) Kırma-eleme tesislerinde toz indirgeme sistemi olacak şekilde bunkerler, kırıcılar, elekler, bantlar ve malzeme dökülme noktalarının en az ünite bazında kapatılması yönünde işletme projesi hazırlanması ve işletilmesi esastır.

(4) Kanun kapsamında daha sonra geçici tesis yapılması durumunda toz indirgeme sistemi olacak şekilde ve bunkerler, kırıcılar, elekler, bantlar ve malzeme dökülme noktalarının kapatılması zorunludur. Aksi halde tesisin faaliyetleri durdurulur.

(5) Ruhsat veya hammadde üretim izin sahasında galeri atımı yöntemi ile patlatma yapılamaz.

II. Grup (b) bendi, III. ve IV. Grup işletme ruhsatı için müracaat

MADDE 27 – (1) Arama ruhsat süresi sonuna kadar arama faaliyetlerine ait arama dönemleri ile ilgili yeterlilik şartlarının yerine getirilmesi gerekir. Kanunun 17 nci maddesine göre hazırlanmış II. Grup (b) bendi ve III. Grup madenler için genel arama faaliyet raporu, IV. Grup madenler için ise detay arama faaliyet raporu, IV. Grup (b), (c) ve (ç) bendi maden arama ruhsatlarında fizibilite döneminin kullanılması halinde Ek-25'e uygun fizibilite raporu, madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında ve/veya sonlandırılması aşamasında faaliyet sonrası işletme alanının çevre ile uyum planını veya taahhüdünü içeren Ek-14'e göre işletme projesinin verilmesi, işletme ruhsat taban bedelinin eksiksiz ödendiğine dair belge ile müracaat edilmesi ve uygun bulunması halinde işletme ruhsatı hakkı doğar. İşletme projesinin, ruhsat sahibi veya kanuni vekilince de imzalanması zorunludur. Bu fıkrada sayılan arama faaliyet ve fizibilite raporları, arama ruhsat dönemi içinde işletme projesinden ayrı olarak da verilebilir.

(2) Bu grup madenlere işletme ruhsatı verilebilmesi için; YTK tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesindeki teknik eksiklikler, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge ve işletme ruhsat bedeli, yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayanlara Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanarak, süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve ruhsat süresi sona ermiş ise yatırılan işletme ruhsat bedeli iade edilerek ruhsat iptal edilir. Taleplerin ruhsatlandırılması ve işletilmesi ile ilgili genel ilkeler çerçevesinde Genel Müdürlükçe uygun bulunan alana bir ay içinde işletme ruhsatı düzenlenir.

II. Grup (b) bendi, III., IV. ve V. Grup madenlere işletme ruhsatı düzenlenmesi ve işletilmesi ile ilgili genel ilkeler

MADDE 28 – (1) Arama faaliyeti sonrası görünür ve muhtemel rezerv sınırlarının ve büyüklüğünün tespit edilebilmesi için madenin tenör/kalite dağılımı, madenin cinsine göre cevher damar kalınlıkları, kömür için kalori değeri, mermer için üretim kapasitesi, su ve gazların konsantrasyonu, debisi, kapasitesi belirlenir. İşletme projesinin hazırlanmasında kullanılacak verilerin belirlenebilmesi için gerekli aramaların yapılmış olması ve bu faaliyetlerin rezerv bilgilerini içeren II. Grup (b) bendi ve III. Gruplar için hazırlanmış genel arama faaliyet raporu ve IV. Gruplar için ise detay arama faaliyet raporu veya fizibilite raporu ile belgelenmesi zorunludur.

(2) Arama ruhsat döneminde ortaya çıkarılan rezerve ilişkin dayanakları ile birlikte belge ve bilgilerin verilmesi zorunludur.

(3) III. Grup madenlerde, Ek-14'e uygun hazırlanmış işletme projesinde, üretilmesi öngörülen madenler için; tabii denge, kapasite, rezervuar, konsantrasyon, hidrojeolojik ve jeokimyasal denge, debi gibi koruma ilkeleri esas alınır. Bu grup madenler; deniz, göl, kaynak, havza veya beslenme alanının tabii dengesini bozmayacak şekilde ruhsatlandırılır.

(4) İşletme projelerinde beyan edilen yıllık üretim miktarı, başabaş noktasını sağlayan miktarın altında olamaz. Genel Müdürlük; madenin cinsi, rezerv miktarı, tenörü/kalitesi, üretimin yapıldığı bölge, işletme izin alanı gibi kıstasları dikkate alarak minimum yıllık üretim miktarlarını belirleyebilir.

(5) Geçici tesis alanı ile görünür, muhtemel ve mümkün rezerv alanı üzerinden Ek-15'te yer alan işletme ruhsatı düzenlenir, ruhsatın diğer kısımları taksir edilir. İşletme izni ise üretim miktarı, termin planı dikkate alınarak görünür rezerv ve geçici tesis alanını kapsayacak şekilde Ek-16'ya göre düzenlenir.

(6) İşletme izin alanı değişikliği talepleri, işletme izin alanı belirleme sürecindeki işlemlere tabidir.

(7) Projeye konu madenin bulunmaması ve arama ruhsat süresinin tamamlanmış olması durumunda işletme ruhsat talebi reddedilerek arama ruhsatı iptal edilir.

(8) IV. Grup (a) ve (c) bendi madenlerin projelerinin değerlendirilmesi esnasında mahallinde tetkik heyetlerinin ruhsat sahalarından nadir toprak elementlerinin tespitine yönelik numune almaları Genel Müdürlükçe istenebilir. Analiz sonuçlarına göre numunelerde ekonomik olarak değerlendirilebilecek nadir toprak elementi olduğunun tespit edilmesi halinde ruhsat sahibi ile MTA Genel Müdürlüğü arasında ortak arama projesi geliştirilir. Bu çerçevede yapılan proje ortaklığının ticari ve teknik içeriği taraflarca karşılıklı müzakere edilerek belirlenir.

(9) Tuz Gölünde verilecek işletme ruhsatlarının projedeki tuz üretim kapasitesi 200.000 ton/yıl tuzdan az veya 800.000 ton/yıl tuzlu su miktarından aşağı olamaz.

(10) Tuz Gölü Havzası içinde kalan tuz domu ve yataklarına kaya tuzu ruhsatı verilmez.

(11) Genel Müdürlük gerek görmesi halinde projede yer alan çevre ile uyum planını revize ettirebilir.

İşletme projesi/fizibilite raporu eki olarak verilecek rapor, etüt, harita ve çizimler

MADDE 29 – (1) İşletme projesinin/fizibilite raporunun ekinde aşağıdaki rapor, etüt, harita ve çizimler verilir:

- Ruhsat alanının ve varsa ocak yerinin yer bulduru haritası,
- Ruhsat alanının uygun ölçekli (1/10000, 1/5000, 1/1000 gibi) jeoloji haritası ve jeolojik kesitler,
- Ocak açılması planlanan alanın uygun ölçekli (1/5000, 1/1000 gibi) hali hazır topoğrafik harita ve kesitleri,
- ç) Arama ruhsat döneminden gelen sahalara için maden işletmesi planlanan alanda, işletmeyi etkileyecek yeraltı suyunun tespit edilmesi durumunda hidrojeolojik etüt raporu ve ekleri,
- d) Sahada belirlenmiş görünür rezerve ve ruhsat süresine bağlı olarak planlanan üretim programlarını gösterir termin planı,
- e) Açık ocak işletmesi planlanan alanda, ihtiyaç duyulması halinde işletmeyi etkileyecek şev stabilite analizlerine esas olacak jeoteknik etüt raporu ve ekleri,
- f) Uygun ölçekle çizilmiş ruhsat sınırı, talep edilen işletme izin sınırları ile sahada açılmış ocak, galeri, yarma, sondaj, kuyu gibi arama faaliyetlerinin yerini gösterir imalat haritası,
- g) Yeraltı kömür işletmelerinde üretimi gösteren termin planı,
- ğ) Yeraltı işletmelerinde; termin planı, su drenajı, nakliye ve havalandırma planını içeren uygun ölçekli harita ve çizimler,
- h) Mevcut ve yapılması planlanan bina, tesis, kantar, silo, trafo, yol gibi yapıları gösteren vaziyet planı,
- ı) İnceleme ve onaya tabi tutulmaksızın işverenin sorumluluğunda olan ve yeraltı işletmelerinde ilgili mevzuatta yer alan acil durum planı.

(2) ÇED olumlu kararı alınması zorunlu ruhsat sahalarında işletme projesi ekinde sunulacak olan çevre ile uyum planı için Genel Müdürlüğe taahhütte bulunulması yeterlidir. Daha sonra Genel Müdürlüğe verilecek ÇED raporunda belirtilen doğaya yeniden kazandırma planı bu madde ile talep edilen çevre ile uyum planı yerine geçer.

(3) Gazlar ile göl, deniz ve kaynak sularına ait işletmeler için; çöktürme, buharlaştırma, ayırma, arıtma, üretim havuzları, bina gibi yer üstü veya yer altı tesislerini gösterir uygun ölçekli haritalar verilir.

Proje eksikliklerinin tamamlanması

MADDE 30 – (1) Projedeki teknik eksiklikler, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge ve işletme ruhsat bedeli yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Tamamlamayanlara Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanarak, süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve yatırılmış ise işletme ruhsat bedeli iade edilir. Taleplerin uygun görülmesi hâlinde bir ay içinde işletme ruhsatı düzenlenir.

(2) Arama ruhsat süresi bitmeden yeni bir işletme projesi verilmesi halinde işletme ruhsat talebi yeniden değerlendirilir. Ancak, arama ruhsat süresi bitmiş ise talep reddedilerek arama ruhsatı iptal edilir.

İşletme izni verilmesi ve değişiklik talepleri

MADDE 31 – (1) Kanunun 7 nci maddesi gereğince alınması zorunlu olan izinlerin ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına dair belgenin Genel Müdürlüğe verilmesine müteakip işletme izni düzenlenir.

(2) İşletme izin değişiklik talepleri Devlet hakkı borcu olmaması kaydıyla aşağıdaki belgeler ile birlikte yapılır:

- 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına dair belge,
- İşletme ruhsat taban bedelinin ödendiğine dair belge,
- Aynı grupta farklı bir maden için ikinci bir işletme izni talep edilmesi veya işletme faaliyetinin zaruri neticesi olarak çıkarılacak diğer gruplarda yer alan madenler için işletme projesi,
- Aynı maden için işletme izin alanı değişiklik talebinde, işletme projesi ekinde verilmesi gereken harita ve çizimler,
- Tesis, stok alanı, pasha döküm alanı, altyapı tesisleri gibi amaçlarla işletme izin alanı değişikliği talebinde bulunulması halinde revize işletme projesi yerine vaziyet planları.

İşletme ruhsatı döneminde arama faaliyetleri

MADDE 32 – (1) İşletme ruhsatı alanı içinde, arama faaliyetleri yapılabilir. İşletme ruhsatının verildiği tarihten itibaren IV. Grup ruhsat sahalarında beş yıl, diğer grup ruhsat sahalarında üç yıl içinde mümkün rezerv alanlarının görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmesi zorunludur. Görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmeyen alanlar taksir edilir.

(2) İşletme ruhsatı döneminde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin görünür ve muhtemel rezerv raporunun, dayanakları ve yeterlilik şartlarına uygun olarak IV. Grup ruhsatlar için Ek-13'te yer alan detay arama faaliyet raporu, diğer grup ruhsatlar için ise Ek-12'de yer alan genel arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur.

İşletme sertifikası

MADDE 33 – (1) V. Grup madenlerin üretimi işletme sertifikası ile yapılır. Arama sertifikası süresi sonuna kadar yapılan çalışmaları içeren Ek-12'deki genel arama faaliyet raporu, ruhsat taban bedelinin ödendiğine dair belge ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına dair belge ile müracaatta bulunulması halinde Ek-17'de yer alan işletme sertifikası hakkı doğar. Uygun olan müracaatlara işletme sertifikası verilir. İşletme sertifikası süresi beş yıldır.

(2) Arama faaliyeti sonrası görünür, muhtemel ve mümkün rezervin tespit edilebilmesi için madenin tenörü/kalitesi, madenin cinsine göre cevher damar kalınlıkları ve kapasitesi belirlenir. İşletme projesinin hazırlanmasında kullanılacak verilerin belirlenebilmesi için gerekli aramaların yapılmış olması ve bu faaliyetlerin rezerv bilgilerini içeren genel arama faaliyet raporu ile belgelenmesi zorunludur.

(3) Genel Müdürlük; madenin cinsi, rezervi, tenör/kalite, üretimin yapıldığı bölge, işletme izin alanı gibi kıstasları dikkate alarak minimum yıllık üretim miktarlarını belirleyebilir.

(4) Arama sertifikalı sahalara, geçici tesis alanı ile arama süresince belirlenen görünür ve muhtemel rezerv alanı üzerinden Ek-17'de yer alan işletme sertifikası verilir. Arama sertifikasının diğer kısımları taksir edilir.

(5) Bu grup madenlerin üretimi arazi yüzeyinden toplanarak yapılır. Bu madenlerin işletilmesi için yarma, galeri, ocak açmak gibi faaliyette bulunulmasının gerekmesi durumunda, Ek-14'e uygun olarak ve YTK'larca maden mühendisinin sorumluluğunda işletme projesi hazırlanarak Genel Müdürlükten işletme izni alınması zorunludur.

(6) İşletme izin alanı değişikliği talepleri işletme izin alanı belirleme sürecindeki işlemlere tabidir.

Ruhsatların üst üste verilmesi

MADDE 34 – (1) Aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez. Farklı grup ruhsatlar ise üst üste verilebilir. Aynı veya farklı grup maden ruhsatlarının işletme izin alanlarının üst üste talep edilmesi durumunda, Genel Müdürlükçe projeler üzerinde ve/veya yerinde sahanın jeolojik yapısı, cevherleşmenin özellikleri, maden rezervleri, yatırım ve tesisler göz önünde bulundurulularak inceleme yapılır. İnceleme sonucunda, kazanılmış haklar korunmak kaydı ile kaynak kaybına neden olmayacak, maden işletmeciliğini ve işletme güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde, ayrı ayrı çalışma imkânının tespiti halinde, çalışma esasları Bakanlıkça belirlenerek, bu alanda ayrı gruplarda işletme izinleri verilebilir. Bu mümkün değilse öncelik hakkı esas alınarak faaliyete izin verilir.

(2) Ancak, 2000 hektardan daha az olan IV. Grup işletme izin alanları ile 100 hektardan daha az olan II. Grup işletme izin alanları üzerine I. Grup (b) bendi maden işletme ruhsatı verilmeyeceği gibi, I. Grup (b) bendi maden işletme izni üzerine de IV. Grup veya II. Grup işletme izni verilmez. Bununla birlikte, farklı gruptaki işletme ruhsatlarının aynı kişiye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri halinde üst üste işletme izni verilir.

ALTINCI BÖLÜM

İşletme Dönemi İşlemleri

Projeye uygun faaliyette bulunulması

MADDE 35 – (1) Üretim faaliyetleri, işletme izinlerinin alınmasından sonra işletme projesine uygun olarak yapılır. Birlikte işletilmesinde teknik ve bilimsel zorunluluk olan madenler aynı proje kapsamında işletilir. Madencilik

faaliyetleri yapılırken ve/veya tamamlandıktan sonra çevre ile uyum planı uygulanır.

(2) Ruhsat alanında ayrı bir açık işletme ocağının açılması, açık işletmeden yeraltı işletmesine ya da yeraltı işletmesinden açık işletmeye geçişler uygulanmadan önce işletme projesinin ilgili kısımlarının revize edilerek Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. İşletme faaliyetinin işletme projesine aykırı olarak yapılması halinde o yerdeki üretim faaliyetleri durdurulur.

(3) Yeraltı işletmelerinde; üretim yöntemi/metodu değişikliği (topuklu, göçertmeli, dolgulu ve benzeri yöntemler arasında geçişler) yapılması veya işletme izin alanında ayrı bir yeraltı ocağının açılmasının gerekmesi durumlarında, işletme projesinin ilgili kısımlarının revize edilerek Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi takdirde faaliyetler durdurulur.

(4) Projede beyan edilen altyapı, tesis, kullanılan teknoloji, makine parkı, diğer ekipmanların ve bilimsel verilerin gerçekleştirilen yıllık üretim miktarını teknik olarak karşılayacak yeterlilikte olmaması durumunda, işletme projesinin ilgili kısımlarının revize edilerek Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi takdirde faaliyetler durdurulur.

(5) İşletme projeleri ve değişiklikleri ile ilgili dokümanlar ve işletmelerin faaliyetlerinin durdurulmasına dair işlemler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bakanlık tarafından karşılıklı olarak elektronik ortamda erişime açılır.

(6) III. Grup madenlerin üretilmesinde projesi dışında Genel Müdürlükten izin alınmadan göl ve denizin doğal yüzeyini değiştirecek şekilde sedde, havuz, kanal ve sondaj yapılamaz. İzin alınmadan bu faaliyetlerde bulunduğu tespit edilirse gerekli izinler alınmaya kadar Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrası gereğince idari para cezası verilerek, bu alandaki faaliyetler durdurulur. Genel Müdürlükçe uygun görüldüğü şekliyle doğal yüzeyi değiştirilen alanlarda gerekli tedbirlerin ruhsat sahibince alınması sağlanır.

(7) İşletmelerde hazırlık ya da üretim çalışmaları sürdürülürken şev açısı, basamak yüksekliği, basamak genişliği, heyelan, alt yapı gibi nedenlerle ilgili olarak işletme projesine aykırı bir durum oluştuğunun tespiti halinde, gerekli önlemlerin alınması ve çalışmaların yapılabilmesi için ruhsat sahibine altı aya kadar süre verilir. Bu süre sonunda projeye uygun faaliyette bulunulmaması halinde Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrası gereğince idari para cezası verilerek, bu ocağındaki faaliyetlerin projeye uygun hale getirilmesi yönündeki hazırlık faaliyetleri dışındaki üretim faaliyetleri durdurulur. Verilecek altı aylık sürenin başlangıcı, sahanın coğrafik konumu, projedeki termin planı ve mevsimsel şartlar dikkate alınarak Genel Müdürlükçe belirlenir.

(8) Açık İşletmelerde;

a) Basamaklarında, ocak genelinde düzlemsel/kama tipi/dairesel kayma, devrilme ve zayıf zonlar bulunması veya mevsimsel koşullar haricinde işletme açısından tehlikeli su geliri olması veya üretim faaliyeti sürdürülen ocaklarda proje basamak yüksekliğinin iki katının, üretim yapılmayanlarda üç katının aşılmış olması,

b) Basamak genişliklerinin, faaliyette bulunulan ocaklarda projede beyan edilen veya ocakta kullanılan iş makinelerinin rahatça manevra yapabileceği genişlikte olmaması ya da üretim faaliyeti olmayan ocaklarda projede beyan edilen basamak genişliğinin % 50'sinden az olması,

c) Genel şev açısının, projede beyan edilenin %20'sinden fazla olması veya mevsimsel koşullar haricinde su gelirinin işletme açısından tehlike oluşturması ya da düzlemsel/kama tipi/dairesel kayma, devrilme ve zayıf zonlar bulunan ocaklarda, genel şev açısının projesinde beyan edilenden fazla olması,

ç) Ocağın genelinde heyelan tehdidinin olması, ters şev oluşması veya askıda malzeme olması gibi tehlikeli hallerde bu alandaki/ocaktaki projeye aykırı tehlikeli durum giderilinceye kadar hazırlık faaliyetleri dışındaki üretim faaliyetleri doğrudan durdurulur. Faaliyetlerin projeye uygun hale getirilmesi yönündeki hazırlık çalışmaları ve gerekli emniyet tedbirlerinin alınması esnasında zorunlu olarak üretilen madenin sevkiyatına izin verilmez. Ancak, madenin özelliği, sahanın topografik, coğrafik konumu ve benzeri hususlar dikkate alınarak sevkiyata hangi şartlarda izin verilebileceği Genel Müdürlükçe karar verilir.

(9) Yeraltı işletmelerinde üretim çalışmaları esnasında;

a) Faaliyetlerin işletme projesine aykırı olarak yapılması,

b) Ocağın yer üstüne en az iki ayrı yolla bağlanmaması,

c) Panoların iki ayrı yolla bağlantısı yapılmadan üretim yapılması, havalandırmanın projeye uygun tesis edilmemesi ve bu durumun işletme açısından tehlike oluşturması, ocak genelinde yeterli tahkimatin yapılmaması ve/veya yanıcı ve patlayıcı gaz geliri olan ocaklarda genel havalandırmanın mekanik yapılmaması, hallerinde bu ocağındaki üretim faaliyetleri durdurulur.

(10) İşletme projesine aykırı faaliyette bulunduğu ve bu faaliyetlere bağlı olarak oluşan tehlikeli durumun, çevredeki yerleşim yerleri açısından da tehlike oluşturması halinde, söz konusu tehlikeli durumun giderilmesi için ruhsat sahibine altı aya kadar süre verilir. Verilen süre içerisinde gerekli tedbirlerin alınmaması durumunda Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır. Tehlikeli durumun devam ettiği ve ruhsat sahibi tarafından da gerekli tedbirlerin alınmayacağı beyan edilmesi ve/veya bu durumun Genel Müdürlükçe tespit edilmesi halinde valilik tarafından gerekli tedbirler alınmaya kadar ruhsat sahibinin sorumluluğu devam eder ve masraflar 6183 sayılı Kanuna göre ruhsat sahibinden tahsil edilir.

(11) Ruhsat sahibince, üretim faaliyetleri durdurulan sahalarda faaliyet nedenine yönelik gerekli tedbirlerin alındığının teknik bir rapor ile Genel Müdürlüğe bildirilmesinden sonra yerinde yapılacak mahallinde tetkik sonucunda verilen teknik heyet raporu ile gerekli tedbirlerin alındığının tespit edilmesi halinde üretim faaliyetlerine izin verilir.

(12) İşletme faaliyetlerinin projesine uygun olarak yapılması ve tehlikeli durum oluşturmayacak şekilde yürütülmesi için gerekli olan her türlü makine, ekipman ve teçhizatın temin edilmesinden faaliyeti bizzat yerine getiren sorumludur.

(13) Ruhsat sahalarında meydana gelen her türlü maden kazaları, ruhsat sahibi/daimi nezaretçi tarafından Bakanlığa derhal bildirilir.

(14) Maden ruhsat sahalari ile hammadde üretim izin sahalarında rezervin verimli bir şekilde değerlendirilmesi, tehlike oluşturmadan birden fazla ruhsatın birbirine mücavir olarak bulunduğu sahalarda faaliyetlerin ortak bir proje çerçevesinde yapılmasına hak sahiplerinin rızasının olması hâlinde Genel Müdürlük kararı ile, ruhsat sahiplerinin rızasının olmaması hâlinde Bakan onayı ile karar verilebilir. Bu amaçla, ortak ruhsat alanları içinde işletme izin alanları, belirlenecek termin planları dikkate alınarak yeniden düzenlenebilir. Bakanlıkça ortak proje hazırlanmasına karar verilen ruhsat sahalarında ortak proje hazırlanması için ruhsat sahiplerine altı aya kadar süre verilir. Verilen sürede projenin Genel Müdürlüğe verilmemesi halinde ruhsat sahalarında üretim faaliyetleri durdurulur. Ortak proje kapsamında;

a) Ek-14'e uygun çevre ile uyum planını veya taahhüdünü içeren ortak proje, işletme ruhsat taban bedeli ile Genel Müdürlüğe müracaatta bulunulur.

b) Ortak proje kapsamında üretim yapan sahalara ayrı ayrı daimi nezaretçi atanabileceği gibi bir daimi nezaretçi de atanabilir. Faaliyet raporları ayrı ayrı verilir, ruhsat bedeli ve Devlet hakkı ayrı ayrı ödenir.

c) Ortak proje kapsamında üretim yapan ruhsatlardan birinin iptali ve projenin uygulanamaz duruma gelmesi halinde faaliyetler durdurulur. Genel Müdürlükçe yeniden değerlendirme yapılarak faaliyetlerin ortak yürütülüp yürütülemeyeceğine karar verilir.

ç) Kanun kapsamında öngörülen idari para cezaları ve idari yaptırımlar ruhsat bazında uygulanır.

(15) Bütün yeraltı maden işletme ruhsat sahalarında ve IV. Grup (b) bendi madenlerde açık işletme ruhsat sahalarında yürütülen işletme faaliyetlerinde çalışan personel için Zorunlu Ferdi Kaza Sigorta Poliçesi yaptırılması zorunludur. Aksi takdirde işletmedeki üretime hazırlık ve üretim faaliyetleri durdurulur.

İşletme faaliyeti belgeleri

MADDE 36 – (1) Her bir işletme izni için ayrı ayrı olmak üzere bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili aşağıdaki belgeler ruhsat sahibi ile yetkilendirilmiş tüzel kişiler tarafından imzalanarak her yılın Nisan ayı sonuna kadar ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilir;

a) Madenin grubuna göre Ek-27 veya Ek-28'de belirtilen işletme faaliyet raporu,

b) Bir önceki yıl içinde yapılan üretim ile bir sonraki yıl planlanan üretimleri ve kesitleri gösteren uygun ölçekli imalat haritası,

c) İşletme sahasında arama yapılmış ise faaliyetin niteliğine uygun kaynak/rezerv raporunu içeren genel/detay arama faaliyet raporu,

ç) Yeraltı işletmeleri için havalandırma bilgilerini içeren havalandırma planı.

(2) Birinci fıkradaki belgelerin tamamının verilmemesi halinde Kanunun 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır ve yükümlülükler yerine getirilinceye kadar üretim faaliyeti durdurulur.

(3) Ruhsat sahasında yapılan tüm imalatlara ilişkin haritaların hazırlanması, bulundurulması ve muhafaza edilmesi ruhsat sahibinin, YTK'nin ve varsa rüdvansçının sorumluluğundadır.

(4) II. Grup (b) bendi madenlere ait ruhsatlar için üretim, satış ve stok miktarı madenin piyasadaki ticari ismi ile birlikte ton cinsinden belirtilir. Verilen işletme faaliyet raporunda madenin kalitesine göre sınıflandırılarak beyan edilir.

(5) İşletme faaliyetinde bulunulmaması halinde de işletme faaliyet raporunun yalnız ruhsat sahibi tarafından imzalanarak verilmesi yeterlidir. Verilmemesi halinde Kanunun 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir. Üretim ve/veya hazırlık faaliyeti yapılmayan sahalarda imalat haritası verilmez.

Üretim yapılmayan işletme izinli ruhsat sahalari ve tesisler

MADDE 37 – (1) İşletme izinli ruhsat sahalarında tespit tarihinden önceki son beş yıllık sürenin mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında herhangi üç yıldan fazla bir dönemimde üretim yapılmaması veya bu beş yıllık sürenin herhangi üç yılındaki toplam üretim miktarının projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %10'undan daha az olması halinde ruhsat sahiplerine Kanunun 24 üncü maddesinin on ikinci fıkrası gereğince idari para cezası verilir. İdari para cezasının uygulanmasından başlamak üzere bu fıkra aykırı fiilin tekrar tespit edilmesi hâlinde ise ruhsat iptal edilir.

(2) Ancak işletme projesinde, işletme izninin yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde madene ulaşmak amacıyla galeri, kuyu ve/veya dekapaj yapılacağı beyan edilmiş ve ruhsat sahasındaki faaliyetlerin bu beyanlara uygun olarak gerçekleştirildiği tespit edilmiş ise idari para cezası uygulanmaz ve ruhsat iptal edilmez. Bu durumda her yılın Nisan ayı sonuna kadar işletme projesi uygulama raporu verilir. Aksi takdirde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

(3) Birinci fıkraya gereğince değerlendirme yapılırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurularak işlem tesis edilir:

a) İşletme ruhsatlarının yürürlükte olduğu süre içinde, işletme izinli olarak beş yılda üç yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen eğer bu süre içinde Genel Müdürlükçe kabul edilmiş bir geçici tatil süresi var ise bu süre bu kapsamda yapılan değerlendirmenin dışında tutularak süreler hesaplanır.

b) İşletme izinli sahalarda beklenmeyen hal kapsamındaki diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınmaması durumunda, ruhsat sahibinin izin alınmamasında bir kusurunun olup olmadığı gerekirse ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından görüş alınarak açıklığa kavuşturulur. Ruhsat sahibinin gerekli iznin alınmamasında bir kusuru yok ise beklenmeyen hal kapsamında değerlendirilir.

c) İşletme izinli sahalarda, ruhsat sahipleri mücbir sebep veya beklenmeyen hal olmasına rağmen geçici tatil talep etmemeleri durumunda da yapılan değerlendirmelerde somut belgelerle mücbir sebep veya beklenmeyen hal durumunun olduğu süreler üretim yapılmayan sürelerden düşülür.

ç) İşletme ruhsat süresi uzatılsa dahi herhangi bir beş yıllık sürede mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında herhangi bir üç yıldan fazla üretim yapılmayan veya bu beş yıllık sürenin herhangi üç yılındaki toplam üretim miktarının projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %10'undan daha az olması halinde ruhsatlar için Kanununun 24 üncü maddesinin on ikinci fıkrası gereğince idari para cezası verilir.

d) Revize işletme projelerindeki üretim miktarları, uygun bulunduğu yılı takip eden yıldan itibaren hesaplamalara dahil edilir.

Entegre tesislere hammadde sağlayan ruhsat alanlarında üretim yapılmaması

MADDE 38 – (1) Üretilen madenin kullanıldığı entegre metalurji, seramik, çimento, kireç ve kimya tesisleri, enerji santrali ve IV. Grup madenlerin zenginleştirme tesislerini beslemeye yönelik aynı tesis sahibine ait ruhsatlara Kanununun 24 üncü maddesinin on ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Ancak, üretim yapılmayan her bir ruhsat için, işletme ruhsat taban bedelinden az olmamak üzere projede belirtilen üretim miktarının %10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

(2) Bu madde ile getirilen muafiyet; tuğla-kiremit, seramik, çimento tesisleri, kireç, kalsit tesisleri, II. Grup (b) bendi madenlerden kesme, boyutlandırma, şekillendirme veya işleme yapılan entegre tesisler, III. Grup madenlerden üretilen ürünlere dayalı entegre tesisler, alçı, tuz gruplarına ait rafine, cam, fosfat üretim tesisleri, enerji tesisleri, gazlaştırma yöntemi ile üretim yapılan tesisler, denizlerde yapılan kokolit ve sapropel üretimi yapılan tesisler, entegre metalurji ve konsantre, izabe ve dore-külçe üreten zenginleştirme tesisleri ile IV. Grup madenlerle ilgili üretim tesislerine uygulanır.

(3) I. Grup (a) bendi ve V. Grup madenler ile mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi ve dolgu malzemesi üreten tesisler bu madde ile getirilen muafiyetten yararlanamaz.

(4) Bu madde ile getirilen muafiyetten yararlanmak için ruhsat sahibi dilekçe ile Genel Müdürlüğe müracaat etmek zorundadır. Bu dilekçe ekinde, tesise ait teknik ve hukuki bilgiler ile talepte bulunulan ruhsatlardan üretilen madenlerin bu tesiste kullanılmasına ilişkin bilgiler yer alır. Genel Müdürlükçe, nazari ve/veya mahallinde yapılan inceleme sonucu uygun görülen ruhsatlara Ek-30'da yer alan tesis muafiyet belgesi düzenlenir. Bu ruhsatlara Kanununun 24 üncü maddesinin on ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Taleplerin uygun bulunması halinde muafiyet, müracaat tarihi itibarı ile başlar.

(5) Bu şekilde maden ruhsat sahibinin yurt içinde kurulu bulunan tesisinde hammadde olarak kullanılan, bir işleme tabi tutularak zenginleştirilen veya zenginleştirme tesislerini beslemeye yönelik en fazla beş adet ruhsat birinci fıkra kapsamında değerlendirilir. Bu kapsamda değerlendirilen ruhsatlar beş yıl süre ile değiştirilemez. Bu muafiyetten yararlanan ruhsatlar, tesise yatay olarak en fazla 250 kilometre mesafede olmak zorundadır.

(6) I. Grup (b) bendi, II. Grup, III. ve IV. Grup (a) bendi maden ruhsatlarda üretilen madenin kullanıldığı tesislerden güncel değeri beş milyon Türk Lirası ve üzeri fiziki yatırım bedeli, IV. Grup (b), (c) ve (ç) bendi maden ruhsat sahalarında üretilen madenin kullanıldığı tesislerden güncel değeri on milyon Türk Lirası ve üzeri fiziki yatırım bedeli olan tesisler, bu madde kapsamındaki muafiyetten yararlanabilir. Fiziki yatırım bedeline arazi/arsa bedeli dahil edilmez. Muafiyetten yararlanan tesislerin fiziki yatırım bedeline ilişkin bilgi ve belgeler, sanayi ve/veya ticaret odalarından veya yeminli mali müşavirlerden alınır. Yatırım bedeli, her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılır.

İşletme ruhsatı süresi ve uzatılması

MADDE 39 – (1) I. Grup (b) bendi, II., III. ve IV. Grup madenlerin işletme ruhsat süresi, görünür ve muhtemel hale getirilmiş rezerv ile projesine göre belirlenir. İşletme ruhsat süresi on yıldan az olamaz.

(2) İşletme ruhsat sürelerinin uzatılmasında aşağıdaki kriterler uygulanır:

a) İşletme ruhsat süresinin uzatılması için ruhsat süresi bitiminden önce işletme ruhsat taban bedeli ile beraber Ek-14'e göre hazırlanmış görünür ve muhtemel rezerv bilgilerini, çevre ile uyum planını da içeren yeni bir projeye uzatma talebinde bulunulması gerekir. Aksi halde işletme ruhsatı iptal edilir. Süre uzatım projesinin verilmesini müteakip, varsa projedeki teknik eksiklikler, 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge, işletme ruhsat bedeli, geçmiş yıllara ait ruhsat harcı ve çevre ile uyum teminatı eksiklikleri yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayanlara Kanununun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanarak süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların süre uzatım talepleri kabul edilmez ve yatırılan işletme ruhsat bedeli iade edilir.

b) Ruhsat süresi; maden rezervinin yeterli ve rasyonel bir şekilde işletilmesi için gerekli yatırımların yapılmış ve tesislerin inşa edilmiş olması, projenin uygun bulunması, geçmiş ruhsat döneminde projeye uygun faaliyette bulunulması, yapılmış olan faaliyetin çevresel etkileri, çevre ile uyum planına uyulup uyulmadığı ve yerleşim birimlerinin konumu, geçmiş ruhsat dönemindeki faaliyetler ve üretim durumu, geçici tatilde geçirilen süre, sahadaki mevcut tesisler ile yapılması planlanan ilave tesisler, projesinde öngörülen üretimin özelliği de dikkate alınarak uzatılabilir.

c) Toplam işletme ruhsat süresi I. Grup madenlerde otuz yılı, II. Grup madenlerde kırk yılı, diğer grup madenlerde ise elli yılı geçemez. I. Grup madenlerde otuz yıldan, II. Grup madenlerde kırk yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakan, diğer grup madenlerde ise elli yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.

ç) Bu fıkradaki şartları sağlamayan ruhsatların uzatma talepleri kabul edilmez.

(3) İkinci fıkradaki şartların sağlanması kaydıyla işletme ruhsatı süresi;

a) Ruhsat sahibinin sahasından ürettiği madeni kendisine ait tesiste kullanması, talep edilen süre ve üretim miktarına uygun görünür rezerv ruhsat sahasında mevcut olması ve son beş yılın üretim ortalamasının projedeki üretim beyanının %50 ve üzerinde olması halinde on yıl ile otuz yıl arası, üretimin %25-50 arasında olması halinde on yıl ile yirmi yıl arası, üretimin %25'ten az olması halinde ise on yıl uzatılabilir.

b) Ruhsat sahibinin sahasından ürettiği madeni kullandığı tesisinin olmaması, talep edilen süre ve üretim miktarına uygun görünür rezervin ruhsat sahasında mevcut olması ve son beş yılın üretim ortalamasının projedeki üretim beyanının %50 ve üzerinde olması halinde on yıl ile yirmi yıl arası, üretimin %25-50 arasında olması halinde on yıl, üretimin %25'in altında olması halinde ise beş yıl uzatılabilir.

c) On yıldan daha az süresi kalmış ruhsatlara dayalı 38 inci madde kapsamındaki entegre tesis yatırımı projesi veren ruhsat sahiplerinin uzatma talebinde bulunması halinde, ruhsat süresine on beş yıl ilave edilebilir. Tesisin taahhüt edilen sürede tamamlanmaması halinde ilave edilen süre geri alınır.

ç) Çevre ile uyum çalışması yapılmayan ruhsatlar en fazla beş yıl süre ile uzatılabilir.

(4) İşletme ruhsat süresinin dolmasına üç yıldan fazla kalan ruhsatların, süre uzatma talepleri kabul edilmez. Ancak, işletme ruhsatlarının süresinin dolmasına üç yıldan fazla kalan ruhsatların; ruhsat sahibinin sahasından ürettiği madeni kullandığı tesisinin olması, talep edilen süre ve üretim miktarına uygun görünür rezervin ruhsat sahasında mevcut olması, son beş yıllık sürede yapılan üretimin projedeki beş yıllık üretim beyanı toplamının %50 ve üzerinde olması ve mevcut projenin üzerinde yıllık üretimin öngörülmesi halinde ruhsat uzatma talepleri işletme projesinin verildiği tarih itibarıyla kabul edilebilir.

İşletme sertifikası süresinin uzatılması

MADDE 40 – (1) V. Grup madenlerin işletme sertifika süresi beş yıldır. İşletme sertifikası süresinin bitiminden önce işletme ruhsat taban bedeli ile beraber Ek-14'e uygun görünür ve muhtemel rezerv bilgilerini, çevre ile uyum planını da içeren yeni bir projeye uzatma talebinde bulunulması gerekir. Süre uzatım projesinin verilmesini müteakip, varsa projedeki teknik eksiklikler, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge ve işletme ruhsat bedeli yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayanlara Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanarak süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve yatırılan işletme ruhsat bedeli iade edilir.

(2) İşletme sertifikası döneminde üretimin arazi yüzeyinden toplanarak yapılması halinde süre uzatımı için işletme projesi yerine arama faaliyet raporu verilmesi yeterlidir.

(3) İşletme sertifikası süresinin uzatılması talebi yapılırken, işletme projesi süreci için zorunlu olan genel ilkelere uyulur.

Mücbir sebep ve beklenmeyen hallerde geçici tatil

MADDE 41 – (1) Sel baskını, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan gibi sebeplerle veya tenörde/kalitede, jeolojik şartlarda, ülke ve dünya pazarlarındaki gelişme ve değişimler, ruhsat sahibinin iflasına karar verilmiş olması, özelleştirme kapsamında olan kurumlara ait ruhsat olması, ulaşım, ulaştırma altyapı durumlarında beklenmeyen değişiklikler olması, kurul kararı gerektiren yatırımlar ile proje çakışması olması durumunda izin alma sürecinin uzaması veya yargı kararı gereği geçici süre ile durdurulması ve işletme faaliyetlerini engelleyen diğer toplumsal olaylar nedeniyle işletme izni düzenlenmiş ruhsat sahalarında faaliyetin geçici tatili için ruhsat sahibince gerekli belgelerle Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Yapılan inceleme sonrası talebin uygun bulunması durumunda müracaat tarihi, geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilerek bir yıla kadar geçici tatil verilir.

(2) Geçici tatilin gerekçelerinin devam etmesi durumunda ruhsat sahibinin talebi ile geçici tatil süresi uzatılabilir.

(3) Geçici tatil süresi içinde de işletme faaliyet raporu verilir. Aksi halde Kanunun 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir. Geçici tatil süresinde de Devlet hakkı alınır.

(4) Geçici tatil talebi ile ilgili olarak, Genel Müdürlüğe verilen bilgi ve belgelerin eksik olması durumunda, ruhsat sahibine iki ay süre verilerek eksik bilgi ve belgeler istenir. Verilen süre içerisinde eksikliklerin tamamlanması durumunda ilk dilekçe tarihi esas alınarak geçici tatil talebi değerlendirilir. Eksikliklerin verilen sürenin dışında tamamlanması halinde ise tamamlandığı tarih, yeni talep tarihi olarak değerlendirilir.

(5) İşletme izni düzenlenmiş ruhsatlarda, Kanunun 7 nci maddesi gereğince alınması zorunlu olan izinlerin alınmaması gerekçe gösterilerek yapılan geçici tatil talepleri, izin alınmamasına ilişkin bilgi ve belgelerin ibraz edilmesi kaydıyla, en fazla üç kez birer yıl süre ile kabul edilebilir.

(6) Ruhsat sahasının bir kısmında mücbir sebep veya beklenmeyen hal var ise mücbir sebep veya beklenmeyen hali geçerli olan alan dışında üretim yapılabilecek işletme izinli alan olup olmadığı kontrol edilerek geçici tatil talebi değerlendirilir. İşletme izin sınırları içinde üretim yapılabilecek alternatif alanın olması halinde geçici tatil talebi reddedilir.

Ruhsat sahalarında birleştirme ve/veya küçültme işlemleri

MADDE 42 – (1) İşletme ruhsat taban bedeli ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına dair belge ile müracaatta bulunulması halinde aynı kenarda en az iki noktası ortak, hak sahiplerine ait aynı grup ruhsatlar birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan ruhsatın alanı Kanunda belirtilen sınırlamaları geçemez. II. Grubun farklı alt bentlerindeki ruhsatlar birbirleri ile birleştirilemez.

(2) I. ve II. Grup ruhsatlar hariç olmak üzere, aynı kişiye ait mücbir sebep ruhsat alanlarında görünür maden rezervinin bir bütünlük teşkil etmesi, ortak işletme yapılmasının zorunlu olması veya üretimin entegre tesisi beslemeye yönelik olması hâlinde birleştirilerek oluşturulan ruhsatta alan sınırlaması aranmaz. Bu kapsamda yapılan ruhsat birleştirme taleplerinde yeni işletme projesi verilmesi zorunludur.

(3) İşletme ruhsat alanında uygun ve yeterli yer bulunamaması hâlinde zorunlu tesis ve altyapı tesisleri için aynı kişiye ait bitişik alandaki ruhsat sahası ile safhasına bakılmaksızın ve alan sınırlaması aranmaksızın birleştirme yapılarak işletme ruhsatı düzenlenir. I. ve II. Grup ruhsatlar, birleştirme sonucunda alan sınırlamasını geçemez.

(4) İşletme ruhsat talepli ve işletme ruhsatlı sahaların birleştirme taleplerinde, işletme projesi verilir.

(5) Birleştirme sonunda yeni ruhsatın süresi, birleştirilen ruhsatlardan süresi en az kalanın süresi kadardır. Ancak, üçüncü fıkrada arama ile işletme ruhsatlı sahaların birleştirilmesinde düzenlenecek yeni ruhsatın süresi işletme ruhsatının süresi kadardır.

(6) Ruhsat sahalarının birleştirilmesi halinde, ruhsatlardan biri üzerindeki haciz, ipotek, rehin, ihtiyati tedbir gibi hukuki kısıtlamalar ve maddi yükümlülükler ile Kanun hükümlerine göre uygulanmış cezalar ve haklar düzenlenen yeni ruhsat üzerinde devam eder. Ayrıca, birleştirilen ruhsatların sicilinde bilgi amaçlı olarak kaydedilmiş rödvans sözleşmeleri birleşen ruhsatın siciline bilgi amaçlı işlenir.

(7) Birleştirme talep edilen ruhsatlarla ilgili olarak yılın son gününe kadar birleştirme gerçekleştirilmemiş ise birleştirilmiş yeni ruhsatın sicile kaydı yapılmıyca kadar mevcut ruhsatların ruhsat bedeli, Devlet hakkı ve diğer yükümlülükleri devam eder.

(8) Ruhsat küçültme işlemlerinde işletme ruhsat taban bedeli, işletme ruhsat bedeli ve 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına dair belge istenmez.

(9) Küçültme talepli ruhsatlar için küçültülmüş yeni ruhsatın sicile kaydı yapılmıyca kadar mevcut ruhsatların ruhsat bedeli, Devlet hakkı ve diğer yükümlülükleri devam eder.

Pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların muhafazası ve değerlendirilmesi

MADDE 43 – (1) Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirmesi mümkün olmayan pasa, atık/artık, zenginleştirme bakiye yığını ve cüruflar, çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların miktarları, fizikî özellikleri, usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plân ve haritalarda gösterilir. Bu hususa aykırı hareket edenlere işletme ruhsat taban bedeli tutarında idari para cezası verilir.

(2) Yürürlükteki ruhsat sahalarında yapılan faaliyetler sonucunda ortaya çıkan pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların ruhsat sahibi tarafından değerlendirilebilmesi için, yetkilendirilmiş tüzel kişi tarafından teknik rapor hazırlanarak, sahanın son durumunu ve pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların bulunduğu alanları gösteren uygun ölçekli harita ile birlikte ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe başvurulması gereklidir. Yapılan başvuruya istinaden Genel Müdürlükçe sahanın mahallinde tetkik ettirilmesinden sonra söz konusu pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların değerlendirilmesine izin verilebilir ve Ek-29'da yer alan pasa değerlendirme izni düzenlenebilir.

(3) Yürürlükteki ruhsat sahalarında, birinci fıkraya göre bekletilen cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik olarak değerlendirilmesi mümkün olmayan pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların ruhsat sahibince değerlendirilememesi, ruhsat sahibinin muvafakatının olması ve ruhsat sahibi dışında başka şahıs/şirketlerce değerlendirme taleplerinin olması halinde, bu stoklar valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir büyükşehir olan illerde ilgili muhasebe birimi hesabına, diğer illerde il özel idaresine aktarılır.

(4) Arama veya işletme ruhsatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan üretilmiş madenlerin, pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların, ruhsat sahibince nakledilmesi için mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında altı ay süre verilir. Bu süre içerisinde nakledilmeyen ve ekonomik değeri olan madenler valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir büyükşehir olan illerde ilgili muhasebe birimi hesabına, diğer illerde il özel idaresine aktarılır. Satışın gerçekleştirilememesi veya bu alanın Genel Müdürlükçe ruhsatlandırılması halinde bu madenler, pasa, bakiye, atık/artık ve cüruflar, ruhsatın hukukuna tabi olur. Ekonomik değeri olmayan maddeler için Kanununun 32 nci maddesi hükümleri uygulanır.

(5) Günün şartlarında teknik veya ekonomik olarak değerlendirilmesi mümkün olmayan pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların ruhsat sahibince değerlendirilememesi veya bunların ruhsat sahibince değerlendirilmesine yönelik projenin olmaması ve ruhsat sahibi dışında kamu kurum ve kuruluşunca bir proje kapsamında değerlendirilmesinin istenilmesi durumunda, Ek-18'de yer alan yapı hammaddesi talep projesi ile Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Bu projenin uygun bulunması kaydıyla bu alandaki pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların değerlendirilmesi için izin verilebilir. Bu izin çerçevesinde yapılacak sevkiyatlar için Genel Müdürlükten sevk fişi alınır.

(6) Ruhsat hukuku devam eden mevcut ruhsat sahalarında, bu ruhsat hukukundan önce oluşan pasa, bakiye, atık/artık ve cürufların, ruhsat hukukundan önce valilik tarafından ihale edilmesi durumunda, ihaleyi alan tarafından yapılacak faaliyetlerin can ve mal güvenliği ile çevresel tedbirlerin alınarak yapılması, ayrıca bu faaliyetlerin mevcut ruhsat sahibinin faaliyetlerine engel olmayacak şekilde yürütülmesi valilikçe sağlanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Harita ve Çizimler

Kontrol noktaları

MADDE 44 – (1) Ruhsat sahibi, faaliyet alanını görecektir şekilde Genel Müdürlüğün yapacağı denetimlerde kullanılmak üzere 6 derecelik dilime esas en az iki adet beton sütun ya da benzeri kontrol (poligon veya nirengi) noktası belirler. Bu noktaların kot ve koordinatları gerçek değerler kullanılarak harita tekniğine uygun hassaslıkta uygun bir ölçüm aleti ile belirlenerek arazide muhafaza edilir.

İmalat haritaları

MADDE 45 – (1) İmalat haritaları; yapılan çalışma alanına göre 1/500 veya uygun ölçekte yapılır. Yeraltı faaliyetleri ile ilgili olarak açılan kuyu, galeri, başyukarı, fere, ayak gibi çalışma alanları harita üzerinde uygun ölçekli bir çizimle belirlenir. Faaliyetlerin yerüstü ve yeraltı olarak yapılması durumunda her iki faaliyet alanı kot ve koordinat değerleri ile birbirine bağlanır.

(2) İmalat haritası; ruhsat sahibi ve YTK tarafından imzalanır. Ölçümün yapıldığı tarih üretim haritası üzerine veri olarak yazılır.

(3) Genel Müdürlüğe verilen imalat haritalarında; kesitlerin olmaması, şev altı ve şev üstü kotlarının bulunmaması, imalat haritalarının tekniğine uygun veya arza uygun olmaması, ruhsat ve işletme izin sınırlarının ve önceki yıllara ait imalatların gösterilmemesi, ölçüm tarihinin eksik olması durumlarında Kanunun 10 uncu maddesine göre hata ve noksanlık kabul edilerek işlem tesis edilir. Üretim beyan edilmesine karşın geçmiş yıllardaki imalat haritalarının aynısının verilmesi veya imalat haritası özelliği göstermeyen haritanın ya da başka sahalara ait imalat haritasının verilmesi durumlarında imalat haritası verilmemiş kabul edilir.

(4) Genel Müdürlüğün belirlediği formata göre imalat haritalarının elektronik ortamda da verilmesi zorunludur. Aksi takdirde Kanunun 10 uncu maddesine göre hata ve noksanlık kabul edilerek işlem tesis edilir.

Kesitler

MADDE 46 – (1) İmalat haritalarında, madenin üretim yerinden en az iki adet kesit alınır. Üretim yapılmayan yıllar için çizim ve harita verilmez.

Sertifika ile yapılan üretim

MADDE 47 – (1) İşletme projesi vererek üretim yapan sertifika sahipleri, imalat haritası vermek zorundadır. Ancak, arazi yüzeyinden toplama yöntemi ile üretim yapılan sahalarda oluşum, bulunuş ve üretime yönelik haritalar istenebilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Maden Sevkiyatı ve Sevk Fişi

Maden sevkiyatı

MADDE 48 – (1) Ruhsat sahasında açılan ocaktan doğrudan satışlarda, stok alanları, kırma-eleme tesisi veya zenginleştirme tesislerine kadar yapılan birincil sevkiyatlarda Genel Müdürlükten alınan sevk fişlerinin kullanılması zorunludur. Ayrıca doğrudan satışlarda, sevkiyat güzergahı üzerinde kantar olması halinde sevk fişine kantar fişinin eklenmesi gerekir. Stok alanından dışarıya satışlarda veya yukarıda belirtilen tesislerde işleme tabi tutulduktan sonra yapılan ikincil sevkiyatlarda ise 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre düzenlenmiş sevk irsaliyesinin kullanılması gerekli ve yeterlidir.

(2) Sevk fişi Genel Müdürlük tarafından bastırılır. Genel Müdürlüğün her yıl belirlediği bedel karşılığında zimmetli olarak ruhsat sahibi veya hammadde üretim izin sahibine verilir. Ancak, ruhsat sahasında rödvansçı veya hammadde üretim izin sahasında faaliyeti gerçekleştiren bulunması halinde ise sevk fişinin müştereken veya münferiden talep edilmesi üzerine verilebilir. Sevk fişi koçanlarının numarası özel bir deftere kayıt edilerek takip edilir.

(3) Sevk fişleri, Vergi Usul Kanununun 240 ıncı maddesinde yer alan taşıma irsaliyesindeki bilgileri taşıyıcı ve mezkûr Kanunun 230 uncu maddesinde yer alan sevk irsaliyesi niteliğinde olup sevk irsaliyesi yerine geçer. Genel Müdürlük, mahalli mülki idare amirlikleri veya il özel idareleri tarafından görev verilen yetkili kişiler, ruhsat sahasında açılan ocaktan doğrudan satışlarda, stok alanları, kırma-eleme tesisi veya zenginleştirme tesislerine kadar yapılan birincil sevkiyatlarda maden sevkiyatının Genel Müdürlüğe ait sevk fişi ile yapılarak yapılmadığını takip ederek ve denetleyerek Kanunun ilgili hükümlerine göre işlem yapar.

Arama döneminde numune sevkiyatı

MADDE 49 – (1) Ruhsat sahibi, arama ruhsatı süresi içinde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere, yarma, sondaj, kuyu, galeri gibi kazı gerektiren arama faaliyeti yapılırken zorunlu olarak çıkan madenden alınan numunenin sevk edilmesi için Ek-24'te yer alan arama faaliyet raporu ile birlikte sevk fişi talebinde bulunabilir.

Arama ruhsatı döneminde sevk fişi talebinin değerlendirilmesi

MADDE 50 – (1) Ruhsat sahibinin verdiği bilgi ve belgeler Genel Müdürlük tarafından incelenir. Sevk fişi için verilmiş belgelerin incelenerek talebin uygun bulunması halinde numune miktarı baz alınarak arama ruhsat dönemleri sonuna kadar madenin sevkiyatı için sevk fişi verilebilir.

(2) Arama döneminde, amacı dışında ve belirlenen miktardan fazla sevkiyat yapılamaz. Arama ruhsat döneminde arama faaliyetleri yapılırken zorunlu olarak maden çıkarılması veya numune alınması dışında izinsiz satış ve/veya sevkiyat yapılması halinde Kanunun 10 uncu maddesinin yedinci fıkrası uygulanır. Faaliyetler durdurularak verilen sevk fişleri geri alınır.

Sevk fişi kullanımı

MADDE 51 – (1) Ruhsat sahasından üretilen tüvenan madenin, karayoluna çıkmadan ruhsat sahası içinde ya da mücavirindeki stok alanına veya tesise sevkiyatında, ocak-tesis mesafesi, nakil güzergahının durumu dikkate alınarak;

a) Sevkiyatın, ocaktan taşıma araçları ve takiben konveyör ile yapılması halinde, her vardiya sonunda, otomatik kantar/ölçme sistemi ile ölçülen maden miktarı için bir adet sevk fişi kesilmesi yeterlidir.

b) Sevkiyatın, ocaktan doğrudan konveyör sistemi ile yapılması halinde, her vardiya sonunda otomatik kantar sistemi ile ölçülen maden miktarı için bir adet sevk fişi kesilmesi yeterlidir.

c) Sevkiyatın, ocaktan taşıma araçları ile yapılması durumunda, ağırlık/hacim belirlenerek yirmi dört saat zarfında ölçülen maden miktarı için bir adet sevk fişi kesilmesi yeterlidir.

(2) Otomatik kantar sistemlerinin kullanıldığı işletmelerde, Genel Müdürlük tarafından talep edildiğinde, ölçüm kontrol belgesinin ibraz edilmesi zorunludur.

(3) Boru hattı ile sevk edilen madenlerin, yirmi dört saat zarfında, boru hattında bulunan ölçüm cihazında ölçülen miktarı için bir adet sevk fişi kesilmesi yeterlidir.

(4) Altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin elde edilmesi için zenginleştirilecek tüvenan cevherlerin, entegre ve zenginleştirme tesislerine sevkiyatında yukarıdaki esaslar uygulanır. Bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevkiyatında da Genel Müdürlükten alınan maden sevkiyatı kullanılır.

(5) Farklı taşıma durumlarında sevk fişlerinin kullanılması ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Madenin nakliyesi esnasında sevk fişinin olmaması

MADDE 52 – (1) Madenin nakliyesi esnasında sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülki idare amirlikleri veya il özel idareleri tarafından bir tutanak ile tespit edilmesi halinde, sevk edilen madene el konulur. Bu tutanakta, üretimin yapıldığı yer, taşımada kullanılan araç plakası, aracı kullanan kişi, sevk edilen madenin cinsi ve tartılması mümkün ise miktarı veya tartılması mümkün değilse yaklaşık miktarı gibi bilgiler yer alır. Söz konusu madeni üreten veya sevkiyatını sağlayan özel veya tüzel kişiye, el konulan madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası verilir. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli il özel idaresi hesabına, büyükşehir olan illerde ise ilgili muhasebe birimi hesabına aktarılır. Bu fıkradaki fiili işleyen ruhsat sahibi ise idari para cezası uygulanır, madene el konulmaz, maden ruhsat sahibine verilir.

(2) Madenin nakliyesi esnasında sevk fişi üzerinde yer alan bilgilerden madenin miktarı, sevkiyat tarihi, ruhsat numarası, madenin cinsi, güzergah ve araç plakasının eksik doldurulduğunun tespit edilmesi halinde geçersiz sayılarak sevk fişsiz sevkiyat olarak değerlendirilir.

Üretimin, sevkiyatın veya satışın bildirilmemesi

MADDE 53 – (1) Genel Müdürlükçe yapılan denetim, inceleme ve ölçümler sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı bildirmedeği veya eksik bildirdiği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının beş katı tutarında, idari para cezası verilir. Ayrıca, yapılan üretim veya satışların beyan edilmemesi halinde haksız yere hak iktisabı kapsamında yapılmış fiil sayılarak Kanunun 10 uncu maddesinin yedinci fıkrası kapsamında işlem tesis edilir.

Ruhsatsız üretim

MADDE 54 – (1) Ruhsatı olmadan, başkasına ait ruhsat alanı içerisinde, ruhsata konu olmayan maden üretimi veya grubu dışında üretim yapıldığının Genel Müdürlükçe, il özel idaresince veya mülki amirlerin yetkilendirdiği kişiler tarafından tespit edilmesi halinde, durum bir tutanak ile tespit edilir. Bu tutanakta üretimin yapıldığı yer, üretimi yapanın adı ve adresi, maden cinsi ve miktarı gibi bilgiler yer alır. Üretilen madene mülki idare amirliğince el konulur. Bu kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir olan illerde ilgili muhasebe birimi hesabına, diğer illerde il özel idaresi hesabına aktarılır.

(2) Aynı ve/veya farklı gruplarda üretimin zaruri neticesi sonucunda üretilen madenler için sevkiyatın yapılmaması durumunda birinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

(3) Ruhsatlı ancak üretim izni veya işletme izni olmadan ya da izin alanı dışında, ruhsatın ait olduğu grupta, maden üretimi yapıldığının tespit edilmesi durumunda, işletme izni alınıncaya kadar ruhsat sahasındaki izinsiz üretim faaliyetleri durdurularak Kanunun 12 nci maddesinin yedinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır. Bu kapsamda üretilen madenin beyan süresi geçmiş ise ödenmesi gereken Devlet hakkına ilave olarak bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının beş katı tutarında idari para cezası verilir. Ayrıca bu fiil haksız yere hak iktisabı kapsamında yapılmış fiil sayılarak Kanunun 10 uncu maddesinin haksız yere hak iktisabı kapsamında işlem tesis edilir. Beyan etme süresinin bulunması halinde ise üretim faaliyetleri durdurularak Kanunun 12 nci maddesinin yedinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır.

(4) Ruhsat alınmadan önce üretim faaliyetinde bulunulduğunun tespit edilmesi halinde Kanunun 12 nci maddesinin beşinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

(5) Arama ruhsat dönemi faaliyetleri ve/veya işletmeye yönelik hazırlık çalışmaları esnasında faaliyetlerin zorunlu neticesi olarak çıkarılan madenlere, bu madenlerin sevkiyatının yapılmaması ve Genel Müdürlüğe madenin cinsinin ve miktarının bildirilmesi kaydıyla Kanunun 12 nci maddesi kapsamında bir yaptırım uygulanmaz. Ancak, bu bildirim Genel Müdürlüğe beyan etme süresi içerisinde yapılmaması durumunda Kanunun 12 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında işlem yapılır.

Ruhsata dayalı olmayan üretim

MADDE 55 – (1) Belediye sınırları dışındaki köylerde yaşayan köylüler, kendi köy sınırları içinde ev, avlu, tarla sınırları, yol ve köyün ortak olarak kullandığı ibadethane, yol, okul, mezarlık, çeşme ve köy odası yapılması gibi ticari amaç taşımayan işlerde kullanılmak üzere gerekli yapı hammaddesini temin etmek için muhtarlıktan izin alabilirler. İzin verilecek alanların ilgili köy sınırları dahilinde olması zorunludur. Özel mülkiyete tabi alanlarda mülk sahibinin izni olmadan bu üretim yapılamaz.

(2) Talep sahipleri taleplerini köy muhtarlığına bir dilekçe ile iletir. İhtiyar heyetinin yazılı teklifi, köy muhtarının onayı ile izin verilir. Köy muhtarı, verilen izni on beş gün içinde ilgili mülki idare amirliğine bildirmek zorundadır. Bu şekilde verilen izinle üretilerek sevk edilen yapı hammaddeleri için ruhsat bedeli ve Devlet hakkı alınmaz. İzne tabi alanlarda gerekli izinler alındıktan sonra üretim yapılır. Üretilmesine izin verilen yapı hammaddeleri, üreten ve izin alan kişinin dışında bir başkası tarafından kullanılamaz ya da bir menfaat karşılığı takas edilemez, ticari amaç ile satılamaz. Aksi takdirde üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli Büyükşehir olan illerde ilgili muhasebe birimi hesabına, diğer illerde ise il özel idaresi hesabına aktarılır.

(3) Bu amaçla yapılacak üretimin ruhsatlı alanlarda, maden işletmeciliğine engel olmayacak, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde faaliyet alanının dışında yapılması zorunludur.

(4) Köylüler tarafından herhangi bir izin belgesi alınmadan üretim yapıldığının tespiti halinde üretim faaliyetleri durdurulur. Gerekli izinlerin alındığı ancak üretilen hammaddenin köylülerin ortak ihtiyacı için

kullanılmadığının tespiti halinde de üretim faaliyetleri durdurulur.

(5) Madencilik faaliyetine yönelik olmayan yol, demiryolu, hava limanı, liman, tünel, toplu konut yapılacak alanlar, kanal, baraj, gölet gibi yapıların gerçekleştirilmesi ile yapı ve inşaat alanı için kazı faaliyetlerinin yapılması esnasında zorunlu olarak çıkarılan hafriyat malzemesi, mülk sahibi veya mülk sahibinden izin alınarak faaliyet sahibi tarafından 18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında değerlendirilebilir.

(6) Yol, demiryolu, hava limanı, liman, kanal, tünel, toplu konut ve benzeri inşaat çalışmaları ile baraj ve göletlerin su rezervuar alanlarından zorunlu olarak çıkarılan yapı ve inşaat malzemesi veya hafriyat malzemesinin, bu projeler kapsamında değerlendirilmesi ve ticarete konu edilmemesi kaydıyla ruhsat veya hammadde üretim izni alınması gerekmektedir kullanılabilir. Ancak, söz konusu yapı ve inşaat çalışmalarından arta kalan yapı ve inşaat malzemesi veya hafriyat malzemesinin ticarete konu edilmek istenmesi halinde ise bu malzeme proje sahibi tarafından büyükşehir olan illerde valiliğe, diğer illerde il özel idaresine devredilir. Üretilen malzemenin izin alınmadan ticarete konu edilmesi halinde Kanunun 12 nci maddesinin beşinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir. Bu fıkra kapsamında çıkarılan malzemenin kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan başka bir proje kapsamında değerlendirilmesinin istenilmesi durumunda valilik tarafından izin verilebilir.

Usulsüz sevkiyat

MADDE 56 – (1) Madenlerin, Genel Müdürlükten alınacak sevk fişi ile sevk edilmesi zorunludur. Yapılan sevkiyatın, Vergi Usul Kanununa göre düzenlenmiş sevk irsaliyesi ile yapılması durumunda, ruhsat sahibine Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında işlem tesis edilerek Vergi Usul Kanununa göre düzenlenmiş sevk irsaliyesini kullanmaması, Genel Müdürlükten alınan sevk fişinin kullanılması konusunda yazılı olarak uyarılır. Aksi durumda bu fıkra kapsamında işlem tesis edilir.

(2) Genel Müdürlükten alınmış sevk fişinin, üretim hakkı olan aynı ruhsat sahibine ait başka bir ruhsat sahasında kullanılması durumunda, ruhsat sahibi Kanunun 10 uncu maddesi kapsamında yazılı olarak uyarılır. Aynı işlemin tekrarı halinde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır.

(3) Genel Müdürlükten alınmış sevk fişinin, kendisine ait olup üretim hakkı olmayan bir ruhsat sahasında kullanılmasının tespiti halinde üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu kişilere bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan veya el konulma imkanı ortadan kalkmış olan madenin, ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir olan illerde ilgili muhasebe birimi hesabına, diğer illerde özel idare hesabına aktarılır.

(4) Genel Müdürlükten alınmış sevk fişinin, ait olduğu ruhsat dışında başka kişiye ait bir ruhsat alanında kullanılması durumunda, sevk fişini kullanan ve kullandıran ruhsat sahipleri Kanunun 10 uncu maddesi kapsamında yazılı olarak uyarılır. Aynı işlemin tekrarı halinde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır.

(5) Genel Müdürlükçe mahallinde yaptırılan incelemede, sevk fişi üzerinde yer alan bilgilerden madenin miktarı, sevkiyat tarihi, ruhsat numarası, madenin cinsi, güzergah ve araç plakasının eksik doldurulduğunun tespit edilmesi halinde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

Sevk fişlerinin iade edilmesi

MADDE 57 – (1) Ruhsatın iptali veya terk edilmesi gibi durumlarda kullanılmayan sevk fişleri Genel Müdürlüğe iade edilir. Sevk fişleri, tebliğat tarihinden itibaren iki ay içinde iade edilmediği takdirde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir. Terk edilen sahaya ait sevk fişleri ruhsat sahibinin talebi ve Genel Müdürlüğün izni ile aynı ruhsat sahibine ait diğer ruhsat sahalardan yapılacak sevkiyatlarda kullanılabilir.

Sevk fişlerinin muhafazası

MADDE 58 – (1) Kullanılmış sevk fişlerinin kullanılan tarihten itibaren beş yıl süre ile muhafazası gerekir. Genel Müdürlükten alınan sevk fişlerinin inceleme ve denetimler esnasında istenilmesi halinde ruhsat sahibince ibraz edilmesi zorunludur. Aksi takdirde, Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında işlem tesis edilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının veya Yap-İşlet-Devret Modeli ile Yapılan Kamu Yatırımlarının Hammadde İhtiyaçlarının Karşlanması

Müracaat

MADDE 59 – (1) Yol, köprü, baraj, gölet, liman, enerji santrali gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için izin almak üzere kamu kurum ve kuruluşlarınca Ek-18’de yer alan örneğe uygun olarak yapı hammaddesi talep projesi hazırlanır. Talep yazısına eklenen bu proje ile Genel Müdürlüğe müracaat edilir.

(2) 3996 sayılı Kanun kapsamında yap-işlet-devret modeli ile yapılan ve ihale sözleşmelerinde hammadde temin sorumluluğu görevli şirket yükümlülüğüne bırakılmış olan yol, köprü, baraj, gölet, liman, enerji santrali gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için izin almak üzere;

a) Görevli şirkete ait güncel şirket ana sözleşmesini, yönetim kurulunu ve şirketin ortaklarının pay oranlarını içeren Ticaret Sicil Müdürlüğünden onaylı Ticaret Sicil Gazetesi örneği,

b) Şirketin bağlı olduğu vergi dairesi, ili ve vergi numarasını gösterir belge,

c) Şirketi temsil ve ilzama yetkili kişilerin onaylı imza sirküleri,

ç) 3996 sayılı Kanun kapsamında yap-işlet-devret modeli ile yapılan kamu yatırımları için, ihale sözleşmelerinde hammadde temin sorumluluğunun görevli şirket yükümlülüğüne bırakıldığı, görevli şirketin unvanı, proje süresi, proje için ihtiyaç duyulan toplam miktar bilgilerini de içeren ilgili kamu kurum ve kuruluşundan alınacak yazı,

d) Aynı grupta bulunan işletme ruhsatlarından alınan ruhsat bedelinin %30’unun, Genel Müdürlüğün belirlediği banka hesabına çevre ile uyum bedelinin yatırıldığına dair belge,

- e) Ek-18'de yer alan örneğe uygun olarak hazırlanmış yapı hammaddesi talep projesi ve ekinde;
- 1) Yer bulduru haritası,
  - 2) Uygun ölçekli topoğrafik harita üzerine işlenmiş jeoloji haritası ve jeolojik kesitler,
  - 3) Sahada açılmış ocak varsa talep edilen izin sınırları ile ocak yerini gösterir uygun ölçekli imalat haritası,
  - 4) Yıllara göre üretim ve hazırlık programlarını gösterir termin planı,
  - 5) Mevcut ve yapılması planlanan bina, tesis, kantar, silo, trafo, yol gibi yapıları gösteren vaziyet planı,
  - 6) İşletme esnasında ve/veya sonrası üretim faaliyetinin gerçekleştirildiği alanın çevre ile uyumlu hale getirileceğine ilişkin çevre ile uyum plan çizimi ve kesitleri,
- görevli şirket tarafından Genel Müdürlüğe verilir.
- (3) Bu madde kapsamında yapılan müracaatlarda ruhsat taban bedeli ile işletme ruhsat bedelinin %70'i alınmaz.

Talebin değerlendirilmesi

MADDE 60 – (1) Hammadde üretim izni talep edilen alanda ruhsatlı saha bulunması halinde, yapılacak hammadde üretiminin madencilik faaliyetlerine engel olup olmayacağı ve kaynak kaybına yol açıp açmayacağı göz önünde bulundurularak mahallinde tetkik yapılır. Heyetin saha mahallinde yapacağı tetkik tarihi, hammadde talep sahibi ile ruhsat var ise ruhsat sahibine bildirilerek tetkik tarihinde saha mahallinde bulunulması istenir. İlgililerin, heyetin mahallinde yapacağı tetkike katılmamaları durumunda tetkik re'sen yapılabilir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarının altı aydan az süreli ve toplam bin tondan az olan miktarlardaki hammadde talepleri, talep edilen alanda yürüyen ruhsat hakları yok ise mahallinde tetkik yapılmadan da karşılanabilir. Bu kapsam dahilinde yürütülen faaliyetler için daimi nezaretçi atanması zorunluluğu yoktur. Ancak teknik ve emniyet yönünden meydana gelecek tüm olaylarda sorumluluk izin sahibi kamu kurum ve kuruluşuna aittir.

Hammadde üretimi için talep edilen alanın tetkiki

MADDE 61 – (1) Hammadde üretim izni talep edilen ruhsatlı alanlarda inceleme yapılır. Bu incelemede, madencilik faaliyetlerine engel olup olmayacağı ve verilen işletme projesinin uygun olup olmadığı değerlendirilir.

(2) Ruhsatsız alanlarda gerek görülmesi halinde mahallinde inceleme yapılır.

(3) Heyet gerek gördüğü takdirde saha mahallinden analiz yaptırılmak üzere numune alabilir. Alınan numunelerin analiz bedelleri, projeyi veren kamu kurum veya kuruluşunca, yap-işlet-devret modeli kamu yatırımları hammadde üretim izin taleplerinde ise görevli şirkete karşılanır.

Hammadde üretim izin belgesinin verilmesi ve uzatılması

MADDE 62 – (1) Genel Müdürlükte yapılan değerlendirmeler sonucunda, hammadde üretimi için en fazla proje süresi sonuna kadar Ek-19'da yer alan hammadde üretim izin belgesi talep eden kamu kurum ve kuruluşuna verilir.

(2) Yap-işlet-devret modeli kapsamında ise görevli şirket yükümlülüğüne bırakılmış olan projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için sözleşme konusu işte kullanılmak üzere aynı grupta bulunan işletme ruhsatlarından alınan ruhsat bedelinin %30'u oranındaki çevre ile uyum bedelinin yatırılmasına müteakip en fazla proje süresi sonuna kadar Ek-26'daki yap-işlet-devret modeli kamu yatırımları hammadde üretim izin belgesi ihaleyi alan görevli şirkete verilir.

(3) Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlarla ilgili izin alınmadan hammadde üretim izin belgesi verilmez. Bu alanlara ilişkin izin alınması için bir yıl süre verilir. Bu süre içinde izin alınarak Genel Müdürlüğe verilmemesi halinde talep reddedilir. Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş izne tabi alanın hammadde üretim izin sahibince yapılan yatırım alanı olması halinde izin istenmez.

(4) Görevli şirket adına verilecek hammadde üretim izin belgesi taleplerinde çevre ile uyum bedelinin yatırılması ve teknik eksikliklerin tamamlanması için görevli şirkete üç ay süre verilir. Bu süre sonunda eksiklikleri tamamlanmayan talepler için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bilgi verilerek görevli şirkete tekrar üç ay süre verilerek eksikliklerin tamamlanması istenir. Bu süre sonunda da eksikliklerin tamamlanmaması halinde talep reddedilir.

(5) Kamu kurum ve kuruluşlarının hammadde üretim izin taleplerindeki teknik eksikliklerin tamamlanması için üç ay süre verilir. Bu süre sonunda eksiklikleri tamamlanmayan talepler için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına tekrar üç ay süre verilerek eksikliklerin tamamlanması istenir. Bu süre sonunda da eksikliklerin tamamlanmaması halinde talep reddedilir.

(6) Eksikliklerin süresinde tamamlanmaması nedeniyle reddedilen alanlar için tekrar talepte bulunulması halinde Genel Müdürlüğün kayıtlarındaki ruhsat, izin ve diğer alanlar dikkate alınarak talep yeniden değerlendirilebilir.

(7) Hammadde üretim izin belgeleri, Genel Müdürlükçe düzenlendiği tarihte yürürlüğe girer.

(8) Hammadde üretim izni verilen alanın seçilmesi, küçültülmesi, büyütülmesi, yerinin değiştirilmesi, üretim faaliyetinin durdurulması, üretim izninin uzatılmasına Bakanlık yetkilidir. Alan değişikliklerinde yapı hammaddesi talep projesi ekindeki haritalar revize edilir. Kanuna göre verilmiş ruhsat alanlarında kaynak kaybına yol açacak ve işletme faaliyetlerine engel olacak şekilde hammadde üretim izni verilmez.

(9) Hammadde üretim izin belgesinin uzatılması zorunluluğunun doğması halinde Ek-18'de yer alan yapı hammaddesi talep projesi ve ekinde verilmesi gerekli harita ve çizimler ile üretim izin belgesi süresi bitmeden önce Genel Müdürlüğe müracaat edilmesi zorunludur. Süre uzatım işlemlerinde de beşinci ve altıncı fıkra hükümleri uygulanır.

Üretim izni verilen alandan başka bir kamu kurum ve kuruluşunun üretim yapması

MADDE 63 – (1) Kamu kurum ve kuruluşu adına hammadde üretim izni verilen alanda, başka bir kamu kurum ve kuruluşunun üretim yapmak istemesi durumunda, Ek-18'de yer alan yapı hammaddesi talep projesi ile

Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Bu projenin uygun bulunması ve üretim izni verilmiş kamu kurum ve kuruluşunun madencilik faaliyetini tehlikeye düşürmeyeceği ve birbirini engellemeyeceğine dair husus ve izin verilen alan koordinatları da olmak üzere muvafakatının alınması kaydıyla bu alandan üretim yapılabilir.

(2) Bu maddeye göre muvafakat verilen kamu kurum ve kuruluşu da Kanuna aykırı faaliyetlerden sorumludur. İzin verilen kamu kurum ve kuruluşunca faaliyete başlanmadan Kanunun 7 nci maddesi gereği alınması zorunlu izinler alınarak daimi nezaretçi/nezaretçiler atanır. Ayrıca muvafakat verilen kamu kurum ve kuruluşu tarafından Kanunun 29 uncu maddesi gereği verilmesi gerekli belgeler Genel Müdürlüğe ve hammadde üretim izin sahibi kamu kurum ve kuruluşuna verilir.

İzinler

MADDE 64 – (1) Hammadde üretim izni verilen alana ilişkin olarak Kanunun 7 nci maddesi gereğince alınması gerekli izinler, hammadde üretim izin sahibi tarafından ilgili kanun hükümlerine göre yetkili mercilere müracaat edilerek alınır. İzinlerin alınmasına müteakip Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Kanunun 7 nci maddesine aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti hâlinde faaliyeti gerçekleştirene Kanunun 7 nci maddesinin son fıkrasına göre idari para cezası uygulanarak, bu alandaki işletme faaliyetleri durdurulur.

Sevk fişi kullanılması

MADDE 65 – (1) Yürütülen proje için üretilen hammaddenin, Genel Müdürlükten bedeli karşılığında alınan sevk fişleri ile sevk edilmesi zorunludur. Hammadde üretim izin sahalarında sevk fişi kullanımı konusunda 51 inci madde hükümleri uygulanır.

(2) Hammadde üretim izninin iptali veya terki halinde kullanılmamış olan sevk fişleri Genel Müdürlüğe iade edilir. İptal veya terk edilen hammadde üretim izin sahasına ait sevk fişleri, izin sahibinin talebi ve Genel Müdürlüğün izni ile diğer hammadde üretim izin sahasında yapılacak sevkiyatlarda kullanılabilir.

İşletme faaliyeti belgeleri

MADDE 66 – (1) Hammadde üretim izin sahibince, faaliyeti gerçekleştirenlerin adı/ünvanı, adresi, TC kimlik numarası, vergi dairesi, vergi numarası, faaliyete başlangıç ve bitiş tarihi bilgileri, bir ay içinde Genel Müdürlüğe bildirilir. Aksi takdirde faaliyetler durdurulur.

(2) Hammadde üretim izin belgesi ile çalışılan sahalarda, üretim ve/veya sevkiyat yapılması durumunda, izin sahibi her yıl Nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili Ek-31'de yer alan işletme faaliyet raporunu ve imalat haritasını Genel Müdürlüğe vermekle yükümlüdür. Aksi takdirde yükümlülük yerine getirilinceye kadar üretim faaliyeti durdurulur.

(3) İşletme faaliyet raporu ile imalat haritasındaki hata ve noksanlıklar izin sahibine, yapılan bildirimden itibaren iki ay içinde tamamlattırılır. Verilen sürede tamamlanmaması halinde tamamlanmıyaya kadar üretim faaliyeti durdurulur.

(4) Bir yıldan az süreli projeler için işletme faaliyet raporu ile imalat haritası faaliyet bitiminde Genel Müdürlüğe verilir.

(5) İşletme faaliyetinde bulunulmayan yıllar için de Genel Müdürlüğe yazılı bilgi verilir.

(6) Üretim faaliyeti durdurulan sahalarda üretim yapıldığının tespiti halinde Kanunun 10 uncu maddesinin yedinci fıkrası gereği faaliyeti yürüten gerçek ya da tüzel kişiye idari para cezası uygulanır.

(7) Kamu kurum ve kuruluşu adına verilen hammadde üretim izin alanında 63 üncü maddeye göre üretim izni verilenler için de bu madde hükümleri uygulanır.

Çevre ile uyum bedeli ve Devlet hakkı

MADDE 67 – (1) Hammadde üretim izin belgeli yap-işlet-devret modeli kamu yatırımları için görevli şirket tarafından, her yıl Ocak ayı sonuna kadar aynı grupta bulunan işletme ruhsatlarından alınan ruhsat bedelinin %30'u oranında çevre ile uyum bedeli, kullanılan hammaddenin ocak başı satış fiyatı üzerinden her yıl Haziran ayı sonuna kadar Kanunun 14 üncü maddesine göre Devlet hakkı yatırılır.

(2) Devlet hakkı ve çevre ile uyum bedelinin süresinde yatırılmaması veya eksik yatırılması hâlinde hammadde üretim izin sahibi görevli şirkete Kanunun 14 üncü maddesinin on yedinci fıkrası gereğince idari para cezası verilir ve üç ay içinde tamamlanması istenir. Aksi halde üretim faaliyeti durdurulur.

(3) Genel Müdürlükçe yapılan denetim ve inceleme sonucunda, üretim ve sevkiyatın bildirilmediğinin tespit edilmesi halinde hammadde üretim izin sahibi görevli şirkete, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının beş katı tutarında idari para cezası verilir. Ayrıca, yapılan üretimin veya sevkiyatın beyan edilmemesi halinde Kanunun 10 uncu maddesinin yedinci fıkrası gereği idari para cezası uygulanır.

(4) Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkına, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

Hammadde üretim izin belgesi verilen alanların denetlenmesi

MADDE 68 – (1) Hammadde üretim izin belgesi verilen alanlarda yürütülen faaliyetler; herhangi bir şikayet, talep veya Genel Müdürlüğün uygun gördüğü hallerde mahallinde denetlenebilir. Kanun ve bu Yönetmeliğe uygun yürütülmeyen veya çevre ve insan sağlığına zarar veren faaliyetler gerekli önlemler alınmıyaya kadar durdurulur. Ayrıca, hammadde izin belgesi verilen kamu kurum ve kuruluşu ile görevli şirket, izin sahasında adına faaliyet gösteren üçüncü kişilerin faaliyetlerini denetlemek, Kanun ve bu Yönetmeliğe aykırı faaliyetleri Genel Müdürlüğe bildirmekle sorumludur.

(2) Hammadde üretim izin alanlarının denetimlerine izin sahibi yetkilisi, 63 üncü maddeye göre izin verilen kamu kurum ve kuruluşu yetkilisi ve/veya faaliyeti gerçekleştirenin katılması zorunludur.

(3) Daimi nezaretçi defterini, daimi nezaretçi ile izin sahibi imzalar. İzin sahibi adına üçüncü kişiler tarafından çalışılan hammadde üretim izin sahaları için defterin faaliyeti gerçekleştiren tarafından da imzalanması ve faaliyetin bitiminde defterin izin sahibine verilmesi zorunludur. Defterin, denetim esnasında ibraz edilmemesi, Ek-4'te belirtilen şekilde düzenli tutulmaması veya faaliyeti gerçekleştiren tarafından imzalanmaması hallerinde faaliyeti gerçekleştirene Kanununun 10 uncu maddesinin altıncı fıkrası gereğince idari para cezası verilir.

(4) Denetime mesnet teşkil eden bilgi ve belgelerin mahallinde tetkik esnasında ibraz edilmemesi halinde iki ay içinde verilmesi için izin sahibine bildirimde bulunulur. Verilen sürede eksik belgelerin verilmemesi halinde Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır.

(5) Galeri atımı yöntemi ile patlatma yapıldığının tespiti halinde faaliyeti gerçekleştirenlere Kanununun 10 uncu maddesinin yedinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanır.

(6) Kanununun 31 inci maddesine aykırı olarak daimi nezaretçi/teknik eleman istihdamı sağlanmadan işletme faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde faaliyeti gerçekleştirenlere Kanununun 31 inci maddesi gereğince idari para cezası uygulanarak işletme faaliyeti durdurulur.

(7) Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre projesine aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde projeye uygun faaliyette bulunulması için izin sahibine altı aya kadar süre verilir. Bu süre sonunda projesine uygun faaliyette bulunulmaması halinde faaliyeti gerçekleştirene Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrası gereği idari para cezası verilerek üretim faaliyetleri durdurulur. Ancak, projeye aykırı faaliyetlerin işletme açısından tehlikeli olduğunun tespiti halinde tehlikeli durum giderilinceye kadar üretim faaliyetleri doğrudan durdurulur.

(8) Kanun kapsamında ruhsat sahipleri için öngörülen idari para cezaları, hammadde üretim izin belgesi ile çalışılan sahalarda faaliyeti yürüten gerçek ya da tüzel kişiler için de geçerlidir. Aynı hammadde üretim izin sahasında Kanunun idari para cezası uygulanmasını gerektiren maddelerinin birden fazla gerçek ya da tüzel kişi tarafından ihlal edildiğinin tespiti halinde faaliyeti gerçekleştirenlere idari para cezası verilir.

Faaliyetlerle ilgili hak ve sorumluluklar

MADDE 69 – (1) Üretim izin belgesi verilen alanda ruhsat olması durumunda ruhsat sahibi, ruhsat sahası içinde kamu kurum ve kuruluşu veya görevli şirketten, hammadde üretim izin belgesi verilen alanla ilgili olarak herhangi bir hak talep edemez. Hammadde üretim izin belgesi verilen alanda yapılan üretim faaliyeti ruhsat sahibi tarafından engellenemez ve faaliyete müdahale edilemez. Üretim izni verilen kamu kurum ve kuruluşu veya görevli şirket, ruhsat sahibinin faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyecek, kaynak kaybına neden olabilecek faaliyetlerde bulunamaz.

Hammadde üretiminin amaç dışı kullanılması ve hammadde üretim izni olmadan üretim yapılması

MADDE 70 – (1) Hammadde üretim izni verilen kamu kurum ve kuruluşu ile görevli şirket, izin verilen alanla ilgili her türlü faaliyetine ilişkin olarak Kanun hükümleri kapsamında Bakanlığa karşı sorumludur.

(2) Verilen izin çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşu ile görevli şirket tarafından üretilen hammadde, proje amacı dışında kullanılamaz, satılamaz, ticarete konu edilemez. İlgili kamu kurum ve kuruluşu ile hammadde üretim izin sahibi görevli şirketin üçüncü kişiler ile yapacağı sözleşmelerde ve proje maliyetlerinde, bu hususların göz önüne alınması zorunludur.

(3) Hammadde üretim izin alanından üretilen hammaddenin kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan projeler dışında kullanıldığının veya ticarete konu edildiğinin tespit edilmesi hâlinde, faaliyeti gerçekleştirene amaç dışı kullanılan hammaddenin ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası verilir. Yapılan üretimin projede belirtilen amaç dışında kullanımının ikinci kez tespiti hâlinde hammaddenin ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanarak izin iptal edilir. İptal edilen izin sahasında stokta hammadde olduğunun tespit edilmesi durumunda, stoktaki hammadde, üretim izin sahibi kamu kurum ve kuruluşu tarafından proje kapsamında değerlendirilir.

(4) Hammadde üretim izni olmadan üretim yapıldığının ve hammaddenin kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan projelerde kullanıldığının tespit edilmesi halinde faaliyetler durdurulur. Bu alanda üretilen hammadde için faaliyeti gerçekleştirene, ocak başı satış bedeli kadar idari para cezası uygulanır.

(5) Hammadde üretim izin alanından üretilen hammaddenin, Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınmadan kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan farklı projelerde kullanıldığının tespit edilmesi durumunda faaliyetler durdurulur.

(6) Hammadde üretim izni olmadan veya kamu kurum ve kuruluşu adına verilen hammadde üretim izin alanından üretilen hammaddenin yap-işlet-devret modeli ile yapılan projelerde kullanıldığının tespit edilmesi halinde faaliyetler durdurulur. Bu alanda üretilen hammadde için faaliyeti gerçekleştirene ocak başı satış bedeli kadar idari para cezası uygulanır.

(7) Herhangi bir işleme tabi tutulmadan kullanılan hammaddeler için ocak başı satış bedeli, tüvenan hammaddenin ocak başı fiyatına göre hesaplanır.

Hammadde üretimi sırasında zaruri olarak üretilen madenler

MADDE 71 – (1) Hammadde üretim izni verilen alanda, izin verilen yapı ve inşaat hammaddesi dışında başka maden üretilemez ve başka madenlere yönelik hak talebinde bulunulamaz. Ancak, verilen hammadde iznine dayalı olarak gerçekleştirilen üretim faaliyetinin zaruri neticesinde başka maden üretilmesi durumunda Genel Müdürlüğe bildirilir. İzin verilen alandaki hammadde üretimi esnasında zaruri olarak başka maden üretildiği takdirde bu alanda ruhsat yoksa yapılmış üretim Genel Müdürlükten izin alınarak aynı projede kullanılabilir. Genel Müdürlüğün uygun görmemesi veya üretilen madenin proje kapsamında kullanılmaması halinde büyükşehir olan illerde valilik, diğer illerde il özel idaresi tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir büyükşehir olan illerde ilgili muhasebe birimi hesabına, diğer illerde özel idare hesabına aktarılır. Ruhsat var ise üretilen maden bir tutanakla bedelsiz olarak ruhsat sahibine verilir.

Üretim izin süresinin sona ermesi

MADDE 72 – (1) Yapı ve inşaat hammadde üretim izni verilen hammadde üretim izin sahibi, faaliyetin sona ermesi veya iznin iptal edilmesi halinde üretim yapılan alanı, çevre ile uyumlu hale getirerek ve emniyet tedbirlerini alarak, diğer mevzuat gereği alınan izinler ve verilen taahhütler çerçevesinde terk etmek zorundadır. Bu hususlar yerine getirilinceye kadar hammadde üretim izin sahiplerinin cezai ve hukuki sorumlulukları devam eder.

(2) Terk taleplerinde, sahada gerekli emniyet tedbirlerinin ve çevresel önlemlerin alındığına dair terk raporu ve sahanın son durumunu gösterir imalât haritası verilir. Sahada faaliyette bulunulmamış ise hammadde üretim izin sahibi, sahada faaliyette bulunulmadığını ve alınacak bir önlem olmadığını Genel Müdürlüğe bildirir. Genel Müdürlük bu beyana dayalı olarak terk talebini mahallinde tetkik yapmadan da değerlendirebilir.

(3) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş, terk talepli ve kamu kurumları adına verilmiş hammadde üretim izin sahalarının mahallinde tetkiki sonucunda gerekli güvenlik ve çevresel önlemlerin alınmadığının tespiti halinde Kanunun 32 nci maddesine göre bir yıl süre verilir. Verilen sürede gerekli güvenlik ve çevresel önlemlerin alınmaması durumunda sorumluluk izin sahibinin olması şartıyla, bu durum valiliğe bildirilir. Çevre ile uyum çalışması için gerekli tedbirler, çevre ile uyum planına uygun olarak orman arazilerinde ilgili orman idaresi, diğer alanlarda il özel idareleri veya valilikler tarafından yerine getirilir. Orman idaresi, il özel idaresi veya valilik tarafından çevre ile uyum planına uygun olarak yapılan masrafların ödenmesi için izin sahibi kuruma bir ay ödeme süresi verilir. Süresinde ödenmeyen ve Bakanlık tarafından ilgili vergi dairesine bildirilen tutarlar 6183 sayılı Kanuna göre izin sahibi kurumdan tahsil edilir.

(4) Yap-ışlet-devret modeli kapsamında görevli şirket adına verilmiş hammadde üretim izin sahalarının mahallinde tetkiki sonucunda gerekli güvenlik ve çevresel önlemlerin alınmadığının tespiti halinde Kanunun 32 nci maddesine göre bir yıl süre verilir. Verilen sürede çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli güvenlik ve çevresel önlemlerin alınmaması durumunda tedbir alınana kadar sorumluluk izin sahibinin olması şartıyla, bu durum valiliğe bildirilir. Çevre ile uyum çalışması için orman idaresi, il özel idaresi veya valilik tarafından yapılan masraflar, çevre ile uyum planı çalışmaları için emanete yatırılan tutarlardan karşılanır. Teminatların yeterli olmaması durumunda çevre ile uyum planı çerçevesinde eksik kalan masrafların ödenmesi için izin sahibine bir ay ödeme süresi verilir. Süresinde ödenmeyen ve Bakanlık tarafından ilgili vergi dairesine bildirilen tutarlar 6183 sayılı Kanuna göre görevli şirketten tahsil edilir. Faaliyet sonrası sahanın çevre ile uyumlu hâle getirilmesi halinde çevre ile uyum bedeli iade edilir.

(5) Bu maddede belirtilmeyen hususlarda 85 inci madde hükümleri uygulanır.

ONUNCU BÖLÜM**İrtifak, İntifa Hakkı ve Kamulaştırma****İrtifak, intifa hakkı ve kamulaştırma işlemleri**

MADDE 73 – (1) Maden arama ve işletme dönemleri içerisinde faaliyet sahası özel mülkiyete konu taşınmaz üzerinde kullanma amacına münhasır olmak üzere belli süreler için maden ruhsat sahibi, Bakanlığa müracaat ile irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi isteyebilir.

(2) İrtifak ve/veya intifa hakkının bedeli, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa uygun olarak seçilecek bilirkişiler tarafından tespit edilir. Bu bedeller ruhsat sahibi tarafından ödenir. İrtifak ve/veya intifa hakkı tesis edilen alan ruhsat sahibinin kullanımına bırakılır.

(3) Ruhsat sahibi irtifak ve/veya intifa hakkı verilen alanı amacı dışında kullanamaz. Bu alanı süresi sonunda çevre ile uyumlu olacak şekilde terk etmek zorundadır. Aksi takdirde ruhsat sahibi irtifak ve/veya intifa hakkı kapsamında sahadaki zararları tazmin etmekle yükümlüdür.

(4) İşletme ruhsat sahasında ve/veya mücavirinde kurulacak tesislerde kullanılacak ve ruhsat sahası dışındaki su, doğalgaz, elektrik, yol ve haberleşme hatları ile ruhsat sahası dışına gidecek cevher taşıma hatları için ruhsat sahibi Bakanlığa müracaat ederek irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi isteyebilir. Mücavir alan, tesisin özelliği, topografik yapı, işletmenin büyüklüğü gibi hususlar dikkate alınarak Genel Müdürlükçe değerlendirilir.

(5) Kamu kurum ve kuruluşları mülkiyetindeki taşınmazlar, madencilik faaliyetinde bulunabilmek için ilgili kamu kurum ve kuruluşunun izni ile ruhsat sahiplerine kiralanabilir.

Kamulaştırma talebinde istenilen belgeler

MADDE 74 – (1) İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamaması ve işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğuna karar verilmesi halinde kamulaştırılır.

(2) Kamulaştırma talebi, ruhsat sahibince aşağıdaki belgelerle Genel Müdürlüğe yapılır:

- a) Kamulaştırma talebi ile ilgili dilekçe,
- b) Tüzel kişilerde kamulaştırma ile ilgili karar,
- c) Kamulaştırılması düşünülen alanın imar ve kullanım durumu, süresi, rezerv durumu, kamulaştırma sonrası ruhsat alanındaki faaliyetlerin ekonomiye katkısı ile ilgili karşılaştırmalı bilgileri içeren proje,
- ç) Kamulaştırılması talep edilen alan ve bu alan üzerindeki taşınmazların miktar ve nitelikleri, bu alanın 6 derecelik dilime esas koordinatları, sahiplerinin isim ve adresleri, arazilerin tapu ve çap suretlerini gösterir tapu sicilinden onaylı listesi,
- d) Taşınmaz üzerinde kamulaştırma sonrası yapılması düşünülen üretim tesisleri ve işletmenin durumunu gösterir vaziyet planı,
- e) Üretimden sonra arazinin restorasyonu hakkındaki bilgileri ve haritası,
- f) Ruhsat sahibince kamulaştırılması istenilen arazi sahiplerine anlaşmak üzere noter aracılığı ile yapılmış 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre gönderilen ihbarname,
- g) Kamulaştırılması talep edilen arazinin çevresindeki yerleşim alanları ve arazi konumları.

Kamulaştırma taleplerinin arazi tetkiki

MADDE 75 – (1) Kamulaştırılması talep edilen alan, Genel Müdürlükçe oluşturulacak heyet tarafından tetkik edilir. Kamulaştırma işlemleri Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

(2) Kamulaştırmaya, kamulaştırılması istenilen alandaki madenin işletme projesi ve rezerv durumu, bu alandaki madenin üretilip üretilmemesi durumunda bölgeye ve ülke ekonomisine fayda ve zararları, kamulaştırılması talep edilen alan dışında ruhsat sahası içinde başka alanlardaki rezerv durumuna göre üretim olanakları, bölgedeki alternatif üretim alanları, mülk sahibinin kayıpları, mülk sahibinin kamulaştırma sonrası sürdüreceği ekonomik faaliyet ve kamulaştırmadan nasıl etkileneceği ile ilgili hususlar, kamulaştırılması talep edilen alanın çevre ile ilişkileri gibi teknik ve sosyal içerikli tüm etkenler değerlendirilerek karar verilir.

(3) Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya Hazine adına tescil edilip ruhsat hukuku devam ettiği sürece madencilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

(4) Kamulaştırılan alanın kamulaştırma amacı dışında kullanıldığının tespit edilmesi haksız surette hak iktisabı sayılır. Bu alanda kamulaştırma amacı dışındaki faaliyet durdurulur.

(5) Kamulaştırma bedelinin kesinleşmesi tarihinden itibaren beş yıl içinde ruhsat sahibince, kamulaştırılan alanın kamulaştırma amacına uygun olarak hiçbir faaliyet veya tesisat yapılmayarak taşınmaz mal olduğu gibi bırakılırsa, mal sahibi veya mirasçılardan kamulaştırma bedelini aldıkları günden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte iade ederek, taşınmaz malını geri alabilir.

(6) Taşınmazın, kamulaştırma amacı ile ilgili kullanımına lüzum kalmadığının Bakanlıkça tespiti veya ruhsat sahibinin beyanı halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usul ve esaslara göre belirlenecek rayiç bedeli ilgili muhasebe birimi hesabına ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz Hazineye kalır.

(7) I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi için kamulaştırma hükümleri uygulanmaz.

(8) Bakanlık tarafından alınan kamu yararı kararları ilgili valiliğe gönderilir. İlgili valilik, 2942 sayılı Kanun uyarınca kamulaştırma işlemlerini sonuçlandırır.

ONBİRİNCİ BÖLÜM**Faaliyetlerin İncelenmesi ve Denetlenmesi****İnceleme ve denetim**

MADDE 76 – (1) Kanun gereğince düzenlenmiş mali ve teknik belgeler ile ihbar ve şikayetler dahil tüm madencilik faaliyetleri ile bu faaliyetleri etkileyen hususların, inceleme ve denetimi Genel Müdürlük tarafından görevlendirilen heyet tarafından yapılır.

(2) Genel Müdürlük, ihtisaslaşmış kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerden ihtisas alanlarında inceleme ve denetimin gerektirdiği mesleki tecrübeye sahip olan personelleri de görevlendirebilir.

(3) Yapılacak inceleme ve denetimlerde oluşturulacak heyet; maden mühendisi, jeoloji mühendisi ile yapılacak inceleme ve denetimlerin özelliğine göre diğer meslek mensuplarından en az üç kişiden oluşur.

(4) İnceleme ve denetimlerde ruhsat sahibi Genel Müdürlüğe verdiği teknik ve mali belgelerin hazırlanmasına esas olan bütün belgelerin asıllarını, yapılmış hesapları talep halinde heyet üyelerine göstermek zorundadır.

(5) Ruhsat sahibi veya vekilinin mahallinde yapılan tetkik ve incelemelere katılması zorunludur. Ruhsat sahibi veya vekilinin herhangi bir nedenle inceleme ve denetime katılmaması veya inceleme ve denetimi engellemesi hâlinde Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince işlem yapılır.

(6) Ruhsat hukuku ile ilgili her türlü bilgi ve belgenin ruhsat sahibinden istenilmesi halinde mahallinde yapılan tetkik ve incelemeler ile görevlendirilen heyete verilmesi zorunludur. Aksi takdirde, Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince işlem yapılır.

(7) Madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan ihbar ve şikâyetlerin değerlendirilebilmesi için, dilekçede şikâyetçinin T.C. kimlik numarası, açık adresi ve irtibat numarasının yer alması gerekir.

(8) Genel Müdürlük, gerek gördüğü takdirde bilgilendirme yapmadan da mahallinde denetimleri gerçekleştirebilir.

(9) Genel Müdürlük tarafından görevlendirilen mahallinde tetkik heyetlerince alınan numunelerin analizleri, üniversiteler, uzman kurum ve kuruluşlar ile akredite laboratuvarlarda yaptırılır.

(10) Genel Müdürlüğe verilen teknik bilgi ve belgeler üzerinde Genel Müdürlük incelemelerini yapması sonucu verimliliği de dikkate alarak yapılacak işlemlerle ilgili önerilerde bulunabilir ve bu öneriler doğrultusunda ruhsat sahibinden çalışma yapmasını isteyebilir.

İnceleme ve denetimin yapılması

MADDE 77 – (1) İnceleme ve denetim sırasında teknik ve mali belgeler ile bu belgelerin hazırlanmasına esas teşkil eden işletme projesinin uygulanması ile ilgili hususlar, üretim yöntemi, üretim miktarı, üretilen madenin kullanım alanı, sevk fişleri, faturalar, satış belgeleri gibi Kanun ve diğer mevzuat gereği ilgili belgeler incelenir. Her türlü denetimde çevre ile uyum planına uygun çalışılıp, çalışılmadığı kontrol edilir.

(2) İnceleme ve denetim sonunda düzenlenen ve mevcut durumu belirten tutanak en az iki nüsha hazırlanarak heyet üyeleri, ruhsat sahibi veya vekili tarafından imzalanır. Ruhsat sahibi veya vekili, tutanakta katılmadığı hususlara şerh düşebilir. Ancak imzadan imtina edilmesi halinde bu durum tutanakta belirtilir. Tutanağın bir nüshası ilgiliye verilir. Bu tutanakta belirtilen hususlar ruhsat sahibine tebliğ edilmiş sayılır.

(3) Ruhsat sahasında yapılan tetkiklere ait detay bilgileri içeren rapor hazırlanır. Ruhsat sahibinin talep etmesi durumunda bir örneği verilir.

Görevlendirme giderlerinin karşılanması

MADDE 78 – (1) Madencilik ile ilgili her türlü görevlendirmelerde, görevlendirme giderleri Kanununun 35 inci maddesi hükümleri çerçevesinde Bakanlık bütçesinden ödenir.

(2) Sevk fişi, patlayıcı madde izni, irtifak ve intifa hakkı, kamulaştırma, mera tahsis değişikliği, ikinci maden, buluculuk hakkı, işletme izin sınırlarında yapılacak değişiklik, birleştirme gibi taleplerle ilgili tetkik giderleri ruhsat sahibince karşılanır.

Zenginleştirilen tüvenan cevherin denetimi

MADDE 79 – (1) Altın, gümüş, platin gibi kıymetli metal içeren tüvenan cevherlerin, entegre ve zenginleştirme tesislerine giren miktarı ile tesisten çıkan konsantre miktarının, projesine veya teknolojik olarak kabul edilen sınırlar içinde olması zorunludur.

(2) Yapılan inceleme ve denetim sonucunda, ruhsat sahibinin Devlet hakkını eksik ödediği tespit edilirse, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilave olarak bildirilmeyen miktar için hesaplanan Devlet hakkının beş katı tutarında idari para cezası verilir.

ONİKİNCİ BÖLÜM**Buluculuk Hakkı****Buluculuk hakkı**

MADDE 80 – (1) Ruhsat sahibi, arama veya işletme ruhsatı süresince ulusal/uluslararası standartlarda hazırlanan teknik raporlar ile birlikte görünür rezerv olarak bildirdiği ve Genel Müdürlük tarafından yapılan tetkiklerde varlığı tespit edilen madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkın talep edilmesi durumunda ruhsat sahibine Ek-20'de yer alan buluculuk belgesi verilir. I., II. ve V. Grup madenlere buluculuk belgesi verilmez.

(2) Buluculuk hakkı ruhsat hakkından bağımsızdır. Buluculuk hakkı sahibi bu hakkını ruhsat ile birlikte veya ayrı olarak devredebilir.

(3) Buluculuk hakkı, teknik rapor ile görünür rezerv olarak bildirilen ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan rezerv miktarı ile sınırlıdır. Bildirilen görünür rezervin bitmesi halinde buluculuk hakkı sona erer.

(4) Kamu kurum ve kuruluşlarınca buluculuk belgesi talep edilmesi hâlinde kaynak veya rezerv raporu verilmesi yeterlidir.

Buluculuk hakkının hesabı

MADDE 81 – (1) Buluculuk hakkı, yıllık ocak başı satış tutarının %1'idir.

(2) Genel Müdürlükten talep edilmesi halinde buluculuk hakkı hesabına esas teşkil edecek ocak başı satış tutarı ve bu tutardaki değişiklik bulucuya bildirilir.

(3) Buluculuğa konu madenin bulucusu dışında bir başkası tarafından işletilmesi halinde, bu alandan bir yılda üretilen maden için tahakkuk eden buluculuk hakkı her yıl Haziran ayı sonuna kadar bu alanda üretim yapan kişiler tarafından hak sahibine ödenir.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Devir, Miras Yolu ile İntikal ve Terk İşleri****Devir**

MADDE 82 – (1) Maden ruhsatları ve sertifikaları talep halinde, hukuki bir sakınca bulunmadığı takdirde, Kanununun 6 ncı maddesindeki maden haklarını kullanma ile ilgili şartları taşıyan gerçek veya tüzel kişilere devredilebilir. Devir Bakanlık onayı ile gerçekleşir. Devir işlemi maden siciline şerh edilmesi ile tamamlanır. Buluculuk hakkı sahibi, bu hakkını ruhsat ile birlikte devredebilir.

(2) Devir işlemleri yapılacak ruhsatların/sertifikaların yıllık ruhsat bedellerinin, ruhsatla ilgili 6183 sayılı Kanuna tabi borçların, Devlet haklarının eksiksiz ödenmiş olması, devredildiği tarihe kadar geçen süre için, işletme faaliyet raporunun ve kullanılmayan sevk fişlerinin devralana verildiğine ilişkin tutanağın Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur.

(3) Ruhsatı veya sertifikayı devralacak kişinin; devralacağı ruhsata/sertifikaya ait Kanundan doğan bütün hak ve vecibelerini, ruhsata uygulanmış yaptırımlar ile yükümlülükleri kabul ettiğini; ruhsat sahibinin de ruhsatını bütün hak ve vecibeleri ile devretmek isteğini belirten Ek-21'deki örnek dilekçe ile Genel Müdürlüğe müracaat etmeleri gerekir.

(4) Devir işleminde işletme ruhsat taban bedelinin yatırıldığına dair belge ile müracaat edilir. Ruhsatın/sertifikanın devredildiği tarihteki ruhsat bedelinin iki katı tutarında devir bedelinin yatırılması zorunludur. 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belgenin ibrazını müteakip devir Bakanlık onayıyla gerçekleşir. Devir talebinin, Bakanlık tarafından uygun bulunmaması halinde işletme ruhsat taban bedeli ile devir bedeli iade edilir.

(5) 10/6/1983 tarihli ve 2840 sayılı Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda sayılan bor tuzu madeni sahalarında, grubundaki diğer madenler için işletme izni verilmiş olması ve aynı alanda bor tuzu bulunmadığının veya rezervinin tükendiğinin tespiti halinde ruhsat, kamu kurum ve kuruluşlarına devredilebilir. Ancak daha sonra bu alanlarda bulunacak bor tuzu rezervleri ile ilgili hakların kullanımı ilgili kamu kuruluşuna aittir.

(6) Ruhsat/sertifika devir işlemlerinde devir alacak gerçek ve tüzel kişide mali yeterlilik şartlarının yerine getirilmesi zorunludur.

(7) Tüzel kişilerin unvan ve nev'i değişiklikleri ile mahkeme kararı gereğince devir yapılması durumunda, ruhsat taban bedeli ve ruhsat devir bedeli alınmaz.

(8) Rödövens sözleşmesi bulunan ruhsatların devir taleplerinde devir alandan, mevcut rödövens sözleşmesinin kabul edildiğine dair taahhütname istenir, verilmemesi halinde devir işlemi gerçekleştirilmez.

(9) İşletme izinli ruhsatların son denetim tarihinden itibaren bir yıldan fazla süre geçmiş ise; mahallinde tetkiki gerçekleştirilmeden ruhsat devredilmez.

(10) İşletme izni, ruhsattan bağımsız olarak devredilemez.

(11) Maden ruhsat sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısında değişikliğe yol açabilecek %10'dan fazla hisse devir işlemleri Bakanlığın iznine tabidir. Bu gibi durumlarda hisse devrinin tarafları aynı anda konu ile ilgili olarak Genel Müdürlüğe gerekçelerini beyan etmek suretiyle müracaat eder. Talebin Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde durum ilgili tüzel kişiye tebliğ edilir. Aksi takdirde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

Miras yolu ile intikal

MADDE 83 – (1) Maden ruhsat ve sertifikaları, buluculuk hakkı ve bunlarla ilgili hak ve yükümlülükler, miras yolu ile bir bütün olarak intikal eder. Bu haklar mirasçıların rızası olsa da bölünemez.

(2) Mirasçıların altı ay içinde, intikal eden haklarını bir bütün olarak kullanması ve bu hakkı aralarından maden hakkı alabilecek birine ya da maden hakkı alabilecek özel ya da tüzel kişiye devretmek üzere Genel Müdürlüğe müracaat etmeleri zorunludur. Aksi takdirde ruhsat iptal edilir.

(3) Mirasçıların anlaşamamaları halinde içlerinden birinin mahkemeye müracaat etmesi ve ruhsat ile ilgili konunun yargıya intikal ettiğini gösterir bir belge ve veraset ilamı ile birlikte Genel Müdürlüğe müracaat etmesi durumunda mahkeme sonucu beklenir.

(4) Dava sonuçlanıncaya kadar, mahkeme, Kanuna göre durumu uygun olan birini mümessil olarak tayin eder. Ruhsatlarla ilgili hukuki sorumluluklar mirasçılara; cezai sorumluluklar mahkeme tarafından tayin edilen mümessile aittir. Mirasçıların mümessile, vekil tayin edilmiş ise vekile rücu hakları saklıdır.

(5) Davanın verilen altı aylık yasal süreden sonra kesinleşmesi halinde, mahkemenin ruhsat hakkını verdiği kişinin mahkeme kararı ile birlikte iki ay içinde intikal için gerekli belgelerle Genel Müdürlüğe müracaat etmesi zorunludur. Aksi halde ruhsat iptal edilerek mirasçının Kanun ile ilgili hakları sona erer.

(6) Ölüm tarihinden itibaren altı ay içerisinde Genel Müdürlüğe intikal işlemleri için müracaat edilmediği takdirde, ruhsat iptal edilir. İntikal talebinin ruhsat süresi içinde yapılması zorunludur. Ancak ölüm tarihinin ruhsat süresinin son iki ayı içinde olması durumunda, Kanun ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesi için ruhsat süresi sonundan itibaren iki ay ek süre verilir.

(7) Ruhsat/sertifika sahibinin vefatı ile intikal işlemi tamamlanıncaya kadar geçen sürede ruhsat hukukundan mirasçılar sorumludur.

(8) Devir ve intikal belgeleri ile gerekli işletme ruhsat taban bedeli makbuzunun ölüm tarihinden itibaren altı ay içinde Genel Müdürlüğe verilmesini takiben devir ve intikal işlemleri yürütülür. İntikal işlemi sonucunda ruhsatın mirasçılardan birine devir edilmesi halinde ruhsat devir bedeli alınmaz. Ancak ruhsatın, mirasçıların dışında üçüncü bir kişiye devir edilmesi halinde ruhsat devir bedeli alınır.

İcra yoluyla devir

MADDE 84 – (1) İcra veya iflas yoluyla ruhsatın satışının talep edilmesi halinde ilgili icra müdürlüğüne veya iflas dairesince satış işlemi başlamadan önce Genel Müdürlüğe durum bildirilir. Genel Müdürlük tarafından ruhsata ait Kanundan kaynaklanan ve ödenmesi gereken bütün mali yükümlülükler ile ruhsat hukukuna ilişkin bilgiler ilgili icra müdürlüğüne veya iflas dairesine bildirilir.

(2) İcra veya iflas yoluyla yapılacak satışa katılacak gerçek veya tüzel kişilerin maden haklarını kullanabilmesi için Kanunun 6 ncı maddesinde düzenlenen şartlar ile Kanunda öngörülen mali yeterlilik şartlarını taşıması ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcu bulunmadığına ilişkin belgeyi sunması zorunludur. İlgililer bu şartları haiz bulunduğunu, Genel Müdürlükten alacağı belge ile ispat eder. Satış bu belgeyi ibraz etmiş olan talipler arasında yapılır.

(3) İcra veya iflas yoluyla yapılan satışlardan önce ruhsata ait bütün mali yükümlülüklerin tamamlanması gerektiği ilgili mercie bildirilir. Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde tüm eksiklikler ruhsatı devralana tamlattırılır.

(4) İcra veya iflas yoluyla satışın başlatıldığı Genel Müdürlüğe bildirilmiş ruhsatların, ruhsat bedelinin yatırılmaması halinde Kanunun 13 üncü maddesi gereğince uygulanan idari para cezası ve ruhsat bedelinin yatırılmasına ilişkin bilgi ruhsat sahibine ve ilgili mercie yazılı olarak bildirilir.

(5) İcra veya iflas yoluyla ruhsatı devralacak gerçek veya tüzel kişilerin Kanunun 6 ncı maddesinde düzenlenen şartları yerine getirmesi zorunludur. Bu kişiler; Kanunda öngörülen mali yeterliliğe ilişkin belge, devri gerektiren belgelerin aslı veya noter onaylı örneği ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcu bulunmadığına ilişkin belge ile Genel Müdürlüğe müracaat eder. Ayrıca, o yıla ait ruhsat bedelinin yatırılması zorunludur. Bu durumda ruhsat devir bedeli alınmaz.

Ruhsatın hükümden düşmesi ve terk edilen alanlarda alınacak tedbirler

MADDE 85 – (1) Ruhsat/sertifika süresi içinde, sahanın tamamının veya bir kısmının terkinin ruhsat sahibi veya terk talebinde bulunmaya yetkili vekili tarafından talep edilmesi halinde;

a) Sahada doğal topoğrafyayı değiştiren bir faaliyette bulunulmamış ise bu durum ruhsat/sertifika sahibi ve YTK tarafından bir terk raporu,

b) Sahada doğal topoğrafyayı değiştiren arama faaliyeti yapılan ruhsat sahalarında; ruhsat sahibi, yetkilendirilmiş tüzel kişi tarafından hazırlanmış ve çalışılan her faaliyet alanı için alınan emniyet tedbirlerini içeren terk raporu ve sahanın son durumunu gösterir imalat haritası,

c) Açık işletme yöntemi ile üretim yapılan ruhsat sahalarında; ruhsat sahibi, yetkilendirilmiş tüzel kişi tarafından hazırlanmış ve çalışılan her faaliyet alanı için alınan emniyet tedbirlerini içeren terk raporu, sahanın son

durumunu gösterir imalat haritası, maden jeoloji haritası, çevre ile uyum planının uygulandığını gösterir belgeler ve fotoğraflar,

ç) Yeraltı işletme yöntemi ile üretim yapılan ruhsat sahalarında; ruhsat sahibi, yetkilendirilmiş tüzel kişi tarafından hazırlanmış ve çalışılan her faaliyet alanı için yeraltı ocağının yerüstüne bağlantı girişlerinin canlı ve hava girmeyecek şekilde kapatılması, yer üstü sularının yeraltına girmemesi için kuşaklama kanallarının yapılması, mümkünse mevcut yeraltı ocağının derinliğinin topoğrafyaya olan konumu ve çevresel etkileri dikkate alınarak su ve/veya gaz drenajının yapılması gibi alınan emniyet tedbirlerini içeren terk raporu, sahanın eski ve yeni tüm faaliyetlerini gösteren son durumunu gösterir imalat haritası, maden jeoloji haritası,

ile birlikte Genel Müdürlüğe terk talebinde bulunur.

(2) Genel Müdürlük bu belgeler uyarınca terk talebini değerlendirir. Terk talebinde eksiklik tespiti halinde, eksikliklerin giderilmesi için talep sahibine iki aylık süre verilir. Bu süre içerisinde eksikliklerin giderilmemesi halinde talep kabul edilmez.

(3) Terk talebine ilişkin olarak mahallinde yapılan tetkikte; gerekli emniyet tedbirleri ve çevre ile uyum planının uygulanıp uygulanmadığı kontrol edilir. İşletme projesi doğrultusunda faaliyet alanı gerekli emniyet tedbirleri alınmış ve çevre ile uyumlu hale getirilmiş ise terk talebi talep tarihi itibarıyla kabul edilir. Ancak, faaliyet alanının çevre ile uyumlu olmadığı ve emniyet tedbirlerinin alınmadığının tespit edilmesi halinde belirtilen tedbirlerin alınması için en geç bir yıl süre verilir. Verilen bu sürede çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli güvenlik önlemlerinin ve çevresel önlemlerin alınması durumunda ruhsat sahibi terk talep edilen alanda ve sahanın son durumunu gösterir teknik belgeleri Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Bu şartların sağlanması halinde talep kabul edilir. Aksi halde, çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli tedbirler alınana kadar sorumluluk ruhsat sahibinin olması şartıyla, terk işlemleri re'sen yapılarak bu durum valiliğe bildirilir.

(4) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş olan ruhsat sahalarında mahallinde yapılan tetkikte; gerekli emniyet tedbirleri ve çevre ile uyum planının uygulanıp uygulanmadığı kontrol edilir. Ruhsat sahasındaki faaliyetlerin çevre ile uyumlu olmadığı ve emniyet tedbirlerinin alınmadığının tespit edilmesi halinde belirtilen tedbirlerin alınması için ruhsat sahibine en geç bir yıl süre verilir. Verilen bu sürede çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli güvenlik önlemlerinin ve çevresel önlemlerin alınması durumunda ruhsat sahasının son durumunu gösterir teknik belgelerin Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi halde, çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli tedbirler alınana kadar sorumluluk ruhsat sahibinin olması şartıyla, bu durum valiliğe bildirilir.

(5) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş veya ruhsat hukuku yürürlükte olan sahalarda terk edilen alanlarda, ruhsat sahibi tarafından üçüncü ve dördüncü fıkra kapsamında gerekli yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda, çevre ile uyum çalışması için gerekli tedbirler, çevre ile uyum planına uygun olarak orman arazilerinde ilgili orman idaresi, diğer alanlarda il özel idaresi veya valilik tarafından yerine getirilir. Orman idaresi, valilik veya il özel idaresi tarafından çevre ile uyum planına uygun olarak yapılan masraflar, ruhsat bedelinin, çevre ile uyum planı çalışmalarını karşılamak üzere emanet olarak yatırılan tutardan karşılanır. Ruhsat bedelinden çevre ile uyum planı çalışmaları için çevre ile uyum bedeli olarak yatırılan tutarın yeterli olmaması durumunda çevre ile uyum planı çerçevesinde eksik kalan masrafların ödenmesi için ruhsat sahiplerine bir aylık ödeme süresi verilir. Süresinde ödenmeyen ve Bakanlık tarafından ilgili vergi dairesine bildirilen tutarlar, 6183 sayılı Kanuna göre ruhsat sahiplerinden tahsil edilir. İlgili idare tarafından çevre ile uyum planı dışında başkaca bir proje veya uygulama yapılması halinde buna ilişkin masraflar, ilgili idare tarafından karşılanır ve ruhsat sahibinden herhangi bir bedel talep edilmez.

(6) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş ruhsat sahalarında da ruhsat sahibi tarafından gerekli emniyet tedbirleri alınmak zorundadır. Gerekli emniyet tedbirlerinin alınmaması nedeniyle doğabilecek tehlikeli durumlarda ruhsat sahibinin sorumluluğu devam eder.

(7) Terk işlemleri ile ilgili olarak; ruhsat sahibinin yasal sorumluluğunu yerine getirmemesi, ruhsatın iptali veya ihale edilmesi ile ilgili işlemleri geciktirmez.

(8) Terk edilen veya maden rezervi biten ruhsat alanlarının madencilik faaliyeti dışında değerlendirilmesine ilişkin talepler, Genel Müdürlükçe değerlendirilir. Talebin uygun bulunması halinde işlemler, bu alanın kullanım amacı ile ilgili mevzuat çerçevesinde ilgili bakanlık ve kurumlardan izin alınarak talep sahibince yürütülür.

(9) Çevre ile uyum çalışmalarında gelir getirici faaliyette bulunulduğunun ve gelir elde edildiğinin tespit edilmesi halinde, tespit edilen bedel ruhsat sahibinden genel hükümlere göre ilgili defterdarlığa tahsil edilir. Çevre ile uyum planı çalışmalarının yukarıda verilen süreler içerisinde ruhsat sahibince gelir getirici faaliyette bulunulmaksızın ve gelir elde edilmeksizin tamamlanması halinde çevre ile uyum planı çalışmalarını temin etmek üzere ruhsat sahibinden alınan teminat iade edilir.

(10) Ruhsatlı veya ruhsat süresi sona eren alanlarda gelir getirici amaçla çevre ile uyumlu hale getirilecek yerlerdeki taşınmazlara ait ruhsat dosyasındaki gerekli bilgi ve belgelerin birer örneği, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan bu taşınmazların bulunduğu yer defterdarlığına, ormanlık alanlarda ise orman idaresine gönderilir. Bu alanlar, ilgili kurumlar tarafından ihale veya mevzuatı kapsamında çevre ile uyumlu hale getirilir.

(11) Madencilik faaliyetinin yapıldığı ruhsat sahasının tamamında veya bir kısmında faaliyeti biten ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi gereken alana ruhsat sahası dışından malzeme getirilmesinin gerekmesi ve bu durumun gelir getirici nitelik taşıması halinde ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşunun talebi aranır. Genel Müdürlükçe bu talebin uygun bulunmasını müteakip ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bilgi verilir. Talep sahibi tarafından Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğine göre gerekli izinler alınır. Hazinesin özel mülkiyetinde, Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan yerlerde Maliye Bakanlığından, ormanlık alanlarda 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 16 ncı maddesi çerçevesinde orman idaresinden, özel

mülkiyet alanlarında ise mülk sahibinden izin alınır. Mülk sahibi izin vermediği takdirde alan mülk sahibine iade edilir. Maliye Bakanlığı, orman idaresi veya mülk sahibi faaliyetlerini, Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğine göre yürütür.

(12) Herhangi bir nedenle hükümden düşen ruhsatların ruhsat bedellerinin çevre ile uyum planı için ayrılan kısmı, sahada faaliyette bulunulan ve daha önce faaliyette bulunmuş alanlardaki gerekli emniyet tedbirlerinin alınması ve işletme projesi doğrultusunda çevre ile uyum planı uygulanarak faaliyet alanlarının çevre ile uyumlu hale getirilmesi durumunda iade edilir.

(13) Ruhsat alanı dahilinde, ruhsata hak sağlanmasından önce, madencilik faaliyeti sonucu açılmış ocaklarda ve geçici tesislerde çalışılmayacağına ruhsat sahibi tarafından bildirilmesi, bu ocaklarda ve geçici tesislerde ruhsat sahibince çalışılmadığının Genel Müdürlükçe tespit edilmesi durumunda ocakların ve geçici tesislerin rehabilitasyonu orman idaresi, valilik veya il özel idaresi tarafından yaptırılır.

(14) Ruhsatsız alanlarda madencilik faaliyeti sonucu oluştuğu belirlenen ve Genel Müdürlük kayıtlarında teyit edilen önceden açılmış ocaklar olması halinde, bu ocakların rehabilitasyonu orman idaresi, valilik veya il özel idaresi tarafından yaptırılır.

Devlete intikal

MADDE 86 – (1) Arama ve işletme ruhsatlarının/sertifikalarının iptal edilmesi veya terk edilmesi hallerinde ruhsat sahibine hiç bir ödeme yapılmaksızın kuyular, galeriler ve bunların korunması için yapılmış olan tesisler Devlete intikal eder.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Devlet Hakkı

Devlet hakkına ilişkin genel hükümler

MADDE 87 – (1) Devlet hakkı, ocaktan çıkarılan madenin ocak başındaki fiyatından alınır.

(2) Üretilen madenin hammadde olarak kullanılması veya satılması hâlinde, aynı pazar ortamında madenin işletmelerdeki tüvenan olarak ocak başı satışında uygulanan fiyat, ocak başı satış fiyatıdır. Madenlerden alınan Devlet hakkına esas olan emsal ocak başı satış fiyatı, bölgeler de dikkate alınarak her madene ait ayrı ayrı ve uygulandığı yıl için belirlenerek Genel Müdürlükçe ilan edilir. Ocak başı satış fiyatı, ilan edilen emsal fiyattan daha düşük olamaz.

a) Ocak başı satış fiyatı, madenlerin fiyatını belirleyen özellikler ve şartlar dikkate alınarak Genel Müdürlükçe belirlenir. Ocak başı satış fiyatının genel olarak tespit edilemediği durumlarda, madenin mineralojik özellikleri, bulunduğu bölge, işletme ve zenginleştirme yöntemleri ve sahaya özgü şartlar dikkate alınarak ocak başı satış fiyatı, maden ruhsat sahası bazında da belirlenir.

b) Konsantre ürünlerin ocak başı satış fiyatı belirlenirken; ilgili borsalar, ihracatçı birlikleri veya uluslararası piyasalarda oluşan fiyat baz alınır. Ancak, bu madenlerin metal üretimine yönelik entegre tesislerde kullanılması durumunda ilk fiyatın oluştuğu ürün baz alınır.

(3) Tüvenan madenin, herhangi bir zenginleştirme işlemine tabi tutulduktan veya bir prosesten geçirildikten sonra satış fiyatının oluştuğu durumlarda, ocak başı satış fiyatı; ilk satışının yapıldığı aşamaya kadar oluşan nakliye, zenginleştirme ve varsa farklı prosese ait kullanılan tesis ve ekipmanın amortismanı dahil tesise ait enerji, su, kimyasallar, bakım-onarım, sarf malzemesi giderleri ile tesiste çalışan personel giderleri, tesisten satışa kadar olan nakliye giderleri, teknolojik test giderleri ve paketleme giderleri çıkarılarak oluşan fiyattır. Bu fiyat, işletme yöntemi, tenör/kalite, üretilen bölge, aynı pazar ortamı ve diğer özellikler göz önünde bulundurulduğunda benzer işletmelerdeki emsal fiyatlardan ve Genel Müdürlükçe ilan edilen ocak başı satış fiyatından az olamaz. Zenginleştirilen madenin piyasada satış fiyatının oluşmaması durumunda, madenin mineralojik özellikleri, işletme ve zenginleştirme yöntemleri ve sahaya özgü şartlar dikkate alınarak veya benzer proses maliyeti olan tesisler emsal alınarak, madenlerin ocak başı satış fiyatı belirlenir. Ocak başı satış fiyatı belirlenirken ocaktaki yükleme dahil giderler dikkate alınmaz.

(4) Üretilen madenin ruhsat sahibine ait tesiste hammadde olarak kullanılıyor olması halinde, aynı madenin piyasadaki ocak başı satış fiyatı emsallerinden az olamaz.

(5) Aynı tesiste, farklı kalite ve nitelikte birden çok ürünün üretilmesi durumunda ürünlerin ocak başı satış fiyatı, tesisteki üretim sürecinde piyasa satış fiyatı olan ilk ürünün fiyatından, ilk satışının yapıldığı aşamaya kadar oluşan üçüncü fıkrada sayılan giderler çıkarılarak hesaplanır.

(6) Devlet hakkı;

a) I. Grup (a) bendi madenlerin valilik veya il özel idaresince belirlenen ve ilan edilen boyutlandırılmış ve/veya yıkanmış piyasa satış fiyatı üzerinden %4 oranında,

b) I. Grup (b) bendi madenlerden %4 oranında,

c) II. Grup (a) ve (c) bendi madenlerden %4 (Kaba inşaat, baraj, gölet, liman gibi yapılarda kullanılan tüvenan hammadde dışında bu maddedeki Devlet hakkı boyutlandırılmış fiyat üzerinden alınır.) oranında,

ç) II. Grup (b) bendi madenlerde doğal taşın özelliklerine ve bulunduğu bölgeye göre ocakta oluşan piyasa satış fiyatı üzerinden %4 oranında,

d) III. Grup kaynak tuzlarından %1 oranında, bu grubun diğer madenlerinden %5 oranında,

e) IV. Grup madenlerden; altın, gümüş, platin, bakır, kurşun, çinko, krom, alüminyum ve uranyum oksit madenlerinden Kanunun ekli (3) sayılı tabloda belirtilen oranlarda, uranyum oksit dışındaki radyoaktif mineraller ve diğer radyoaktif maddelerden %8 oranında, diğerlerinden ise %2 oranında,

f) V. Grup madenlerden %4 oranında,

alınır.

(7) Devlet hakkı, işletme ruhsat taban bedelinden az olamaz.

(8) Devlet ormanlarında yapılan madencilik faaliyetlerinden Devlet hakkı %30 fazlasıyla alınır. Orman ve Su İşleri Bakanlığınca verilen iznin beş hektarı geçmemesi halinde, bu alana ait fazla alınan Devlet hakkı ile

ağaçlandırma bedeli, Orman Genel Müdürlüğünün ilgili hesabına yatırılır. Bir ruhsat sahasında defaten verilen izin beş hektarı geçmesi halinde, beş hektarı aşan kısımdan fon bedelleri hariç orman mevzuatı hükümlerine göre diğer bedeller alınır. Beş hektarı aşan kısımdan %30 fazla Devlet hakkı alınmaz.

(9) Devlet hakkı oranlarında, madenin cinsi, üretildiği bölge gibi kıstaslar gözetilerek Bakanlar Kurulunca en fazla %25 oranında indirim yapılabilir.

(10) Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretiminden Devlet hakkı alınmaz. 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanun kapsamında yapı-ışlet-devret modeli ile verilen hammadde üretim izinleri için kullanılan miktar üzerinden grubu dikkate alınarak Genel Müdürlükçe belirlenen ocak başı satış fiyatı üzerinden Devlet hakkı alınır.

(11) Ereğli Kömür Havzasındaki kömürlerin Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğüne üretilmesi sonucu özel idare payı, Köylere Hizmet Götürme Birliği payı dışında Devlet hakkı ödenmez. Ancak, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü ile yapılan anlaşma sonucu üçüncü kişilerce üretilen kömür madeninden Devlet hakkı alınır.

(12) Yeraltı ve açık işletme yöntemi ile aynı anda çalışılan ocaklarda, ruhsat sahipleri Devlet hakkı ödemelerinde Kanunla belirlenen %50 indirim hakkından sadece yeraltı işletme yöntemi ile faaliyet gösterilen ocakta üretilen madenin ocak başı satış fiyatı için yararlanabilir.

(13) Devlet hakkına esas olacak ödemelerde Kanunda belirtilen teşviklerden sadece birinden yararlanılabilir.

(14) Ocak başında satışı yapılan maden ile üretim sahası dışına sevk edilen madenlerde sevkiyat tarihi itibarıyla Devlet hakkı tahakkuk eder. Üretim yapılmasına rağmen sevk edilmeyerek ruhsat sahasında stokta bekletilen veya ruhsat alanının küçük olması ya da topoğrafik yapı nedeniyle ruhsat alanı bitişğinde stoklanan madenler ile üretim yapılmayan işletme ruhsat sahaslarında işletme ruhsat taban bedeli kadar Devlet hakkı alınır. Ancak, stoktan sevkiyat yapıldığı zaman Devlet hakkı alınır.

(15) Birden fazla işletme iznine sahip ruhsatlarda bu madenin kompleks cevher olması halinde projede beyan edilen tüvenan kompleks üretim miktarı üzerinden Devlet hakkı alınır. Birden fazla işletme iznine sahip kompleks olmayan madenlerde ise işletme iznine konu olan her maden için ayrı ayrı Devlet hakkı alınır. İşletme izni bazında işletme ruhsat taban bedeli kadar Devlet hakkı alınır.

(16) Sahada yapılan üretim faaliyetleri sonucunda pasa olarak atılan ve/veya stoklanan madenlerin ileriki yıllarda satış imkânının olması ve/veya tekrar işlenerek satılması durumunda da, Devlet hakkı alınır. Bu malzemelerin kamu kurum ve kuruluşlarınca bedelsiz olarak kullanılması durumunda ise Devlet hakkı alınmaz.

(17) Ruhsat sahiplerinin Devlet hakkını ödeyerek kendilerine ait zenginleştirme tesislerine sevk ettikleri madenlerden konsantre/izabe sonucu atılan pasa/bakiye/atıkların tekrar değerlendirilmesi durumunda ödenmesi gereken Devlet hakkının %50'si alınmaz.

(18) Ruhsat sahibi tarafından beyan edilen ocak başı satış tutarının aynı pazar ortamındaki emsallerinden az olması durumunda süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkı, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

(19) Bakanlık, Devlet hakkının, Kanun hükümlerine uygun ve doğru bir şekilde hesap ve beyan edilmesine ilişkin tüm hususları, ruhsat sahasının büyüklüğü, maden grubu veya türü, işletme cirosu veya işletmenin kamuya ait olup olmaması hususlarını dikkate alarak, 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümleri çerçevesinde yeminli mali müşavirlerin tasdikine tabi tutabilir. Yeminli mali müşavirler yaptıkları tasdikini doğru olmaması halinde, tasdikini kapsamı ile sınırlı olmak üzere, kaybına uğratılan Devlet hakkından ve kesilecek cezalardan ruhsat sahibi ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar ve bu durum ilgili tahsil dairesine bildirilir.

(20) Birden fazla madenin hammadde olarak kullanıldığı tesislerde bu madde hükümlerinin uygulanmasında kullanılan her maden için ayrı ayrı Devlet hakkı alınır.

(21) Altın, gümüş ve platin gibi madenlerin ocak başı satış fiyatının tespitinde, tesis başı konsantre, dore-külçe, granül gibi ürünler baz alınır.

(22) Tuz gruplarında ocak başı satış fiyatının tespitinde, ürünün piyasa fiyatının oluştuğu birincil veya rafine birincil ürün baz alınır. Ancak kaynak tuzları ile ilgili Devlet hakkında, işletme ruhsat taban bedeli şartı aranmaz.

(23) Kömürlerde, kömürün kalorifik değeri, küktür oranı, uçucu maddeler, nem oranı, işletme yöntemi, üretilen bölge gibi unsurlar dikkate alınarak, hiçbir işleme tabi tutulmadan satış fiyatı, belirlenen kömürün fiyatı emsal fiyatından az olmamak şartıyla piyasadaki satış fiyatıdır. Bir tesiste işleme tabi tutulanlarda ise bu suretle oluşan ve üçüncü fıkra hükümlerine göre belirlenen fiyat, ocak başı satış fiyatıdır. Enerji hammaddesi olarak kullanılan turba, kömür, asfaltit, bitümlü şist gibi madenlerde emsallerinden az olmamak şartıyla tüvenan olarak piyasada oluşan fiyat dikkate alınarak ocak başı satış fiyatı belirlenir.

(24) Aynı tesisten tüvenan madene dayalı olarak aynı işlem sonucunda birden fazla ürün üretilmesi durumunda, üretilen ürünlerin tamamı dikkate alınarak Devlet hakkına esas toplam satış geliri hesaplanır.

(25) Bu madde kapsamında yapılacak hesaplamalarda, madenler ile ilgili hangi ürünlerin baz alınacağına ilişkin esaslar Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(26) Ocak başı satış fiyatı tespitine ilişkin eksikliklerin tamamlanmasına yönelik beyanlar, Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında değerlendirilir.

(27) Tesis muafiyeti verilen ruhsat sahaları için üretim yapılmaması durumunda işletme projesinde belirtilen yıllık üretim miktarının %10'u üzerinden Devlet hakkı alınır. Bu miktar işletme ruhsat taban bedelinden az olamaz.

(28) II. Grup (b) bendi madenlerden doğal taşın özellikleri ve bulunduğu bölgeye, taşın ticari ismi, kalitesine göre ocak başı satış fiyatı belirlenir.

(29) Bor tuzlarından konsantr/rafine/kalsine vb. işlemine tabi tutulduktan sonra satış fiyatının oluştuğu durumlarda ocak başı satış fiyatı, üçüncü fıkrada belirtilen giderler çıkarılarak oluşan fiyattır.

Üretilen hammaddenin kendi tesisinde kullanılması

MADDE 88 – (1) Ürettiği tüvenan madeni yarı mamul veya mamul hale getirmek üzere işlemek amacı ile yurt içinde kendine ait tesisinde işleyip ek katma değer sağlayanlardan, bu tesislerde üretimde değerlendirilen maden miktarı için Devlet hakkının %50'si alınmaz.

(2) Bu hüküm I. Grup madenler, II. Grup (a) ve (c) bendi madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol ve benzeri yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi teşvikten yararlandırılmaz.

Devlet hakkının tahsili ve dağıtılması

MADDE 89 – (1) Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının %25'i il özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, %25'i ruhsatın bulunduğu en yakın köyden başlamak kaydıyla köylerin yer aldığı bölge ile sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere faaliyet alanındaki payı oranında, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına, %50'si de Hazine hesabına yatırılır. Ruhsatın birden fazla il veya ilçe sınırları dâhilinde kalması durumunda fiili üretim yapılan alan dikkate alınır. Büyükşehirin bulunduğu illerdeki ruhsat sahalarına ait oluşan Devlet hakkının tamamı ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılır.

(2) Tahakkuk eden ve süresinde ödenmeyen Devlet hakkının, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere, aktarılacağı il özel idareleri ve Köylere Hizmet Götürme Birliğinin payı belirtilmek suretiyle ilgili tahsil dairelerine bilgi verilir ve bu Devlet hakkı 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı oranı uygulanarak tahsil edilir.

(3) Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkı, ilgisine Genel Müdürlükçe yapılacak tebliğ üzerine ilgilisi tarafından bir ay içerisinde ödenir. Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkına, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

Buluculuk hakkı ödenmesi

MADDE 90 – (1) Buluculuk hakkı olan ruhsatlarda yıllık ocak başı satış tutarının %1'i buluculuk hakkı olarak ruhsat sahibi tarafından Haziran ayı sonuna kadar buluculuk hakkı sahibi adına/hesabına yatırılır.

(2) Buluculuk hakkı, ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarca takip edilir.

Belediye payı ödenmesi

MADDE 91 – (1) Madenin tüvenan olarak üretildiği alanın belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde olması durumunda, üretilen madenin ocak başı satış tutarının %0,2'si belediye payı olarak ruhsat sahibi tarafından Haziran ayı sonuna kadar ilgili belediyeye ödenir. Ruhsatın birden fazla belediye sınırında kalması durumunda madencilik faaliyeti yapılan alan dikkate alınarak belediye payı alana göre oransal olarak belirlenerek ödenir.

(2) Belediye payı, ilgili belediye tarafından takip edilir.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

Beyan ve İdari Para Cezaları

Beyan usulü

MADDE 92 – (1) Ruhsat sahibi veya vekilinin Kanun hükümlerine göre verdiği belgeler ve yazılı beyanları aksi tespit edilmediği sürece doğru kabul edilir. Genel Müdürlük gerektiğinde verilen belgeleri veya beyanları yerinde tetkik ve kontrol edebilir.

(2) Belge ve beyanlardaki hata ve noksanlıklara ilişkin olarak Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

(3) Sahada faaliyetlerin projesine uygun sürdürülmemesi, faaliyetlerin verilen faaliyet raporları ile uyum içinde olmaması, imalat haritalarının tekniğine veya arza uygun olmaması, denetime mesnet teşkil eden belgelerin verilmemesi ya da istenilen analiz ücretinin ödenmemesi durumunda Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

(4) Kanuna göre;

a) Ruhsatın ait olduğu grup dışında, üretim hakkı olmayan diğer grup madenin üretilmesi ve/veya sevk edilmesi,

b) Arama ruhsat döneminde arama faaliyetleri yapılırken zorunlu olarak maden çıkarılması veya numune alınması dışında izinsiz üretim ve/veya satış yapılması,

c) Ruhsat sahibinin kamulaştırılan alanı kamulaştırma amacı dışında kullanması,

ç) Galeri atımı yöntemi ile patlatma yapılması,

d) Genel Müdürlükçe faaliyeti durdurulan sahalarda üretim faaliyetinde bulunulması,

e) Ruhsat sahasında yapılan üretim veya satışların beyan edilmemesi,

haksız yere hak iktisabı sayılır. Haksız yere hak iktisabına imkan veren bu hususlarla ilgili yapılmış beyanlar da gerçek dışı ve yanıltıcı beyanlar olarak kabul edilerek Kanunun 10 uncu maddesinin yedinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

(5) Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik elemanlar uyarılır. Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanların üç yıl içinde tekrarı halinde teknik elemanların, Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti, teknik elemanın bağlı bulunduğu mesleki teşekküle bildirilir.

(6) Daimi nezaretçinin atandığı ruhsat sahasındaki faaliyetleri düzenli bir şekilde denetleyerek tespit ve önerilerini daimi nezaretçi defterine kaydetmesi zorunludur. Aksi takdirde daimi nezaretçi uyarılır. İkinci kez aynı ruhsat ile ilgili olarak bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda daimi nezaretçi hakkında beşinci fıkra

hükümleri uygulanır. Daimi nezaretçi defterini, daimi nezaretçi ile ruhsat sahibi ve faaliyeti gerçekleştiren birlikte imzalar.

(7) Daimi nezaretçi defterinin ibraz edilmemesi veya Ek-4'te belirtilen şekilde düzenli tutulmaması halinde, Kanunun 10 uncu maddesinin altıncı fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

(8) Bu maddede belirtilen şekilde iktisap edilen haklar geri alınır.

İdari para cezaları

MADDE 93 – (1) Kanunun idari para cezası gerektiren hükümlerinden dolayı birden fazla idari yaptırım uygulanmasının gerekmesi halinde idari para cezaları ayrı ayrı uygulanır.

(2) İdari para cezaları ile ilgili bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Ruhsat taban bedeli, ruhsat bedeli

MADDE 94 – (1) Yürürlükteki ruhsatlar için her yıl ocak ayının sonuna kadar ruhsat bedelinin tamamının yatırılması zorunludur.

(2) İşletme ruhsat bedelinin %70'i genel bütçeye gelir kaydedilmek amacıyla ilgili muhasebe birimi hesabına aktarılacak üzere Bakanlığın belirlediği banka hesabına, %30'u ise çevre ile uyum planı çalışmalarını gerçekleştirmek üzere ruhsatı veren idarenin muhasebe birimi hesabına aktarılacak üzere Bakanlığın belirlediği bankada açılacak teminat hesabına yatırılır. Nemalandırmaya ilişkin hususlar, 8/12/2016 tarihli ve 29912 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği hükümleri çerçevesinde Bakanlıkça belirlenir.

(3) Ruhsat bedelinin süresinde yatırılmaması hâlinde Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası gereğince idari para cezası uygulanarak ruhsat bedelinin üç ay içinde tamamlanması istenir. Bu süre içinde ruhsat bedelinin yatırılmaması durumunda ruhsat iptal edilir. İşletme ruhsatlarında verilen sürede yatırılmayan ruhsat bedelinin %70'ine tekabül eden tutar, arama ruhsatlarında ise ruhsat bedelinin tamamı 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir. Kaynak tuzlarından ruhsat bedeli alınmaz. Faaliyet sonrası sahanın çevre ile uyumlu hâle getirilmesi ve ruhsatla ilgili tüm yükümlülüklerin yerine getirilmesini müteakip, çevre ile uyum bedeli iki ay içerisinde iade edilir.

(4) Arama ve işletme ruhsatlarında ruhsat taban bedeli ile Kanun gereğince uygulanan idari para cezaları her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılır. Ruhsat bedeli, taban bedelinin maden grubu ve alan büyüklüklerine göre belirlenen katsayılarla çarpılarak arama ruhsatlarında Kanunun ekli (1) sayılı tabloda, işletme ruhsatlarında ise ekli (2) sayılı tabloda gösterildiği şekilde hesaplanır. Kuruluşlar liraya tamamlanır. Bu fıkradaki bedeller her yıl Ocak ayının ilk haftası ilan edilir.

(5) Ruhsat taban bedeli ve ruhsat bedeli müracaat numarası, erişim numarası veya sicil numarası belirtilmek suretiyle ödenir. Ancak, yeni ruhsat müracaatlarında talep sahibinin adı/unvanı bilgileri yer alır.

(6) Süresinde ödenmeyen Devlet hakları ile iptal edilen ruhsatlarda ödenmeyen ruhsat bedelinin %70'ine tekabül eden tutar 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir.

(7) Ruhsat birleştirme, izin alanı değişikliği, ihale, küçük alanların ihalesi, devir, işletme ruhsatı ve süre uzatımı taleplerinden vazgeçilmesi halinde işletme ruhsat taban bedeli iade edilmez.

(8) Ruhsat birleştirme, izin alanı değişikliği, ihale, küçük alanların ihalesi, rödvans ve devir talepleri, Kanunun 16 ncı maddesinin onbirinci fıkrası gereğince yapılan talepler, işletme ruhsatı ve süre uzatımı taleplerinde işletme ruhsat taban bedelinin genel bütçeye yatırıldığına dair belge ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge ile müracaat edilir. Talep sonuçlanana kadar vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge yeniden istenmez.

ONALTINCI BÖLÜM

Sicil Kayıtları

Arama sicil kayıtları

MADDE 95 – (1) Arama ruhsatları ve sertifikaları, numaraları ile sicile işlenir. Bu sicil kayıtlarına:

- Erişim numarası,
- Ruhsat numarası,
- Ruhsat sahibinin adı, soyadı ve T.C. kimlik numarası,
- Tüzel kişiler için vergi numarası,
- Ruhsatın grubu,
- Ruhsatın yürürlük tarihi,
- Buluculuk hakları,
- Devir ve intikal bilgileri,
- Haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve ipotek bilgileri,
- Ruhsatla ilgili uygulanmış hak düşürücü madde cezaları,
- Ruhsatın kanunen sona erme durumları ve sebepleri,

işlenir.

(2) Ruhsatın aslı sicilde saklanır.

İşletme sicil kayıtları

MADDE 96 – (1) İşletme ruhsatları ile sertifikaları ve izinleri, işletme siciline işlenir.

(2) İşletme ruhsatları sicil kayıtlarına:

- Erişim numarası,
- Ruhsat numarası,
- Ruhsat sahibinin adı, soyadı ve T.C. kimlik numarası beyanı,
- Tüzel kişiler için vergi numarası,

- d) Ruhsatın grubu ve işletme izni,
  - e) Ruhsatın yürürlük tarihi,
  - f) Buluculuk hakları,
  - g) Ruhsatın sınır noktalarının koordinat değerleri,
  - ğ) Devir ve intikal bilgileri,
  - h) Haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve ipotek bilgileri,
  - ı) Ruhsata Kanun gereği uygulanan hak düşürücü cezalar ve maddeleri,
  - i) Ruhsat birleştirme veya sınır değiştirme işlemleri,
  - j) Ruhsatın kanunen sona ermesi durumları ve sebepleri,
  - k) Rödövens sözleşmesi,
- işlenir.

(3) Ruhsatın aslı sicilde saklanır.

(4) Ruhsatların sicil kayıtları teknik alt yapının hazırlanmasından sonra elektronik ortamda tutulur.

Sicilin incelenmesi

MADDE 97 – (1) Maden sicilini; ruhsat sahibi, ruhsat sahibinin vekili ve devir talebi söz konusu olduğunda devralacak kişi, ilgili memurun nezaretinde görebilir.

Rehin ile ilgili sicil kaydı

MADDE 98 – (1) Üretilerek stoklanmış maden cevherleri, arama ve işletme ruhsat sahibinin Genel Müdürlüğe yazılı müracaatı üzerine bildirdiği şahıslara kabzedilmeksizin rehnedilebilir. Rehnedilmeleri halinde rehin tarihi, süresi ve durumu maden siciline kaydedilir. Bu cevherler rehin süresi içerisinde rehin alan şahısların yazılı müracaatı olmadıkça satılamaz. Genel Müdürlük rehin işlemlerini ilgili vilayetlere bildirerek takibini ister.

Sicil kayıtlarındaki hataların düzeltilmesi

MADDE 99 – (1) Sicil kayıtlarında silinti, kazıntı, çizinti yapılmaz. Ancak 95 inci ve 96 ncı maddelerde yer alan bilgilerin sicil kaydına işlenmesi esnasında bir maddi hata yapıldığı takdirde sicil sorumlusu, Genel Müdürün ya da görevlendirdiği yetkili ile birlikte yapılan yanlışlığı üzeri okunabilecek şekilde çizerek, gerekli düzeltmeleri yapar. Yapılan düzeltme değişiklik defteri adı altında bir deftere tarih ve sıra numarasına göre işlenir. Bu kayıt sicil sorumlusu ve Genel Müdür ya da yetkilendirdiği personel tarafından imzalanır. Maddi hatalar dışındaki sicil kayıtlarında yapılması gereken değişiklikler Genel Müdürlük oluru ile yapılır.

Buluculuk hakkının kayıtlarının tutulması

MADDE 100 – (1) Buluculuk hakları ile ilgili kayıtlarda, buluculuk hakkına sahip gerçek veya tüzel kişi adı, pafta ve koordinatları, buluculuk tarihi, bulucusu olunan maden, görünür rezervi, buluculuk talep edildiği andaki erişim ve ruhsat numarası yer alır. Buluculuk hakkı bilgileri bilgisayar kayıtlarına işlenir.

(2) Ruhsat devirlerinde, devredilen alanda buluculuk hakkı olup olmadığı devralan kişiye bildirilir. Arama ruhsatları verilirken, sahalarda üzerinde buluculuk hakkı olması durumunda bu durum ruhsatlara işlenir.

Rödövens işlemleri

MADDE 101 – (1) Ruhsat sahipleri ile üçüncü kişiler arasında yapılacak olan rödövens sözleşmeleri Bakanlığın iznine tabidir.

(2) Maden işletme ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmı veya tamamı için üçüncü kişilerle yapmış oldukları rödövens sözleşmelerinin ve bu sözleşmelerde yapılan değişikliklerin, devir ve intikal işlemlerinde, bilgilendirme amacıyla Genel Müdürlüğe verilmesi ve maden siciline bilgi amaçlı şerh edilmesi zorunludur. Genel Müdürlük hiçbir şekilde rödövens sözleşmelerine taraf değildir.

(3) Bir ruhsat sahasında rödövens talebinin olması durumunda talep alanının madencilik faaliyeti yapılabilecek büyüklükte olup olmadığı ve işletme faaliyetlerinin birbirini olumsuz etkileyip etkilemediği göz önünde bulundurularak Genel Müdürlük tarafından değerlendirilir.

(4) Kamu kurum ve kuruluşları ve iştirakleri hariç yeraltı kömür sahalarında rödövens sözleşmesi yapılamaz. Kamu kurum ve kuruluşları ve iştiraklerinin yeraltı kömür işletmelerinde aynı alan içinde, kot/kat farklılığı olması, giriş çıkışları ve havalandırmalarının birbirinden bağımsız olması halinde birden fazla rödövens sözleşmesi yapılabilir.

(5) Rödövens sözleşmelerinde sözleşmenin bitiş tarihi, muhtemel süre uzatımları dahil gün/ay/yıl olarak belirtilir. Aynı alanda kot/kat farklılığı olsa dahi birden fazla rödövens sözleşmesi yapılamaz.

(6) Rödövensçi olarak faaliyet gösteren tüzel kişilerden ortaklık payı ve adres bilgileri istenir. Tüzel kişinin Kanunun 6 ncı maddesindeki maden haklarını kullanma ile ilgili şartları taşıması ve bu Yönetmelikte belirlenen mali yeterlilik şartlarını sağlaması zorunludur.

(7) Tarafların birlikte rödövens sözleşmesinin maden sicil kayıtlarından silinmesini talep etmeleri halinde bu kayıtlar maden sicilinden silinir. Tek taraflı silinme talepleri kabul edilmez. Süresi sona eren rödövens sözleşmeleri, maden sicilinden silinir.

(8) Maden ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişilerle yapmış oldukları rödövens sözleşmelerinde, bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak İş Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar rödövensçiye aittir. Ancak bu durum ruhsat sahibinin Kanundan doğan teknik, mali ve hukuki konulardaki sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(9) Rödövens usulü ile faaliyet gösteren tüzel kişiler de dahil olmak üzere, doğrudan/dolaylı ortaklık yapısı ve adres bilgilerinde yapılan değişiklikler bir ay içerisinde Genel Müdürlüğe bildirilir. Hisse payı %10'un üzerinde şirket olması durumunda da bu tüzel kişiliğin de hisse payları bildirilir. Aksi takdirde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

ONYEDİNCİ BÖLÜM

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün Arama Faaliyetleri

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün arama faaliyetleri

MADDE 102 – (1) MTA Genel Müdürlüğü, yürüttüğü projeye bağlı olarak arama yapacağı alanlardaki ruhsat bilgilerini Genel Müdürlükten talep edebilir. Genel Müdürlük, bu alanlardaki ruhsat bilgilerini Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne iletir.

(2) MTA Genel Müdürlüğü arama yapacağı alan içinde boş olan bölgelerin ruhsatını almak için bu Yönetmelikte belirtildiği şekilde arama ruhsatı müracaatında bulunur. Kanun hükümlerine göre arama ruhsatı olarak bulunduğu madenler için buluculuk hakkı talep edebilir.

(3) MTA Genel Müdürlüğü arama yapacağı alanlarda faaliyette bulunan ruhsat sahiplerine, yapacağı çalışmanın genel bilgilerini verir. İşletme izin sınırları dışındaki ruhsat alanlarında arama faaliyetlerinde bulunmak için ruhsat sahibinin izni gerekmez. İşletme izin sınırları içerisindeki arama faaliyetleri ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır. Yazılı olarak alınan bu iznin bir sureti Genel Müdürlüğe verilir.

(4) MTA Genel Müdürlüğü arama ruhsatı aldığı sahalarda bulunduğu madenler için buluculuk belgesi alır. Arama ruhsatı süresi sonunda buluculuk belgesi alınmaksızın Genel Müdürlüğe iade edilen ruhsatlar, Kanunun 30 uncu maddesi hükümlerine göre ihale edilir.

(5) MTA Genel Müdürlüğü, ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri, bir rapor halinde Genel Müdürlüğe ve talebi halinde ruhsat sahibine verebilir.

(6) Havza ve kuşak madencilikliğini geliştirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak için herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlarda, bir proje çerçevesinde MTA Genel Müdürlüğü'nün talep etmesi ve Bakanlık tarafından gerekli görüldüğü takdirde adı geçen Genel Müdürlük adına ruhsat verilir. İşletilebilecek maden varlığının belirlenmesi halinde, Kanunun 30 uncu maddesi hükümlerine göre Genel Müdürlük tarafından ihale edilir. Ayrıca, herhangi bir nedenle ruhsat müracaatlarına kapalı hale getirilmiş alanlarda, Bakanlık tarafından gerekli görüldüğü takdirde, adı geçen Genel Müdürlük adına ruhsat verilir. Bu alanlarda işletilebilecek maden varlığının belirlenmesi halinde, bu alanlar Bakanlar Kurulu kararı ile Kanunun 30 uncu maddesi hükümlerine göre Genel Müdürlük tarafından ihale edilir.

(7) MTA Genel Müdürlüğü, herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan, madencilik yapılabilecek bütün sahalarda, MTA Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü bir projeye bağlı olarak arama faaliyetlerinde bulunabilir. MTA Genel Müdürlüğü, başka birisi adına ruhsatlı sahalarda faaliyetlerini ruhsat sahibinin faaliyetlerini engellemeden yürütür.

(8) MTA Genel Müdürlüğü tarafından buluculuk hakkı kazanılan maden ruhsat sahaları, bedeli karşılığında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına Genel Müdürlük tarafından Bakan onayı ile devredilebilir. Devir aşamasında Maden Kanununun 17 nci maddesinde belirtilen süreler bu kararların uygulanması esnasında aranmaz. MTA Genel Müdürlüğü, Maden Kanununun 17 nci maddesinde belirtilen arama dönemi faaliyet raporları yerine ön, genel, detay arama ve fizibilite dönemleri için ayrı ayrı kaynak/rezerv raporu verir. MTA Genel Müdürlüğü tarafından buluculuk hakkı kazanılan maden ruhsat sahalalarının ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına devir edilmeyeceğinin MTA Genel Müdürlüğü tarafından Genel Müdürlüğe bildirilmesi halinde bu sahalarda Genel Müdürlük tarafından ihale edilir.

Ruhsat sahibinin davalara katılımı

MADDE 103 – (1) Bakanlık tarafından verilmiş ruhsatların iptali, ruhsat alanı içindeki madencilikle ilgili faaliyetlerin durdurulması ya da kısıtlanması, ruhsat alanının küçültülmesi gibi ruhsat alanındaki madencilik faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyecek üçüncü kişilerce Bakanlığa karşı açılan davaları, Genel Müdürlük ilgili ruhsat sahiplerine bildirir. Ruhsat sahipleri Bakanlık yanında davaya katılabilir. Bu durum davanın açıldığı mahkemeye yazılı olarak bildirilir.

İKİNCİ KISIM**Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Alınması Gereken İzinler,
Kısıtlamalar ve Kurul İşlemleri****BİRİNCİ BÖLÜM****Genel Hükümler****Genel ilkeler**

MADDE 104 – (1) Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları, maden ruhsat sahiplerinin izin taleplerini; Kanun, bu Yönetmelik ve ilgili kanunların hükümlerine göre sonuçlandırır.

(2) Madencilik faaliyeti yapılan alanların, izne tabi alan olmaları halinde, ilgili olduğu kanun hükümlerine göre gerekli izinlerin alınması zorunludur. Ancak, Genel Müdürlükçe işletme ruhsatı verildikten sonra, işletme ruhsat alanının diğer kanunlara göre izne tabi alan haline gelmesi durumunda ilgili kanunların öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesi suretiyle kazanılmış haklar korunarak faaliyetler sürdürülür. Diğer kanunlara göre izne tabi alanlar, Genel Müdürlüğü'nün görüşü alınarak belirlenir.

(3) Tarım toprağı, sit alanı, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları, mera alanları ve sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, muhafaza ormanları, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa göre korunması gerekli alanlar, 1 inci derece askeri yasak bölgeler, 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanlar, 1 inci derece sit alanları, 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunda belirtilen alanlar, korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları, tabiat anıtları, tabiat koruma alanları, tabiat parkları, kent ormanları, gen koruma alanları, tohum mescere alanları, endemik ve korunması gereken nadir eko sistem alanları, sulak alanlar, su havzaları, mesire alanları, tarihi yapılar, tarihi sit alanları, su ürünleri üreme ve istihsal alanları gibi izne tabi alanlarda izin alınmadan veya ÇED, gayrisihhi müessese izinlerinin sınıfı dışındaki izinler olmadan faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde

işletme faaliyetleri durdurulur. ÇED, gayrisihhi müessese izni ve mülkiyete ait izin alınmadan işletme faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde Kanunun 7 nci maddesinin yirmi birinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

(4) Maden arama faaliyetleri, Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir. İşletme faaliyetleri ise, Kanun ve bu Yönetmeliğe göre yürütülür.

(5) Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının madencilik faaliyetlerini etkileyen izne tabi alanlara ilişkin düzenlemelerinde, Bakanlığın görüşü alınır.

İzinler için müracaat

MADDE 105 – (1) İzin almak için ruhsat sahipleri tarafından gerekli belgelerle ilgili kamu kurum ve kuruluşuna müracaat edilir. ÇED işlemleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca ÇED sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddi yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

Maden arama izinleri

MADDE 106 – (1) Maden arama faaliyetleri için Kanun ve bu Yönetmelikte belirtilmiş izinlerin alınması zorunludur.

(2) Maden arama faaliyetleri için işyeri açma ve çalışma ruhsatı istenmez.

(3) Arama ruhsatı düzenlendikten sonra, ruhsat alanının Genel Müdürlük kayıtlarına işlenmiş alanlarda ilgili kurumdan izin alınarak arama faaliyetleri sürdürülür. İzin alınmadan arama faaliyetinde bulunulduğunun tespit edilmesi halinde, faaliyetler durdurulur.

(4) Analiz, teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırması amaçlı numune alma işlemleri, arama faaliyetleri kapsamındadır.

Yeraltı madencilik faaliyetleri

MADDE 107 – (1) Madencilik faaliyetinin yeraltı işletme yöntemi ile yapılması halinde; yeraltı madencilik faaliyetlerine bağlı yerüstü tesisleri ile galeri ağızı, kuyu, nefeslik gibi yeraltı yapılarının isabet ettiği alan için gerekli izinlerin alınması zorunludur. Uygulanan yöntem, teknoloji ve derinliğe bağlı olarak projesi Genel Müdürlükçe uygun bulunan yeraltı madencilik faaliyetlerinin tekabül ettiği yüzey alanı için herhangi bir izin alınmaz. Projesinde belirtilen şartlara uyulmadığının ve yüzeyde tasman oluşumunun tespit edilmesi halinde, Kanunun 29 uncu maddesi kapsamında işlem tesis edilerek, tasman oluşum alanındaki üretim faaliyetleri durdurulur. Ancak özel mülkiyete tabi alanlarda mülk sahibinin izni olmadan, özel mülke zarar verildiğinin tespiti halinde ise Kanunun 7 nci maddesinin yirmi birinci fıkrası gereğince işlem yapılır.

Özel alanlardaki değişiklikler

MADDE 108 – (1) İlgili kurumlar tarafından özel alan olarak Genel Müdürlüğe bildirilen alanlarda değişiklik yapılması halinde bu değişiklik ilgili kurum tarafından Genel Müdürlüğe bildirilmek zorundadır. Aksi takdirde doğabilecek hukuki sorumluluk ilgili kuruma aittir.

Kazanılmış haklar

MADDE 109 – (1) Madencilik faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı tesisler için verilmiş olan izinler, müktesep hak olarak ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir. Alınan izinler, ruhsatın temdit edilmesi halinde uzatılır. İşletme ruhsatı sınırları dahilinde işletme izni genişletilen diğer alanlar için de diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından izin verilir.

(2) Madencilik faaliyetlerinin yapılması ve ruhsatlandırma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak yeni verilecek ruhsat alanlarına maden işletme yöntemi, faaliyetin yapıldığı bölge, madenin cinsi, yapılacak yatırımın çevresel etkileri, şehirleşme gibi hususlar dikkate alınarak, temdit talepleri dahil ruhsat verilen alanlarda Bakanlık tarafından kısıtlama getirilirken kazanılmış haklar korunur.

(3) İşletme ruhsat sahalarında, madencilik faaliyeti yapılan alanların, Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen alanlarla çakışması durumunda, işletme ruhsatının yürürlük tarihi ile izne tabi bu alanların Genel Müdürlüğe bildirildiği tarih esas alınarak değerlendirme yapılır.

(4) İşletme ruhsatı yürürlük tarihinin, Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen izne tabi alanın Genel Müdürlüğe bildirildiği tarihten önce olması durumunda, ilgili kanunların öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesi suretiyle kazanılmış haklar korunarak faaliyetler sürdürülür. Aksi halde üretim faaliyetleri durdurulur.

(5) İşletme ruhsatı yürürlük tarihinin, Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen izne tabi alanın Genel Müdürlüğe bildirildiği tarihten sonra olması durumunda, ilgili kurumdan izin alınması zorunludur. İlgili kurumdan izin alınmadan üretim yapılması halinde, faaliyet durdurulur.

(6) İçme ve kullanma suyu havzalarında yapılan madencilik faaliyetlerine ilişkin işlem tesis edilirken Kanunun 7 nci maddesinin sekizinci fıkrası gereğince kazanılmış haklar korunur.

(7) Genel Müdürlükçe işletme ruhsatı verildikten sonra, işletme ruhsat alanının diğer kanunlara göre izne tabi alan haline gelmesi durumunda ilgili kanunların öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesi suretiyle kazanılmış haklar korunarak madencilik faaliyetleri sürdürülür.

Alınması zorunlu izinler

MADDE 110 – (1) Ruhsat sahibince, işletme ruhsatı yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde Kanunun 7 nci maddesine göre alınması gerekli olan ÇED kararı, mülkiyet izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlar ile ilgili izinlerin alınarak Genel Müdürlüğe verilmesini müteakip işletme izni düzenlenir. Süresi içinde yükümlülükleri yerine getirilmeyen ruhsatlar için Kanunun 24 üncü maddesinin on birinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir. İşletme ruhsat süresi sonuna kadar bu fıkra belirtilen izinlerden dolayı işletme izninin alınmaması hâlinde ruhsat süresi uzatılmaz ve ruhsat iptal edilir.

(2) Ereğli Kömür Havzasındaki Taşkömürü ve Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda sayılan bor

tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yer alan izin alınması ve faaliyete başlanması ile ilgili süreler uygulanmaz ve faaliyette bulunulmayan süreler için fazladan Devlet hakkı alınmaz. Ancak, Ereğli Kömür Havzasındaki Taşkömürü sahalarına grubundaki diğer madenler için işletme izni verilmiş olması ve bu madene yönelik faaliyet gösterilirken Kanunun 7 nci maddesine aykırı faaliyet yapılması halinde aykırı faaliyetin yapıldığı alandaki faaliyetler durdurulur.

Faaliyetlerin denetimi

MADDE 111 – (1) Genel Müdürlükçe yapılan incelemelerde, faaliyet alanında ÇED ile ilgili karar, işyeri açma ve çalışma ruhsatı, mülkiyet izni olmadan veya Kanunun 7 nci maddesinin on üçüncü fıkrasına aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde Kanunun 7 nci maddesinin yirmi birinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

(2) Kanunun 7 nci maddesi ve diğer kamu kurum ve kuruluşların mevzuatı gereğince izin verilmiş alanlardaki madencilik faaliyetlerini diğer kamu kurum ve kuruluşları kendi mevzuatı kapsamında denetleyebilir. Yapılan denetimlerde maden ruhsat alanlarında ilgili kanun esaslarına uygun çalışılmadığının tespiti halinde, diğer kamu kurum ve kuruluşu tarafından yapılacak işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri, gerekli önlemler alınıncaya kadar bu alandaki madencilik faaliyetleri durdurulur.

(3) Birinci fıkrada yer alan hususlar dışında Kanunun 7 nci maddesine aykırı faaliyette bulunulduğunun Genel Müdürlükçe tespit edilmesi halinde ruhsat sahasındaki faaliyetler, bu aykırılık giderilinceye kadar durdurulur.

I. ve II. Grup (a) bendi madenler ile ilgili düzenlemeler

MADDE 112 – (1) Madencilik faaliyetlerinin yapılması ve ruhsatlandırma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak yeni verilecek ruhsat alanlarına maden işletme yöntemi, faaliyetin yapıldığı bölge, madenin cinsi, yapılacak yatırımın çevresel etkileri, şehirleşme gibi hususlar dikkate alınarak, temdit talepleri dahil ruhsat verilen alanlarda kazanılmış haklar korunmak kaydıyla, ilgili kurumların görüşleri alınarak Bakanlık tarafından kısıtlama getirilebilir. İlk müracaat veya ihale yolu ile yapılacak ruhsatlandırmalarda müracaatın yapılacağı alanlar diğer kanunlar ile getirilen kısıtlamalar göz önüne alınarak Bakanlıkça ruhsat müracaatına kapatılabilir. Kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ihale yoluyla aramalara açılır.

(2) Bir alanın, I. ve II. Grup (a) bendi madenlerle ilgili olarak il genelinde madencilik faaliyetleri için müracaatlara kapalı alan haline getirilebilmesi için;

a) Valilik tarafından il bazında çalışma yapılması için Ek-3'te yer alan hususlarda Genel Müdürlüğe talepte bulunulması veya Genel Müdürlükçe işlemlerin başlatılmasına karar verilmesi gerekir.

b) Talep yazısında, mevcut yerleşim alanları, yerleşime uygun olan/olmayan alanlar, uydu kent alanları, park, bahçe, rekreasyon alanları, turizm, korunması gereken kültür ve tabiat varlıkları, milli parklar ve su havzası gibi benzeri alanlar, mevcut ağaçlandırma alanları, katı atık depolama alanları, otoyollar, karayolu, I (b), II. Grup (a) bendi madenler ile ilgili kısa, orta ve uzun vadeli ihtiyacı gösteren arz/talep öngörüsünü belirten rapor, özel ve kamuya ait her türlü tesis, organize sanayi bölgesi alanları, diğer hususları içeren bilimsel ve teknik çalışma ile müracaatta bulunulur. Bu maddede belirtilen kurumlardan kurulacak komisyonda yer alacak yetkililerin isimleri ile komisyonun sekretaryası ve koordinasyondan yetkili bir isim ve kurum da bildirilir. Bu alanlar ile ilgili verilecek bilgilere ilişkin koordinatlar, 1/25000 ölçekli harita üzerinde 6 derecelik dilime esas olarak verilir.

c) Genel Müdürlükçe gerek görüldüğü takdirde talepteki eksiklikler valilikten istenilir.

ç) Bilgilerin tamamlanmasını müteakip Genel Müdürlük tarafından belirlenen yetkililer ile valilikçe belirlenen isimler ve gerektiğinde üniversiteler, araştırma kuruluşları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirme ile oluşan bir komisyon, valilikte kurulur. Görevlendirilen komisyonun başkanlığını Genel Müdürlük tarafından görevlendirilen yetkili, mahallindeki yapılacak sekretarya ve koordinasyonu ise valiliğin görevlendirdiği yetkili kurum yapar. Komisyon nazarı ve mahallindeki çalışmalarını en geç altı ay içinde tamamlar. Zaruri durumlar nedeniyle bu süre içinde çalışmaların tamamlanmaması halinde üç ay daha ek süre verilir.

d) Komisyonca; büyükşehir olan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, diğer illerde il özel idaresi, defterdarlık, çevre ve şehircilik, kültür ve turizm, gıda, tarım ve hayvancılık, bilim, sanayi ve teknoloji il müdürlükleri, belediye, Orman, Devlet Su İşleri ve Karayolları Bölge Müdürlükleri yetkilileri ile valiliğin bildirdiği diğer yetkililer yer alır.

e) Dayanak ve içeriği ile birlikte komisyon tarafından hazırlanan ve valilikçe uygun bulunan alanlar Genel Müdürlüğe bildirilir. Genel Müdürlükçe rapor ile ilgili tespit edilen eksiklikler komisyona tamamlattırılır.

f) İlk müracaatlarda I. ve II. Grup (a) bendi madenlere kapalı hale getirilen alanları içeren il raporu Bakan Oluruna sunulur. Bakanlıkça onaylanan alanlar kapalı alan haline getirilir.

g) Kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ihale yoluyla aramalara açılır.

ğ) İl raporunda yapılacak revize işlemlerinde de aynı süreçte işlem tesis edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Arazi İzinleri

Devlet ormanları ve muhafaza ormanlarında madencilik faaliyetleri

MADDE 113 – (1) Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve alt yapı tesislerine, fon bedelleri hariç, bedeli alınarak Orman ve Su İşleri Bakanlığınca izin verilir. Ancak, temditler dahil ruhsat süresince müktesep haklar korunmak kaydı ile Devlet ormanları sınırları içindeki tohum mescereleri, gen koruma alanları, muhafaza ormanları, orman içi dinlenme yerleri, endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda maden aranması ve işletilmesi, Orman ve Su İşleri Bakanlığının muvafakatine bağlıdır.

(2) İşletme izni düzenlenen ruhsat sahalarında, orman sayılan alanlarda orman mevzuatı kapsamında gerekli izinler alınmadan faaliyette bulunulduğunun Genel Müdürlük tarafından tespit edilmesi durumunda Kanunun 7 nci maddesinin yirmi birinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir. Bu durum Orman Genel Müdürlüğüne bildirilir.

(3) Maden ruhsat sahalarına isabet eden özel ağaçlandırma taleplerinde Bakanlığın görüşü alınır.

Mera alanlarında madencilik faaliyetleri

MADDE 114 – (1) Maden arama ruhsat sahibi, mera, yaylak ve kışlakların bulunduğu alanlarda; sondaj, yarma, galeri gibi fiziki müdahale gerektiren maden arama faaliyetleri yapılmadan önce gerekli belgelerle il gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğüne bir dilekçe ile başvurur. Başvuru tarihinden itibaren otuz gün içinde il gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğü tarafından yapılan değerlendirme sonucu uyulması gereken esaslar belirlenerek mera tahsis amacı değiştirilmeden izin verilir. Bu faaliyetler sonrası maden arama ruhsat sahibi, faaliyette bulunduğu bölgeleri düzenleyerek en geç altı ay içinde çevre ile uyumlu hale getirir. Maden arama ruhsat sahibi faaliyetlerini, verdiği bilgi doğrultusunda yapmak zorundadır.

(2) Bakanlığın, il gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğüne mera tahsis amacının değiştirilmesi talebinde bulunabilmesi için maden ruhsat sahibinin Bakanlığa müracaatı gereklidir. Bakanlık söz konusu müracaatı, müracaat tarihinden itibaren en geç bir ay içinde sonuçlandırır.

(3) Arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen madenlerin üretim ve üretime yönelik tüm faaliyetlerin yapılacağı alanların tahsis amacı; Bakanlığın, il gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğüne yapacağı bildirimte müteakip, il mera komisyonunun ve Defterdarlığın uygun görüşü üzerine, valilikçe değiştirilebilir ve söz konusu yerlerin Hazine veya ait olduğu vakıf adına tescili yapılır.

(4) Arama ruhsatı döneminde kaynağı belirlemeye yönelik yapılacak olan yüzeyden (mostradan) numune alımı için izin gerekmez.

(5) İşletme ruhsatı döneminde işletme faaliyetleri için mera tahsis değişikliği yapılır. İşletme izin alanı dışında yapılacak arama faaliyetleri ile ilgili olarak arama ruhsatı dönemindeki işlemler geçerlidir.

(6) Mera tahsis değişikliği yapılan alanlarda, Kanunun 7 nci maddesinin onüçüncü fıkrasında belirtilen hükümlere ve bu Yönetmelikte belirtilen alanlarla ilgili kısıtlamalara uyulması kaydıyla, madencilik faaliyetleri için her türlü üretim ve geçici tesis yapılmasına izin verilir.

(7) İşletme ruhsatının, yürürlük tarihinden sonra mera alanı içine alınması halinde, ÇED kararı dahil gerekli izinlerin alınarak işletme izni düzenlenen ruhsat sahalarında, mevcut izinler çerçevesinde işletme faaliyetleri sürdürülür.

(8) Mera alanlarında mera tahsis değişikliği yapılmasını müteakip, Genel Müdürlükçe arama dönemi üretim izni veya işletme izni düzenlenen ruhsat sahalarında, faaliyetlerin mera tahsis değişikliği yapılan alan dahilinde yürütülmesi zorunludur.

(9) İşletme izni düzenlenen ruhsat sahalarında, ruhsat sahibince mera tahsis değişikliği yapılmadan faaliyette bulunulduğunun tespit edilmesi halinde Kanunun 7 nci maddesinin yirmi birinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir. Genel Müdürlükçe müktesep haklar korunarak faaliyet durdurulur. Genel Müdürlükçe verilen durdurma kararı yükümlülükler yerine getirilmedikçe kaldırılmaz.

(10) İşletme izni talep edildiğinde tapu kayıtlarında mera tescili yapılmamış alanlarda, mevcut tapu kayıtlarına göre işlem yapılır.

Tarım arazilerinde madencilik faaliyetleri

MADDE 115 – (1) Tarım arazilerinde madencilik faaliyetleri yapılabilmesi için 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 13 üncü maddesi gereğince Bakanlıkça kamu yararı kararı alınması gereklidir. Bu bağlamda ruhsat sahibinin kamu yararı kararı alınması için Bakanlığa bir dilekçe ve Bakanlıkça istenmesi uygun görülen evrak ile birlikte müracaatta bulunması gerekir.

(2) Bakanlık yapılan müracaatı öncelikle evrak üzerinde inceler, eksik veya yanlış evrak varsa müracaat sahibine bildirir. Belgeler tamamlanmaya kadar talep değerlendirmeye alınmaz. Evrakın tam olması halinde, Bakanlıkça oluşturulan bir heyet tarafından arazi üzerinde gerekli incelemeler yapılarak, talep edilen araziye ilişkin Bakanlıkça kamu yararı kararı alınıp alınmamasına ilişkin olarak bir rapor tanzim edilir. Bakanlık, evrak yönünden yaptığı inceleme sonucunda değerlendirmeye aldığı kamu yararı kararı alınması taleplerini değerlendirmeye aldığı tarihten itibaren en geç iki ay içinde sonuçlandırır.

(3) Maden arama ruhsatı sahibi, işletme ruhsatı almak üzere Bakanlığa yaptığı başvuru sırasında bir dilekçe ile Bakanlıktan işletme ruhsatı için incelemede bulunacak Bakanlık heyetinin araziyi işletme ruhsatı dışında kamu yararı kararı alınması açısından da incelemesini talep edebilir. Bu durumda işletme ruhsatı için incelemede bulunacak Bakanlık heyeti araziyi işletme ruhsatı dışında kamu yararı kararı alınması açısından da inceleyerek gerekli raporları tanzim eder.

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde madencilik faaliyetleri

MADDE 116 – (1) Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için kira ve ecrimisil alınmaz. Bu alanlar madencilik faaliyetleri yapıldığı sürece madencilik faaliyetleri için ayrılmış sayılır.

(2) Madencilik faaliyeti gösterilen alanın, Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer olması halinde, arazi mülkiyeti kapsamında izin istenmez. Ancak, bu alan için mülkiyet durumunu gösteren belge istenir.

(3) Maden ruhsatı veya üretim izni verilen Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların madencilik faaliyetleri dışında kiraya verilmesi ya da satışı için; I. Grup (a) bendi maden ruhsat alanlarına yönelik taleplerde il özel idarelerinden, büyükşehir olan illerde valiliklerden, diğer grup maden ruhsat alanlarına yönelik taleplerde ise Genel Müdürlükten görüş alınır.

(4) Özel ağaçlandırma amaçlı olarak kiraya verilen Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler hakkında, kira sözleşmesinden sonra ruhsat verilmesi ve madencilik faaliyetinin

yürütülmesi halinde, idarenin uygun görüşü alınır, kiracının masrafları ile ağaç bedelleri ruhsat sahibi tarafından ödenir.

(5) Maden ruhsatı veya üretim izni verilen, izinsiz madencilik faaliyetinde bulunduğu tespit edilen, çevreyle uyumlaşması uygun görülen veya bu amaçla ihale edilen alanlara ilişkin bilgi ve belgeler taşınmazın bulunduğu yer İl Defterdarlığına bildirilir.

Kamu hizmeti veya umurun yararına ayrılmış yerler ile özel şahıs arazilerinde madencilik faaliyetleri

MADDE 117 – (1) Kamu hizmeti veya umurun yararına ayrılmış okul, hastane, kütüphane, karayolu, demiryolu gibi yer ve tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetleri için Genel Müdürlükten izin alınması zorunludur. Binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziler ile bu arazilere 20 metre mesafe dahilinde faaliyette bulunmak için mülk sahibinin yazılı muvafakatının alınması zorunludur. Yatay olarak alınan bu mesafeler gerek duyulması halinde Genel Müdürlük tarafından madencilik faaliyetlerinin boyutu, işletme yöntemi, emniyet tedbirleri ve arazinin topografik ve jeolojik yapısı dikkate alınarak her faaliyet için ayrı olarak da belirlenebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Duyarlı Yörelere Madencilik Faaliyetleri

İmarlı veya imarı bulunmayan alanlarda madencilik faaliyetleri

MADDE 118 – (1) İmar alanları içinde kalan madencilik faaliyetleri, ilgili yerel merciden izin alınarak yapılır. Ruhsat alındıktan sonra imar alanları içine alınan maden sahalarına bu hüküm uygulanmaz. Bu yönde değerlendirme yapılırken imar planının kesinleşme tarihi ve maden ruhsatının hak sağlandığı ilk müracaat tarihi göz önünde bulundurulur. İmar planlarında orman arazisi olarak görülen ve orman idaresinden izin alınarak madencilik faaliyeti sürdürülen alanlar için imar planı istenmez.

(2) İmar planı bulunmayan alanlarda yapılan veya yapılacak olan madencilik faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler ve bunların müştemilatı için imar planı yapılmaz. İşletme ruhsatları ve ruhsat sahası bitişindeki geçici tesisler, Genel Müdürlük tarafından Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir ve çevre düzeni planları veri tabanına işlenir. İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müştemilatı, inşaat ve yapı kullanma iznine tabi değildir. Ancak, yapıların fen ve sağlık kurallarına uygun olması, ruhsat sahibi tarafından büyükşehir olan illerde valiliğe, diğer illerde il özel idaresine bildirilmesi zorunludur.

(3) İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müştemilatı niteliğindeki yapıların, ruhsat sahibi tarafından madencilik faaliyetinin sonlandırılmasını müteakip bir yıl içinde kaldırılması zorunludur. Bunlardan ÇED olumlu kararı alınmış olanların, ÇED raporunda belirtildiği şekli ile her iki alanda da yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant, konveyör, havai hat ve kuyu tesislerinin ilgili idarenin onayı ve talebi doğrultusunda bedelsiz olarak kalmasına izin verilebilir. Diğerlerinin ise süresinde yerinden kaldırılması veya çevre ile uyumlu hale getirilmesi zorunludur. Ruhsat sahibinin bu yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, çevre ve insan sağlığı bakımından sorumlulukları devam eder. Ruhsat sahibi tarafından yapılması gereken işlemler valilik veya ilgili idare tarafından yerine getirilerek yapılan masraflar 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında madencilik faaliyetleri

MADDE 119 – (1) Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında, ÇED raporunda yaban hayatına olumsuz etkisinin giderileceği yönünde bilimsel rapor bulunan maden arama ve işletme faaliyetleri ile alt yapı tesislerine ilgili kurum tarafından izin verilir. Alınan izinler, temditler dahil ruhsat hukuku sonuna kadar devam eder. Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında, projesinde belirtilen şartların dışında bir faaliyetin tespit edilmesi durumunda, ruhsata dayalı faaliyetler durdurulur.

İçme ve kullanma suyu havzalarında madencilik faaliyetleri

MADDE 120 – (1) Kazanılmış haklar korunmak kaydıyla içme ve kullanma suyu rezervuarının maksimum su seviyesinden itibaren 1000-2000 metre mesafe genişliğindeki şeritte galeri usulü patlatma yapılmaması, alıcı ortama arıtılmadan doğrudan su deşarj edilmemesi şartıyla çevre ve insan sağlığına zarar vermeyeceği bilimsel ve teknik olarak belirlenen maden arama ve işletme faaliyetleri ile altyapı tesislerine izin verilir.

(2) İçme ve kullanma suyu rezervuarının maksimum su seviyesinden itibaren 2000 metreden sonraki koruma alanı içinde ÇED raporuna göre yapılması uygun bulunan maden istihracı ve her türlü tesis yapılabilir.

(3) İçme ve kullanma suyu koruma havzalarında yapılan madencilik faaliyetlerinde, bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülükler uyulmaması ve gerekli iznin alınmaması halinde, gerekli tedbir ve izin alınmaya kadar sahadaki üretim faaliyetleri durdurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yatırımlar ile Çakışan Sahalar ve Kurul İşlemleri

Yatırımlar ile çakışan sahalarda kurul işlemleri

MADDE 121 – (1) Madencilik faaliyetleri ile Devlet ve il yolları, otoyollar, demir yolları, havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol, doğalgaz, jeotermal boru hatları, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan veya gerçek/tüzel kişilere ait diğer yatırımların birbirlerini engellemesi, maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, Kurul tarafından verilir.

(2) Madencilik faaliyetleri ile birinci fıkrada sayılan yatırımların aynı alana isabet etmesi halinde yatırımcı veya maden ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Yatırımcı, yatırım için başka alternatif alan olmadığına dair bilimsel ve teknik bilgi ve belgeleri Genel Müdürlüğe vermek zorundadır.

(3) Genel Müdürlüğün mahallinde yaptığı/yaptırdığı inceleme üzerine yapılan değerlendirmeler sonucunda, kamu yararı niteliği taşıyan yatırımlar ile madencilik faaliyetlerinin birbirini engellediği, yatırımın gerçekleştirilmesi halinde maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale geleceği, planlanan yatırımın, ruhsatın işletme izni veya görünür rezerv alanı ya da ruhsata dayalı olarak üretim yapılan tesis alanı ile çakıştığının tespit edilmesi durumlarında heyet

tespitlerine ilişkin yapılacak işlemler ile ilgili Genel Müdürlük kararı taraflara gönderilir. İlgili taraflardan bu aşamadaki bilgi, belge ve görüşlerinin bir ay içinde bildirilmesi istenilir. Bu sürede tarafların anlaşmaya vardıklarını bildirmeleri durumunda işlemler sonlandırılır. Bu sürede, tarafların görüş bildirmemeleri veya anlaşmaya varamamaları halinde işlemler resen yürütülür. Bu aşamadan sonra Genel Müdürlükçe konunun Kurula götürülmesine karar verilir. Kurulun kararına mesnet teşkil etmek üzere Genel Müdürlükçe bir rapor hazırlanır veya hazırlattırılır.

(4) Bu raporda;

a) Ruhsat sahasında ve yatırım ile çakışan alandaki madencilik faaliyeti ile ilgili olarak;

- 1) Niteliği ve konusu,
- 2) Hukuki durumu, konumu ve koordinatları,
- 3) Madenin cinsi, rezervi ve tenörü/kalitesi,
- 4) Çalışan/çalışacak personel sayısı ve istihdama katkısı,
- 5) Maden ruhsat sahibinin/rödövanşının yatırım gideri,
- 6) Maden ruhsatının yatırım süresi ve projesi,
- 7) Maden işletme proje bilgileri ve ruhsat süresi,
- 8) Devlet hakları ve sağlanacak katma değere ilişkin değerlendirmeler,
- 9) Üretilen madenin pazar durumu,
- 10) Yıllar itibarıyla üretim ve varsa tesise ait bilgiler,
- 11) Maden ruhsat sahasının yatırım bedeli ve gerçekleştirme süresi ve aşamaları,
- 12) Madenin makul bir sürede üretilebilme imkanının olup olmadığı, madencilik faaliyeti ile diğer yatırım faaliyetinin farklı zamanlarda yapılıp yapılamayacağına ilişkin tespitler,
- 13) Maden için başka alternatif alan olup olmadığına dair bilimsel ve teknik bilgi ve belgeler,
- 14) Ara ve uç ürüne yönelik madencilik dayalı sanayi tesislerinin hammadde ihtiyacını karşılayan ruhsatlı sahalar, tesisin hammadde ihtiyacını karşılayacak şekilde alternatif ruhsatlı sahaların bulunup bulunmadığı,

15) Diğer hususlar.

b) Yatırım ile ilgili olarak;

- 1) Niteliği ve konusu,
- 2) Hukuki durumu, konumu ve koordinatları,
- 3) Yatırım sonucu elde edilecek ürüne ilişkin bilgi,
- 4) Çalışacak personel sayısı ve istihdama katkısı,
- 5) Yatırım gideri,
- 6) Yatırımın süresi ve projesi,
- 7) Yatırımın proje bilgileri ve proje süresi,
- 8) Sağlanacak katma değere ilişkin değerlendirmeler,
- 9) Yatırım sonucu elde edilecek ürünün pazar durumu,
- 10) Yıllar itibarıyla üretim ve varsa veya yapılması planlanan tesise ait bilgiler,
- 11) Yatırım bedeli ve gerçekleştirme süresi ve aşamaları,
- 12) Yatırımın makul bir sürede yapılabilme imkanının olup olmadığı, yatırım ile madencilik faaliyetinin farklı zamanlarda yapılıp yapılamayacağına ilişkin tespitler,
- 13) Yatırım için başka alternatif alan olmadığına dair bilimsel ve teknik bilgi ve belgeler,
- 14) Yatırımın yapıldığı bölgede sağlayacağı diğer katkılar,
- 15) Yatırım sahibinin banka hesap numarası,
- 16) Diğer hususlar

yer alır.

(5) Bu rapor Genel Müdürlük tarafından Kurul üyesi bakanlara gönderilir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı veya ilgili taraf bakanlardan herhangi birinin daveti üzerine Kurul toplanır ve kararlarını üye tamsayısının salt çoğunluğuyla alır. Kurul çalışmaları ile ilgili sekretarya hizmetlerini Genel Müdürlük yürütür. Kurul tarafından gerekli görülmesi halinde bedeli karşılığında rapor hazırlanabilir. Hazırlanan rapor, danışmanlık ücretleri, yolluk, gündelik gibi tüm harcamalar yatırımcı veya ruhsat sahibi tarafından karşılanır. Kurul tarafından alınan karar, kamu yararı kararı yerine geçer. Ayrıca, Kurul veya Genel Müdürlük kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden ruhsat sahibinin/rödövanşının/faaliyeti gerçekleştirilen veya yatırım sahibinin yatırım gideri, lehine karar verilen tarafça tazmin edilir. Kurul veya Genel Müdürlük kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden ruhsatına ait yatırıma ilişkin değer tespiti aşağıdaki usul ve esaslara göre, bunun dışında yatırımın özelliğine göre ortaya çıkan durumlara ilişkin usul ve esaslar ise Genel Müdürlükçe belirlenir.

a) Faaliyeti kısıtlanan ruhsat sahasında ve/veya buna bağlı tesis ve alt yapı tesis yatırımına ait gider kalemleri, ilk heyet tarafından çakışmanın tespit edildiği tarih baz alınarak belirlenir.

b) Yatırım gideri, fatura veya dekonta göre, fatura veya dekontun ibraz edilememesi durumunda ise fiili tespite göre belirlenir.

c) Yatırım gideri hesaplamalarına, katma değer vergisi dahil edilmez.

ç) Devir edilen ruhsatlarda devir öncesi yatırım gideri de dahil olmak üzere tüm yatırım gideri yeni ruhsat sahibine ödenir. Taraflar arasındaki devir tutarı yatırım giderine dahil edilmez.

d) Madencilik faaliyetleri ile ilgili yatırım gideri, ruhsat hukuku ile başlar.

e) Kısıtlaması yapılan alan dahilindeki ruhsata dayalı olarak, ruhsat sahasında ve/veya dışında kurulmuş ruhsat sahibine/rödövanşınaya/faaliyeti gerçekleştirene ait geçici tesisler ile ilgili yatırım gideri, söz konusu geçici tesislerin sadece bu ruhsat sahasından üretilen maden ile beslenmek üzere kurulmuş olması kaydıyla ödenir.

f) Amortisman tabi olma süresi dolmuş makine, araç-gereç, teçhizat ve tesislerin değerinin hesaplanmasında MKE Hurda İşletmesi Müdürlüğü tarafından belirlenen hurda birim fiyatları üzerinden hesaplama yapılır. Amortisman tabi olma süresi bitmemiş makine, araç-gereç, teçhizat ve tesislerin değerinin hesaplanmasında ise amortisman tabi değeri düşülerek yatırım gideri hesaplanır. Yatırım gideri ödenecek taşınmazların bedelleri hesaplanırken enkaz/hurda kaldırma bedelleri de yatırım giderine dahil edilir.

g) Faaliyetin sonlandırılmasına karar verilen sahadaki tesislerin talep edilmesi halinde başka bir alana taşınması, bu süreçte yapılacak her türlü altyapı, montaj-demontaj ve nakilden dolayı kullanılmayan ekipmanların, çalışır hale getirilmesine ait giderler yatırım giderine dahil edilir.

ğ) Üretim faaliyetine başlanmamış ruhsatlarda, ruhsat hukuku için ödenen harç/genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına yatan ruhsat bedeli ve proje bedelleri, irtifa, kamulaştırma (Hazine adına) bedeli, kamuya ödenen izin bedelleri ruhsat sahibine ödenir. Ancak ruhsat sahasında madencilik faaliyeti yapılabilecek alan bulunması halinde ruhsat hukuku için ödenen harç/genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına yatan ruhsat bedeli ve proje bedelleri ödenmez.

h) İhale yoluyla alınan ruhsatlarda, çakışan alandaki madencilik faaliyetleri dikkate alınarak, ruhsatın arama ruhsatı veya işletme izni olmayan işletme ruhsatı olması durumunda ihale bedeli yatırım gideri hesabına dahil edilir. İşletme iznli ruhsatlarda ise yatırım kalemi olarak kabul edilecek ihale bedelinden, ruhsat süresi oranında düşülerek hesaplama yapılır. Hesaplamalarda yeniden değerlendirme oranı üzerinden işlem tesis edilir.

ı) Ruhsat sahasında tetkik tarihindeki faaliyeti gerçekleştiren tarafından yapılan madencilik faaliyetlerine ait yatırımların bedelleri faaliyeti gerçekleştirene ödenir.

i) Ruhsat sahibi ile yapılan sözleşme kapsamında madencilik faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin yatırım gideri veya ruhsat sahipleri tarafından ortak yapılan yatırım gideri, yapılacak fiili tespit sonucuna göre belirlenir. Bu kapsamda yatırım gideri ile ilgili anlaşmazlık olması durumunda anlaşmazlığa konu olan yatırım giderinin karşılığı olan bedel, yatırımcı tarafından açılan emanet hesabında tutulur. Anlaşmazlığın mahkeme tespitiyle belirlenmesi ya da anlaşma olması halinde yatırım bedeli taraflara ödenir.

j) Görünür rezervi belli olan sahalarda maden üretimi amacıyla yapılan dekapaj alanına isabet eden alanda üretim tamamlanmış ise, yatırım giderine dahil edilmez. Dekapajı tamamlanmış ancak henüz maden üretimi yapılmamış alanlarda bu üretimin yapılması değerlendirilir. Üretimin yapılma imkanı yoksa bu alanlarla ilgili dekapaj giderleri oransal olarak yatırım giderine dahil edilir.

k) Ruhsatın kısıtlanan alanı içinde kalan arama faaliyetlerine ilişkin yatırımların belgelenmesi şartıyla, üretimi yapılan alanlar dışındaki arama giderleri yatırım giderine dahil edilir.

l) Ruhsatın kısıtlama getirilen alanında madencilik faaliyeti yapılmamış ve orman izni alınmış veya mera tahsis değişikliği yapılmış ve bedeli ödenmiş alanlar için son üç yıla ait giderler yatırım giderine dahil edilir. Ancak, bu izinlerin alındığı alanda kazı gerektiren madencilik faaliyetinde bulunulduğunda yatırım giderine dahil edilmez.

m) Finansal kiralama yöntemiyle alınmış olan iş makinesi veya teçhizatın değer tespiti yapılır. Ancak, finansal kiralama yapan banka veya aracı şirketin muvafakat vermesi durumunda iş makinesi veya teçhizat yatırım giderine dahil edilir.

n) Yatırım gideri ödeninceye kadar yatırım/madencilik faaliyetleri sürdürülür. Ödemenin yapılmasına müteakip yer teslimi yapılır.

(6) Herhangi bir madencilik faaliyetine yönelik yatırım yapılmamış I. Grup, II. Grup (a) ve (c) bendi madenler, mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddeleri için verilen ruhsatlar, görünür rezervi belirlenmemiş diğer grup maden ruhsatları ile çakışan aynı yerdeki diğer yatırımlara Genel Müdürlükçe izin verilir. Ruhsatlı sahalarda görünür rezervi belirlemek üzere yapılan sondaj, kuyu, galeri, desandre gibi işler için yapılan yatırımların ve maden varlığının belgelenmesi durumunda tespit edilen görünür rezerv alanı dışındaki alanlar için diğer yatırımların madencilik faaliyetlerini engellemeyeceğine Genel Müdürlükçe karar verilmesi halinde diğer yatırım için izin verilir. Bu alanlarda ruhsat sahibi tarafından yapılmış yatırımı etkileyen bir husus var ise bu alanla ilgili karar Kurul tarafından verilir.

(7) İşletme ruhsat alanı içerisinde ancak işletme izni veya görünür rezerv alanı dışında bir alandaki diğer yatırımlara, madencilik faaliyetleri birlikte yürütülebilecek yatırımlara ve mevcut maden işletme izin alanlarıyla çakışan yatırımlara mahallinde yapılan tetkik sonucunda rezervin üç boyutlu görünür hale getirilmemiş olan kısmı taksir edilerek Genel Müdürlükçe izin verilebilir. Yatırımın işletme izni veya görünür rezerv alanı ile çakışması ve madencilik faaliyetlerinin yatırım ile birlikte gerçekleştirilememesi durumunda Kurul tarafından karar verilir. Genel Müdürlüğün uygun görüşü veya Kurul kararı alınmaksızın yapılmış olan yatırımın, işletme izni veya görünür rezerv alanı ile çakışması durumunda, bu alanlarda yatırımcı tarafından yapılmış yatırımı ya da işletme izni veya görünür rezervi etkileyen bir husus var ise bu alanla ilgili karar Kurul tarafından verilir. Arama ruhsatı döneminde hiçbir yatırım yapılmamış ise diğer yatırımlara engel teşkil etmez. İhalelik durumda olan ve görünür rezervi belirlenmiş sahalara ait karar, Genel Müdürlükçe verilir. Bu fıkra kapsamında Genel Müdürlüğe yapılan talepler, gerekli görüldüğü takdirde mahallinde tetkik yapılmak suretiyle değerlendirilir.

(8) Kurul; Kalkınma Bakanının başkanlığında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, diğer yatırımcı kurum ya da kuruluşun bağlı olduğu bakan/bakanlar ve yatırım kararını onay veren kurumun ilgili olduğu bakan olmak üzere asgari üç kişiden oluşur. Ancak, yatırımcı kuruluşun Kalkınma Bakanlığına veya Bakanlığa bağlı ilgili veya ilişkili bir kurum ve katılımcı sayısının üçün altında olması halinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Kurula katılır. Kurul tarafından alınan karar, kamu yararı kararı yerine geçer.

(9) Kurul tarafından verilecek kararlarda; görünür rezerv alanı ile diğer yatırımın çakışması halinde öncelikle diğer yatırım için alternatif alanın bulunup bulunmadığı, madenin makul bir sürede üretilebilme imkanının olup olmadığı, ara ve uç ürüne yönelik madencilige dayalı sanayi tesislerinin hammadde ihtiyacını karşılayan ruhsatlı

sahalarda, tesisin hammadde ihtiyacını karşılayacak şekilde alternatif alanların bulunup bulunmadığı maden rezervi ile yatırımın ülke ekonomisine sağlayacağı katma değer, her iki yatırımın süresi, büyüklüğü, çalışan/çalışacak olan işçi sayısı ve istihdama katkı dikkate alınarak değerlendirme yapılır.

(10) Yatırımlar nedeniyle Kurul veya Genel Müdürlük kararı ile faaliyeti kısıtlanan tarafın yatırım gideri, lehine karar verilen tarafça tazmin edilir. Daha sonra herhangi bir nedenle doğacak her türlü mali yükümlülükler de lehine karar verilen tarafça tazmin edilir.

(11) Kurul tarafından verilen kararın, madencilik faaliyetlerinin yapılmaması yönünde olması durumunda, yapılacak madencilik faaliyetinin yatırımı engellememesi şartıyla diğer yatırıma ilişkin yatırım faaliyetine başlanıncaya kadar ruhsat sahasındaki ocaklarda mevcut hak ve yükümlülükler çerçevesinde Genel Müdürlük kararıyla işletme faaliyetleri sürdürülür.

(12) Yatırımla maden ruhsat alanının çakışması ve çakışan alanın ruhsat alanının tamamını kapsamaması durumunda yatırım bedelinin ödendiğine dair belgenin Genel Müdürlüğe intikal ettiğinde maden ruhsatı iptal edilir. Maden ruhsat alanının bir kısmının yatırım alanı ile çakışması durumunda, ruhsat alanının çakışan kısmı taksir edilir. Ruhsatın yatırım alanı ile çakışmayan kısmında madencilik yapılamayacağını tespit edilmesi halinde ruhsat iptal edilir.

(13) Madencilik faaliyetleri ile Devlet ve il yolları, otoyollar, demiryolları, havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol, doğalgaz, jeotermal boru hatları, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan veya gerçek ve tüzel kişilere ait diğer yatırımların birbirlerini engellediğinin tespit edilmesi durumunda, gerekli görüldüğünde yatırımcı ve maden ruhsat sahibi ile kamu kurum ve kuruluş yetkililerinin katılımıyla Genel Müdürlüğün koordinasyonunda toplantı düzenlenir. Proje dosyası üzerinde inceleme yapılması sonucunda bir çözüme ulaşılamaması ve gerekli görülmesi halinde ilgili tarafların katılımıyla proje sahasında tetkik yapılarak yatırımların birbirlerini engelleme olasılıklarının ortadan kaldırılmasına yönelik çalışma yapılır. Yapılan çalışmalara ilişkin değerlendirmeler tutanak haline getirilerek Kurul Sekretaryasına sunulur.

Kurul kararı

MADDE 122 – (1) Kurul Sekretaryası, Kurul kararının birer örneğini ruhsat sahibine ve yatırımcıya tebliğ eder.

(2) Kurul kararının yatırımcıya tebliğ edilmesini müteakip mücbir sebepler dışında bir ay içinde yatırımcının yatırımdan vazgeçtiğini bildirmesi halinde, bu durum ruhsat sahiplerine bildirilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Daimi Nezaretçilik ve Teknik Eleman

BİRİNCİ BÖLÜM

Daimi Nezaretçinin Atanması, İstihdamı, Görev ve Sorumlulukları

Daimi nezaretçinin istihdamı

MADDE 123 – (1) Kaynak tuzlaları hariç olmak üzere maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetleri, maden mühendisi nezaretinde yapılır. Daimi nezaretçisi olmayan maden işletme ruhsat ve hammadde üretim izin sahalarında, maden işletme faaliyeti yapılamaz.

(2) Ruhsat sahibi, hammadde üretim izin sahibi, rödövanşçı veya faaliyeti gerçekleştiren tarafından daimi nezaretçinin atanması, Genel Müdürlük onayı ile tamamlanır. Ancak, bir ruhsat sahasında rödövanş sözleşmesinin bilgi amaçlı maden siciline şerh edilmesi için yapılan başvuru ile birlikte, daimi nezaretçi atanma talebinin de ruhsat sahibi ve rödövanşçı tarafından birlikte yapılması zorunludur. Ruhsat sahasında rödövanşçı bulunması veya hammadde üretim izin sahasında faaliyeti gerçekleştiren bulunması halinde, atanması müştereken veya münferiden talep edilebilir, daimi nezaretçi atanmasında anlaşmazlığın olması durumunda ise ilgili taraflardan birinin talebi üzerine daimi nezaretçi atanabilir. Ruhsat veya hammadde üretim izin sahasında birden fazla daimi nezaretçi atanabilir. Atanan daimi nezaretçi; ruhsat sahibi, hammadde üretim izin sahibi, rödövanşçı veya faaliyeti gerçekleştiren tarafından istihdam edilebilir.

(3) Yeraltı işletme yöntemiyle çalışan ruhsat sahalarında yeraltında birbiriyle bağlantılı olmayan her ocak için ayrı ayrı daimi nezaretçi atama talebinde bulunması zorunludur.

(4) Açık işletme yöntemi ile çalışılan ruhsat veya hammadde üretim izin sahasında birbirinden farklı faaliyeti gerçekleştirenlerin olması halinde her birinin ayrı ayrı daimi nezaretçi atama talebinde bulunması zorunludur.

(5) Genel Müdürlük tarafından belirlenen veya faaliyet raporu ya da imalat haritalarında beyan edilen pasa, atık/artık ve cıruflar ile stoktan maden sevkiyatı yapılması esnasında daimi nezaretçi atanma şartı aranmaz. Bu sevkiyatlar sırasında gerekli tedbirlerin alınmasından sevkiyatı yapan sorumludur.

Daimi nezaretçi atama talebi ve atanması

MADDE 124 – (1) Maden mühendisinin daimi nezaretçi olarak atanabilmesi için aşağıdaki belgeler ile Genel Müdürlüğe başvurulur:

- Ek-22'deki daimi nezaretçi talep/atama belgesi,
- Daimi nezaretçinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik belgesi,
- Talep/atama belgesinde adı geçenlere ait imza beyanları, adı geçenlerin şirket olması halinde şirketi temsil ve ilzama yetkili kişilerin onaylı imza sirküleri,
- Yeraltı işletme yöntemiyle çalışan kömür işletmelerinde maden mühendislerinin, yeraltı kömür işletmelerinde en az beş yıl maden mühendisi olarak çalıştığına dair SGK tarafından verilen belge,
- Yeraltı işletme yöntemiyle çalışan kömür harici işletmelerde maden mühendislerinin, yeraltında en az üç yıl maden mühendisi olarak çalıştığına dair SGK tarafından verilen belge,

- e) Genel Müdürlük ya da Genel Müdürlük tarafından yetki verilen kamu kurumu, üniversiteler, meslek odası, dernek veya vakıflar tarafından düzenlenen eğitim programı kapsamında alınan daimi nezaretçi sertifikası,
- f) Oda sicil belgesi veya oda üye kimlik belgesi,
- g) Diploma veya çıkış belgesinin aslı ya da onaylı sureti.
- (2) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mühendisler için imza beyanları istenmez.
- (3) Atama işleminin tesis edilmesine engel bir durumun tespit edilmemesi halinde, Genel Müdürlükçe düzenlenen daimi nezaretçi talep/atama belgesinin onaylanmasıyla müracaat tarihi itibarı ile atama gerçekleşmiş olur.

Daimi nezaretçinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 125 – (1) Daimi nezaretçinin görev, yetki ve sorumlulukları:

- a) Daimi nezaretçi, nezaret görevini Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında yürütür.
- b) Ruhsat alanı içerisinde maden işletme faaliyetlerini işletme projesine uygun olarak planlar, koordine eder ve yürütülmesini sağlar. İşletme projesine aykırı olan tehlikeli bir durumun varlığı söz konusu olduğu zaman, gerekli önlemlerin alınmasını önerir ve önlem alınmasına nezaret eder.
- c) Daimi nezaretçi iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınan tedbirlerin uygunluğunu denetler.
- ç) Ruhsat alanı içerisinde hazırlık, üretim ve tüm işletme faaliyetlerinin işletme projesine uygun yürütülmesini sağlar.
- d) Daimi nezaretçi ataması yapılan her saha için ayrı ayrı daimi nezaretçi defteri tutulması, bir sahada birden fazla daimi nezaretçi ataması yapılması halinde her nezaretçi için ayrı ayrı defter tutulması zorunludur.
- e) Daimi nezaretçi, görevi ile ilgili inceleme yapmak ve gerekli her türlü bilgiyi alma ve Kanun kapsamında gerekli önlemlerin yerine getirilmesini sağlama yetkisine sahiptir. Bu yetkinin kullanılmaması, önlemlerin yerine getirilmemesi durumunda doğacak her türlü sorumluluk daimi nezaretçinin atanmasını talep edenlere aittir.
- f) Daimi nezaretçi, atandığı ve sorumlu olduğu işletmenin faaliyetlerinin projeye uygunluğunu işletme faaliyetinde bulunan her gün inceleyerek tespitlerini ve önerilerini daimi nezaretçi defterine en az haftada bir kaydetmek zorundadır. Bu süre içerisinde işletmede yeni bir durumun ortaya çıkması halinde bu husus aynı gün deftere kaydedilir. Aksi takdirde daimi nezaretçi Genel Müdürlükçe uyarılır. İkinci kez aynı ruhsat ile ilgili olarak bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda daimi nezaretçinin Kanun gereğince yapacağı beyanlar bir yıl süre ile geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarı hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti Maden Mühendisleri Odasına bildirilir.
- g) Daimi nezaretçi defterinin; daimi nezaretçi ile ruhsat sahibi/hammadde üretim izin sahibi/rödvansçı/faaliyeti gerçekleştiren ile birlikte imzalanması zorunludur. Daimi nezaretçi defterinin muhafazası daimi nezaretçiyi istihdam edenin sorumluluğundadır. Defterin ibraz edilmemesi veya Ek-4'te belirtilen bilgileri içerecek şekilde düzenli tutulmaması halinde, ruhsat sahibi hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin altıncı fıkrası gereğince işlem tesis edilir.
- ğ) Hammadde üretim izin sahalarında defterin ibraz edilmemesi, Ek-4'te belirtilen bilgileri içerecek şekilde düzenli tutulmaması veya faaliyeti gerçekleştiren tarafından imzalanmaması halinde faaliyeti gerçekleştiren hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin altıncı fıkrası gereğince işlem tesis edilir.
- h) Daimi nezaretçi, görev aldığı işyerindeki faaliyetler ile ilgili eksiklik ve aksaklıkları, öneri ve önlemleri belirler. Aynı zamanda içeriği Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş ve noter onaylı daimi nezaretçi defterine rapor ederek ruhsat sahibine bildirir. Eksiklik ve aksaklıkların, öneri ve önlemlerin rapor edilmemesinden daimi nezaretçi, bunların yerine getirilmemesinden ruhsat sahibi sorumludur.
- ı) İşletme faaliyetlerine ara verildiği dönemlerde ara verilme gerekçesi deftere yazılarak, deftere yukarıda belirtilen sürelerde rapor yazılmaz.
- i) Daimi nezaretçi, işletme projesine aykırı faaliyetin işletme açısından tehlikeli durum oluşturduğunu tespit etmesi halinde bu durumu işverene bildirir. İşveren, üretim/üretimle yönelik faaliyetleri derhal durdurur. Ayrıca işveren, YTK'ya durdurmaya ilişkin hükmü bildirir.
- j) Vardiyalı çalışan işletmelerde tek daimi nezaretçi defteri tutulur.
- k) Daimi nezaretçi defteri, Genel Müdürlük tarafından istenilmesi halinde elektronik ortamda tutulur.
- (2) Vardiyalı çalışan işletmelerde, maden işletme faaliyeti, daimi nezaretçinin koordinasyonunda yapılır.
- (3) Daimi nezaretçi ve teknik eleman olarak görev yapan mühendis YTK'da görev alamaz. Ancak, yeterlik belgesi alan maden arama/işletme ruhsat sahibi veya işletmesi olan tüzel kişiliklerde istihdam edilen personel, aynı firmaya ait ruhsat sahalarında daimi nezaretçi ya da teknik eleman olarak görevlendirilebilir.

Daimi nezaretçi eğitimi ve daimi nezaretçi sertifikası

MADDE 126 – (1) Genel Müdürlük veya Genel Müdürlük tarafından yetki verilen kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, meslek odası, dernek veya vakıflar tarafından daimi nezaretçi eğitim programı hazırlanır ve yürütülür.

- (2) Eğitim; teorik ve uygulamalı olarak verilir. Bu eğitim sonucunda Genel Müdürlükçe sınav yapılır, sınavda başarılı olanlar adına Ek-1'de yer alan daimi nezaretçi sertifikası düzenlenir.
- (3) Madencilikle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında denetim veya üretim faaliyetlerinde fiili olarak en az beş yıl çalışan maden mühendislerine başvurmaları halinde, daimi nezaretçi eğitim programına katılma şartı aranmaksızın daimi nezaretçi sertifikası düzenlenir.
- (4) Daimi nezaretçi sertifikası beş yıl süre ile geçerlidir. Sertifika süresi dolan daimi nezaretçiler, yenileme eğitimine tabi tutulur. Yapılan sınavda başarılı olmaları halinde sertifika yenilenir.

Daimi nezaretçinin görev alabileceği ruhsat sahaları

MADDE 127 – (1) Maden işletme faaliyetinde bulunan her ruhsat için en az bir maden mühendisi daimi nezaretçi olarak atanır. İstifa eden veya azledilen nezaretçiler, aynı yıl içinde en fazla üç defa daimi nezaretçi olarak

atanabilir.

(2) Yeraltı üretim yöntemi ile faaliyette bulunulan ruhsatlar hariç olmak üzere; işletme izin alanları arasında kuş uçuşu en fazla 20 km. mesafe olan ve toplam üretim miktarı II. Grup (b) bendi maden ruhsatlarında toplam 15.000 m³/yıl diğer grup ruhsatlarda ise toplam 300.000 ton/yılı geçmeyen aynı ruhsat sahibine ait en fazla üç ruhsata bir daimi nezaretçi atanabilir. Her bir ruhsat için ayrı bir nezaretçi defteri tutulur. Bu üretim miktarları aşıldığı takdirde bu ruhsatlardaki işletme faaliyetleri durdurulur. Her bir ruhsata nezaretçi ataması yapılmadan işletme faaliyetlerine izin verilmez. Bu ruhsatlar için istisna hükmü uygulanmaz.

(3) Açık işletmelerde üretim faaliyetinde bulunulan ocağın aynı ruhsat sahibine ait mücavir ruhsatlar içerisinde devamlılığı olması halinde Genel Müdürlüğün tespiti ile bir daimi nezaretçi atanabilir.

(4) Kanunun 29 uncu maddesinin altıncı fıkrası gereğince ortak proje verilerek, projesi Genel Müdürlükçe kabul edilen mücavir sahalara tek bir daimi nezaretçi ataması yeterlidir.

(5) Hammadde üretim izin sahalalarında, hammadde üretim izin talebine mesnet teşkil eden aynı proje için 20 km. dahilinde tek daimi nezaretçi ataması yapılabilir. Ancak, atama yapılan hammadde üretim izin sayısı beşi geçemez.

(6) Aynı ruhsat sahasında birden fazla rödövanşçı/faaliyeti gerçekleştiren olması halinde her rödövanşçı/faaliyeti gerçekleştiren için ayrı daimi nezaretçi ataması yapılması zorunludur.

Daimi nezaretçinin görevinin sona ermesi

MADDE 128 – (1) Daimi nezaret görevi; işveren ile yapılan sözleşmenin feshedilerek ruhsat sahibinin azletmesi, ruhsatların iptali, terki, devri, intikali, tescili (ruhsat sahibi unvan değişikliklerinin sicil kayıtlarına tescili hariç), ruhsatın birleştirilmesi, daimi nezaretçinin istifası veya ölümü halinde sona erer. Bu gibi durumlarda ruhsat sahibi tarafından en geç on beş gün içinde yeni bir daimi nezaretçi atanması zorunludur. Ruhsat sahibi, on beş iş gününe kadar olan süre içerisinde bir maden mühendisini nezaretçi olarak görevlendirir. Bu durum nezaretçi defterine yazılır.

(2) Daimi nezaretçinin istifası veya azli durumunda tarafların dilekçeyi birlikte imzalamamaları halinde taraflar birbirlerine bir hafta önceden noter aracılığıyla haber vermek zorundadır. Aksi takdirde daimi nezaretçinin görevi devam eder.

(3) Daimi nezaretçinin yasal izin, rapor veya görevli olduğu süreler tek seferde on beş iş gününü aşarsa yeni daimi nezaretçinin atanması zorunludur. Ruhsat sahibi, on beş iş gününe kadar olan süre içerisinde bir maden mühendisini nezaretçi olarak görevlendirir. Bu durum nezaretçi defterine yazılır.

(4) Daimi nezaretçi ataması yapılmadan maden işletme faaliyetinde bulunulması halinde Kanunun 31 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

(5) Daimi nezaretçinin azledilmesi veya istifası halinde dilekçesi ekinde, noter ihbarnamesi, görev yaptığı döneme ait sahanın son durumuna ilişkin önerileri içeren raporunu üç nüsha düzenleyip, ruhsat sahibine, YTK'ya ve Genel Müdürlüğe verir. Azledilen daimi nezaretçinin aynı şirkette çalışmaya devam etmesi halinde noter ihbarnamesi aranmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Elemanın Görevi ve İstihdam Edilmesi

Teknik elemanın görevleri

MADDE 129 – (1) Maden, jeoloji, jeofizik ve ihtiyaç halinde harita ve kadastro mühendisleri ile diğer mühendisler, görev aldıkları sürelerde daimi nezaretçinin önerileri doğrultusunda işletmedeki faaliyetlerin projesine uygun olarak yürütülmesini sağlamak üzere teknik eleman olarak görevlendirilebilir.

Teknik eleman istihdam edilmesi

MADDE 130 – (1) Teknik eleman, ruhsat sahibi veya hammadde üretim izin sahibi tarafından görevlendirilir. Ancak, ruhsat sahasında rödövanşçı bulunması veya hammadde üretim izin sahasında faaliyeti gerçekleştiren bulunması halinde ise birlikte görevlendirilebilir.

(2) Teknik elemanın görevlendirilebilmesi için;

a) Teknik eleman görevlendirme bildirim (Ek-23),

b) Teknik elemanın Türkiye Cumhuriyeti kimlik belgesi,

c) Diploma veya çıkış belgesi,

ç) Bağlı bulunduğu meslek odasına ait üye sicil belgesi veya oda üye kimlik belgesinin aslı ya da onaylı sureti,

d) Görevlendirme bildiriminde adı geçenlere ait imza beyanları, adı geçenlerin şirket olması halinde şirketi temsil ve ilzama yetkili kişilerin onaylı imza sirküleri ile Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Genel Müdürlükçe istihdam işleminin kabul edilmesine engel bir durumun tespit edilmemesi halinde müracaat tarihi esas alınmak kaydıyla görevlendirme gerçekleşmiş olur.

Zorunlu olarak teknik eleman çalıştırılacak ruhsat sahaları

MADDE 131 – (1) Teknik eleman istihdam edileceği durumlar şunlardır;

a) Madencilik faaliyetlerinin yürütüldüğü vardiyalı çalışılan işletmelerde çalışan sayısı, vardiyada seksenin altında ise her vardiyada bir maden mühendisi istihdam edilmek zorundadır. Ancak her vardiyada seksen çalışana biri maden mühendisi olmak üzere en az iki teknik elemanın istihdam edilmesi zorunludur.

b) Teknik eleman istihdam şartının oluştuğu ancak teknik eleman istihdam edilmediğinin tespiti halinde teknik eleman istihdamı için on beş gün süre verilir. Bu sürede teknik eleman istihdamı yapılmaması durumunda Kanunun 31 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince işlem tesis edilir. Ancak, bu hükümlere göre yapı ve inşaat hammaddeleri üretimi için izin alan kamu kurum ve kuruluşlarının sadece faaliyetleri durdurulur.

Teknik elemanın görevinin sona ermesi

MADDE 132 – (1) Teknik elemanın görevi; işveren ile yapılan sözleşmenin feshedilerek ruhsat sahibinin azletmesi, ruhsatların iptali, terki, devri, intikali, tescili (ruhsat sahibi unvan değişikliklerinin sicil kayıtlarına tescili hariç), ruhsatın birleştirilmesi, teknik elemanın istifası veya ölümü halinde sona erer. Bu gibi durumlarda ruhsat sahibi tarafından en geç bir ay içerisinde yeni bir teknik eleman istihdam edilmesi zorunludur.

(2) Teknik elemanın istifa ve azillerinin Genel Müdürlüğe bir ay içinde bildirilmesi zorunludur.

(3) Daimi nezaretçi ile teknik elemana yapılacak tebligatlar için yazışma adresi, daimi nezaretçi atama ve/veya teknik eleman görevlendirme işlemi esnasında Genel Müdürlüğe bildirilen adrestir. Adres değişikliği bildirilmediği takdirde mevcut adrese yapılan tebligatlar daimi nezaretçi ve/veya teknik elemana tebliğ edilmiş sayılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Geçici, Çeşitli ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

Ruhsat gruplarının belirlenmesi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 24/6/2010 tarihinden önce verilmiş olan ruhsatın talep edilen ruhsat grubu alanına taksir edilmesi, talep edilen alanda aynı gruba ait başka bir ruhsat bulunmaması ve aynı alan içinde öncelik hakkı olan diğer grup ruhsat alanlarındaki faaliyetlere engel olmaması şartı ile Kanun kapsamına alınan madenler için arama ve işletme ruhsatlarından; mermer ruhsatları talep edilen II. Grup (a), (b) ve (c) bendi madenlerden birine, maden ruhsatları ise I. Grup (b) bendi, III., IV., ve V. Gruplardan birine hak sağlar.

(2) Birinci fıkra aşağıdaki ilkeler çerçevesinde uygulanır:

a) 24/6/2010 tarihinden önce Kanun hükümlerine göre verilmiş arama ve işletme ruhsat sahipleri, yalnızca bir poligon için müracaat yapabilir.

b) Ruhsat alanının talep edilen ruhsat grubu alanına eşit ya da küçük olması durumunda bu hak müracaatla ruhsat alanının tamamına verilir.

c) 24/6/2010 tarihinden önce Kanun hükümlerine göre verilmiş arama ve işletme ruhsat sahipleri, 5995 sayılı Kanunla kapsama alınan madenlerle ilgili olarak hak talep ettiği alanın koordinatlarını içeren dilekçe ile Genel Müdürlüğe müracaat eder. Yapılan bu müracaat gerektiğinde mahallinde de tetkik edilerek Genel Müdürlük tarafından incelenerek değerlendirilir. Uygun bulunan alan için işletme ruhsatı vermek üzere işlemler başlatılır. Ruhsatın geri kalan kısmı ihale edilmek üzere taksir edilir.

ç) 24/6/2010 tarihinden önce Kanuna göre verilmiş maden arama ruhsatları, 5177 sayılı Kanunla kapsama alınan II. Grup (a) bendi madenlerden sadece dolomit madeni için hak sağlar. Bu ruhsatlara bağlı olarak dolomit işletmek istemesi durumunda, ruhsat alanının 100 hektara taksir edilmesi zorunludur. Yapılan inceleme sonrası uygun bulunan müracaat için dolomit işletme projesi verilir. Bu işletme ruhsat alanı içinde II. Grup (a), (b) ve (c) bendi madenlerin olmaması durumunda II. Grup diğer madenler için de hak sağlar. Ruhsattan geri kalan alan ihale edilmek üzere taksir edilir.

d) 24/6/2010 tarihinden önce Kanuna göre verilmiş mermer arama ruhsatları, 5177 sayılı Kanunla kapsama alınan II. Grup (a) veya (b) bendi madenlerin üretilmesi ile ilgili haklardan sadece birinden yararlanır. Bu ruhsatlar, II. Grup (a) bendinde yer alan dolomit madeni ile ilgili haklardan yararlanabilmesi için aynı alan içinde başka bir dolomit hakkı olmaması zorunludur.

e) 24/6/2010 tarihinden önce Kanun hükümlerine göre verilmiş ve yürürlükte olan maden ruhsat alanlarına III., IV. ve V. Grup maden, mermer ruhsat alanlarına ise II. Grup maden ruhsatı verilmez. Ancak taşocağı ruhsatından gelen müktesep hakların intibakı yapılır.

Tuz Gölünde verilen ruhsatlara ait işlemler

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Tuz Gölünde verilecek ruhsatların alanları, Genel Müdürlükçe 31/12/2020 tarihine kadar yapılacak bilimsel ve teknik çalışmalar neticesinde tespit edilir. Bu çalışma sonucunda tuz üretimine uygun alanlar belirlenerek ihale edilir. Ruhsat vermeye uygun tuz üretim alanları belirlenene kadar intibaklar dışında Tuz Gölü'nde ruhsat verilmez.

(2) Tuz Gölünün tabii dengesinin, kapasitesinin belirlenmesi ve tuz üretiminin çevre ve kaynak koruma ilkeleri çerçevesinde sürdürülebilmesini sağlamak amacıyla yapılacak jeolojik, hidrojeolojik, kimyasal gibi etüt çalışmalarının masrafları, bu gölde verilen işletme ruhsat sahiplerinden satılan tuzun %1'i oranında katılım payı alınmak suretiyle karşılanır.

(3) Katılım payı, yıllık satış hasılatının %1'i olup, her yıl Haziran ayının sonuna kadar Genel Müdürlükçe açılan hesaba yatırılır.

(4) Ruhsat verilme işlemlerinde ve tuz üretim faaliyetlerinde, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından öngörülen çevresel tedbir ve kıstaslar dikkate alınır.

(5) Tuz Gölü Havzasında yapılması zorunlu olan doğalgaz yeraltı depolama projelerinin gerçekleştirilmesinde tuz gölünün doğal dengesini bozmayacak çevresel etkiler değerlendirilerek, kamu yararı ve ilgili kurumların görüşleri dikkate alınarak Bakanlıkça karara bağlanır. Bu proje kapsamında zorunlu olarak üretilen tuz, büyükşehir olan illerde valilik, diğer illerde il özel idaresi tarafından ihale ile değerlendirilir.

Tuz Kanununa göre verilen ruhsatların intibak işlemleri

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 11/12/1936 tarihli ve 3078 sayılı Tuz Kanunu gereğince tuz işletme izni verilen ve mezkûr Kanuna göre intibakı yapılan tuzluların ruhsat sahiplerinin Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile yaptıkları sözleşmeler 2 nci fıkrafta belirtilen şekilde devam eder.

(2) Kira bedelinin ödenmesi, sözleşme sonuna kadar sözleşmede belirtilen hükümlere göre devam eder. Ruhsatın uzatılması ile Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ait bina, tesis ve diğer

sabit varlıkların kullanılması durumunda, kira bedellerinin bu Kuruluşa, bu Kuruluşun özelleştirilmesi halinde ise Hazine'ye ödenmeye devam edilir.

İşletme projesi verilen arama ruhsatları

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) 6592 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce Kanunun 17 nci maddesi gereğince arama ruhsat dönemi sonunda arama faaliyet raporu ile birlikte işletme projesi verilmesine rağmen;

a) Arama faaliyet raporlarının veya yatırım harcama kalemlerine ait belgeleri uygun bulunmayan veya eksik olan ruhsatlar için eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden itibaren eksikliklerin verilen sürede tamamlanmaması veya verilen raporların ve yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde ruhsat iptal edilir.

b) İşletme projesi ile birlikte verilen faaliyet raporunda beyan edilen faaliyetlerin heyetçe uygun bulunması ancak harcama kalemlerinin bu Yönetmelikle kaldırılan Ek-2'deki asgari harcama tutarının altında kalması halinde arama dönemi yeterli sayılarak işletme talebi değerlendirilir.

c) Genel ve detay arama dönemlerinde yapılması zorunlu olan ve ilgili faaliyet raporlarında belirtilen asgari faaliyetlerin (yarma, kuyu, galeri, sondaj, numune alımı vb. çalışmalar) yapıldığına ilişkin faaliyet raporunda herhangi bir bilginin bulunmaması veya yapılmadığının beyan edilmesi durumunda bir aylık süre verilmeden arama faaliyet raporu uygun bulunmayarak ruhsat iptal edilir.

Çevre ile uyum teminatı

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Ruhsat sahibince Genel Müdürlüğe çevre ile uyum bedeli olarak verilen banka teminat mektubu, güncel ruhsat bedelinin %30'u olan çevre ile uyum bedelinin nakit olarak yatırılması halinde ruhsat sahibine iade edilir.

(2) Çevre ile uyum teminatları süresinde yatırılmamış ruhsatlar için 2015 yılına ait güncel teminat üzerinden idari para cezası uygulanır. Ancak, bu bedel 6592 sayılı Kanun ile getirilen ruhsat bedelinin yatırılmaması durumunda öngörülen idari para cezasından fazla olamaz.

Daimi nezaretçilik işlemleri

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) 6592 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce teknik nezaretçi belgesine sahip olanlar daimi nezaretçi olarak atanabilir.

(2) Yeraltı işletmelerinde teknik nezaretçi olarak atanmışlar, bu Yönetmelikle getirilen tecrübe süreleri aranmaksızın daimi nezaretçi olarak atanabilir.

(3) Maden işletmelerinde denetim veya üretim faaliyetlerinde fiili olarak en az beş yıl çalışan maden mühendislerinin bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde başvurması halinde eğitime katılma şartı aranmaksızın daimi nezaretçi sertifikası düzenlenir.

VI. Grup ruhsatlar

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Yürürlükteki VI. Grup maden ruhsatları IV. Grup olarak ruhsatlandırılır. Aynı alanda IV. Grup maden ruhsatı bulunması hâlinde IV. Grup ve VI. Grup maden ruhsatlarının işlemleri 6592 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki kazanılmış haklarına göre yürütülür. Ruhsatların birbirleri ile çakışmaması hâlinde, yürürlükteki VI. Grup maden ruhsatları, IV. Grup (ç) bendi madenlerden birinin varlığının ortaya konulması halinde IV. Gruptaki alan sınırlamasına uymak kaydıyla bu gruptaki tüm madenlere hak sağlar. VI. Grup maden ruhsatlarının bulunduğu alanda IV. Grup ihalelik saha olması durumunda VI. Grup ruhsatlar sadece IV. Grup (ç) bendi madenlere hak sağlar.

Toplam ruhsat süreleri

GEÇİCİ MADDE 8 – (1) 6592 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş olan işletme ruhsatları, Kanunun 24 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen toplam ruhsat süresi bakımından eski hükümlere tabidir.

2015 yılı Devlet hakları

GEÇİCİ MADDE 9 – (1) 2015 yılı Devlet hakkı, işletme ruhsat taban bedelinden az olamaz.

KEP adreslerinin bildirilmesi

GEÇİCİ MADDE 10 – (1) Ruhsat sahiplerinin tebligata esas Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adreslerinin bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren iki ay içerisinde Genel Müdürlüğe bildirilmesi zorunludur. Aksi halde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince işlem tesis edilir.

Yeraltı kömür madenciliğinin mevcut rüdvans sözleşmeleri

GEÇİCİ MADDE 11 – (1) Kamu kurum ve kuruluşları ile iştirakleri hariç olmak üzere, yeraltı kömür madenciliğine dair rüdvans sözleşmeleri sona erdirilmeyen ruhsat sahalarının süre uzatım talepleri kabul edilmez. Bu durumda olan ruhsatlarda, tarafların rüdvans sözleşmesini anlaşılarak sona erdirdiklerini Genel Müdürlüğe bildirmeleri halinde rüdvans sözleşmesi sicil kayıtlarından silinerek ruhsatın süresi uzatılabilir. Ruhsat süresinin sonuna kadar tarafların rüdvans sözleşmesini anlaşılarak sona erdirmemeleri durumunda, ruhsat sahibinin noter kanalı ile rüdvans sözleşmesini sona erdirdiğini gösterir ve rüdvansçıya tebliğ edildiğine dair şerhi içeren fesih bildirimini Genel Müdürlüğe vermesi halinde rüdvans sözleşmesi sicil kayıtlarından silinerek ruhsatın süresi uzatılabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Üst kategoriye uyarılama

MADDE 133 – (1) Kanunun ekli bir (1), iki (2) ve üç (3) sayılı tablolarında alan (hektar) ve birim fiyat (Amerikan Doları) olarak belirlenen kategorilerde hesaplanarak beyan edilen değerler kategoriler arasında küsurat olarak tespiti halinde bir üstteki kategoriye karşılık gelen değerler esas alınır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 134 – (1) 6/11/2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Tebliğ veya genelge çıkartılması

MADDE 135 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanması ve karşılaşılan sorunlara çözüm getirilmesi gibi hususlarda Bakanlık tebliğ veya genelge çıkarabilir.

Yürürlük

MADDE 136 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 137 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yürütür.

[Ekler için tıklayınız.](#)